



2008

Toimintakertomus
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
Emoyhtiön tilinpäätös
Konsernitilinpäätös

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2008

TOIMINTAKERTOMUS 2008

Talouden kehitys

Sekä maailmantalouden että Suomen kansantalouden kehitystä leimasi vuonna 2008 yhä vakavam-
maksi käynyt finanssikriisi. Finanssijärjestelmän vaikeudet olivat alkaneet jo vuonna 2007 Yhdys-
valtain asuntoluottokriisistä. Tuolloin alkanut osakekurssien lasku jatkui alkuvuoden 2008 kiihtyen
syksyä kohden. Lokakuussa vaikeudet kasvoivat entisestään useiden suurten rahoituslaitosten ajau-
duttua vaikeuksiin ja päädyttyä julkisen vallan haltuun. Tämä johti rahoituslaitosten keskinäisen
luotonannon tyrehtymiseen ja yrityslainojen luottoriskipreemioiden erittäin voimakkaaseen nou-
suun. Tapahtumaketju heijastui osakekurssiin poikkeuksellisen nopeana ja syvänä kurssilaskuna.
Tästä seurasi finanssisektorilla laajoja omistusten pakkomyynnejä, kun vakavaraisuusvaatimukset
uhkasivat jäädä täyttymättä.

Kansallisesti ja kansainvälisesti sovitut ja toteutetut pelastustoimet alkoivat vähitellen rauhoittaa
tilannetta marraskuusta alkaen. Osakekurssien volatiliteetti pysyi korkeana, vaikkakin useilla mark-
kinoilla kurssilasku lieventyi tai päättyi. Yrityslainojen luottoriskipreemiot eivät kuitenkaan vielä
osoittaneet normalisoitumisen merkkejä. Suomessa finanssisektori ei ajautunut laajamittaisiin vai-
keuksiin, vaikka omaisuusarvojen alenemisella olikin huomattavia vaikutuksia.

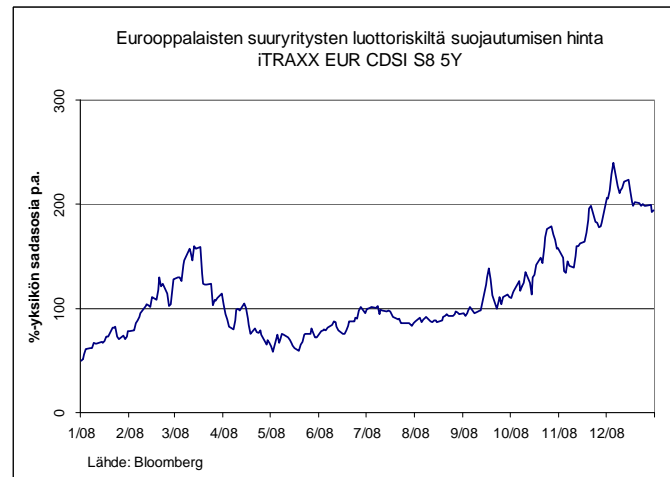
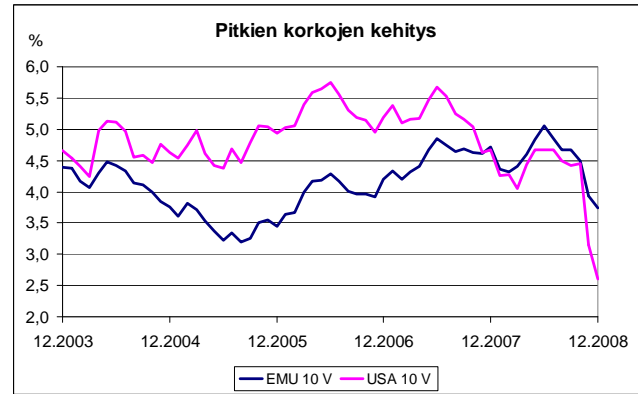
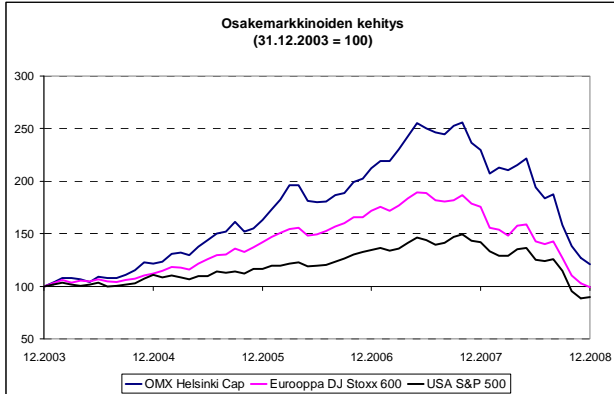
Loppuvuodesta finanssikriisi alkoi entistä selvemmin heijastua reaalityöelämään kautta maailman.
Yhdysvalloissa, Euroopassa ja Japanissa talouskasvu tyrehtyi ja kokonaistuotanto kääntyi laskuun.
Aasian talouksien kasvu jäi selvästi ennakoitua pienemmäksi. Talouskehitystä ennakoivat indikaat-
torit huonontuivat jatkuvasti ja nopeasti. Ennustuslaitokset korjasivat samassa tahdissa talouden ke-
hitystä koskevia arvioitaan.

Työllisyystilanne kohentui Suomessa lähes vuoden loppuun asti, mutta loppuvuodesta tiedot odotet-
tavissa olevista irtisanomisista ja lomautuksista yleistyivät. Työttömyysasteessa käänne huonom-
paan suuntaan ehti jo alkaa joulukuussa. Toistaiseksi on liian aikaista arvioida, miten heikkenevä
työvoiman kysyntä vaikuttaa 60–64-vuotiaiden työllisyysasteeseen. Tämä työeläkejärjestelmän kan-
nalta tärkeä työurien pitenemistä kuvaava suurehan on muutamassa vuodessa noussut alle 25 pro-
sentin tasolta 40 prosenttiin.

Hintojen nousuvauhti kiihtyi alkuvuonna. Kuluttajahintaindeksin muutos edellisen vuoden vastaa-
vasta ajankohdasta nousi Suomessa pahimmillaan lähelle viittä prosenttia. Öljyn ja muiden raaka-
aineiden hinnat kääntyivät kesällä kuitenkin voimakkaaseen laskuun, mikä taittoi inflaatiokehityk-
sen. Vuoden päättyessä kuluttajahinnat olivat 3,5 prosenttia korkeammalla kuin vuotta aikaisem-
min. Keskimääräiseksi inflaatiovauhdiksi vuonna 2008 muodostui 4,1 prosenttia.

Pitkät korot nousivat vuoden alkupuoliskolla, mutta kääntyivät loppuvuonna selvään laskuun talou-
den näkymien synkistyessä. Euribor-korot kääntyivät trendinomaiseen laskuun lokakuussa, kun
EU-maat sopivat yhteisistä toimista rahoitusmarkkinoiden vakauttamiseksi. Vuosi oli korkosijoitta-

jille vaikea kriisiytyneiden rahoitusmarkkinaolojen ja luottoriskipreemioiden voimakkaan nousun seurauksena.



Työeläkejärjestelmän kehitys

Finanssikiisi oli työeläkejärjestelmän toimintaympäristön kannalta vuoden 2008 merkittävin tekijä. Työeläkelaitosten vuosina 1997 ja 2007 voimaan tulleiden vakavaraisuusvaatimusten taustalla on se perusasia, että riskinotosta maksetaan sijoitusmarkkinoilla korvaus korkeamman tuotto-odotuksen muodossa. Eläkesijoittamisen aikajänne on useita vuosikymmeniä. Siten työeläkevaroja on luontevaa sijoittaa instrumentteihin, joiden arvot ja tuotot heilahtelevat voimakkaastikin lyhyellä aikavälillä, mutta joiden tuottokehityksen voidaan odottaa muodostuvan pitkällä aikavälillä hyväksi. Tyypillinen tällainen sijoitusmuoto ovat osakkeet.

Vuonna 1997 voimaan tulleen vakavaraisuusmekanismin ytimen muodostavat sijoitusten riskipitoisuudesta riippuvat toimintapääomavaatimukset. Niitä muutettiin vuonna 2007 siten, että osa osakeriskistä siirrettiin koko yksityisalojen työeläkejärjestelmän kannettavaksi saattamalla vastuuvelan muutos osittain riippumaan eläkelaitosten noteerattujen osakesijoitusten keskimääräisestä tuotosta. Tämän muutoksen oli määrä tulla voimaan asteittain siten, että osaketuottoihin sidottu osuus kasvaisi vuosina 2007–2011 kahden prosenttiyksikön askelin 10 prosentin tasolle. Vakavaraisuussään-

nöt ovat toimineet hyvin sijoitusmarkkinoiden tavanomaisten heilahtelujen aikana. Niitä ei kuitenkaan mitoitettu kestävästi vuonna 2008 koetun kaltaisia poikkeuksellisia kurssilaskuja.

Syys-lokakuussa 2008 alkoi näyttää ilmeiseltä, että myös työeläkelaitosten olisi vähitellen pienennettävä osakeriskiään varmistaakseen, etteivät ne joudu vaikeuksiin kurssilaskun mahdollisesti edelleen jatkuessa. Tässä tilanteessa sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti ryhtyvänsä valmistelemaan lainmuutosesitystä, jolla vakavaraisuussäädösten eri osia muutettaisiin riskinkantokykyä parantavaan suuntaan. Osa muutoksista olisi tilapäisiä. Lainmuutoshankkeen tärkein perustelu oli, että näin vältettäisiin työeläkelaitosten sijoitussalkuissa olevien suomalaisten osakkeiden pakkomyynnit, jotka olisivat edelleen kiihdyttäneet kurssien laskua. Lakiesityksen käsittely eteni aluksi ripeästi, mutta viivästyivät lopulta niin, että haluttuja vaikutuksia osakeomistusten suhteen ei liene kokonaisuudessaan saavutettu. Laki tuli voimaan 22.12.2008 ja sitä sovellettiin osaksi jo 17.10.2008 lukien.

Yksityisalojen työeläkkeiden rahoitusjärjestelmä perustuu Suomessa osittaiseen ennalta rahastointiin, jonka puitteissa rahastointiastetta voidaan säätää ilman suuria teknisiä ongelmia. Sijoitustuotot pidetään toimintapääomassa, kunnes niiden katsotaan olevan siinä määrin varmoja, että ne voidaan siirtää varsinaisen vastuuvelan puolelle. Lainmuutoksessa vastuuvelan osaketuottosidonnainen osuus kasvatettiin jo vuoden 2008 osalta kymmeneen prosenttiin. Eläkevastuiden täydennyskerrointa vastaavaa tuottoa ei normaaliin tapaan siirretty vanhuuseläkevastuuihin vaan se jätettiin toimintapääomaan koko vuodelta 2008. Näillä muutoksilla varojen siirtämistä vastuuvelkaan hidastettiin edelleen suhteessa aikaisemmin voimassa olleeseen lainsäädäntöön vaarantamatta kuitenkaan työeläkkeiden pitkän aikavälin rahoitusta.

Lainmuutoksiin sisältyy lisäksi toimintapääoman vähimmäismäärän alentaminen ja vastuuvelkaan sisältyvän tasausvastuun osittainen rinnastaminen toimintapääomaan, jotka kumpikin ovat voimassa vuoden 2010 loppuun. Kaiken kaikkiaan muutosten arvioidaan kasvattaneen työeläkelaitosten vakavaraisuusasteita miltei kymmenellä prosenttiyksiköllä. Vakavaraisuuteen perustuvissa asiakashyötyksissä ja voitonjaossa yhtiöt saavat ottaa nyt tehdyistä muutoksista huomioon vain vastuuvelan osaketuottosidonnaisuuden kasvattamisen.

Yritysrahoituksen saatavuuden heikennyttyä finanssikriisin seurauksena asiakasyritysten kiinnostus takaisinlainaukseen kasvoi olennaisesti.

Työeläkemaksun kehitystä ennustetaan usealla eri sijoitustuottojen kehitysoletuksella. Eläketurvakeskukseen vuonna 2007 julkistaman perusennusteen mukaan työeläkemaksun taso vakiintuisi parin vuosikymmenen kuluttua noin 25 prosentin tasolle palkkasummasta noustuaan ensin hitaasti tälle tasolle. Tämä perusennuste rakentuu neljän prosentin reaalityttö-oletukselle. Työeläkesijoittajien keskimääräiset reaalitytöt vuodesta 1997 vuoteen 2007 ylittivät tämän tason selvästi, mutta vuoden 2008 kehitys alensi keskimääräisen reaalitytön vain hieman yli kolmeen prosenttiin. Vaikutukset työeläkemaksun tulevaan tasoon eivät ole dramaattiset. Mikäli vuoden 2008 tuottomenetykset jäävät pysyviksi mutta tuottotaso on jatkossa oletetun mukainen, työeläkemaksun pitkän aikavälin ennustetta on nostettava vajaalla prosenttiyksiköllä. Tämä merkitsee vajaata puolta prosenttiyksikköä sekä työntekijöiden maksuun että työnantajien keskimääräiseen maksuun.

Nämä arviot ottivat huomioon vain finanssikriisin vaikutukset sijoitusten tuottoon. Reaalitalouden ja erityisesti työllisyyden huononeva kehitys saattaa muuttaa käsitystä lähivuosien maksukehityksestä. Työeläkkeen karttumissäännöt kannustavat jatkamaan työntekoa ja lykkäämään eläkkeelle siirtymistä. Riippuu paljolti työvoiman kysynnästä, miten tehokkaita nämä kannustimet ovat. Pitkän

aikavälin maksukehitykseen meneillään olevalla kriisillä olisi olennaista vaikutusta vain, mikäli se alentaisi työllisyysastetta pysyvästi tulevina vuosikymmeninä.

Eläkeuudistukseen sisältyneet etuuslainsäädännön muutokset tulivat pääosin voimaan jo vuoden 2005 alusta. Vuonna 2008 merkittävin toteutusvaiheessa oleva asia oli työeläkeote. Kaikille yksityisalojen työeläkevakuutetuille lähetettiin vuonna 2008 eläkeote, joka sisältää tiedon työeläkejärjestelmään rekisteröidystä ansiotyöstä. Otteen päätarkoitus on, että kukin tarkistaisi omalta osaltaan näiden rekisteritietojen oikeellisuuden. Samalla ote helpottaa myös jo kertyneen ja tulevasta ansiotyöstä vielä kertyvän eläketurvan tason hahmottamista. Työeläkeote on johtanut olennaisesti odotettua pienempään yhteydenottojen määrään ja myös rekisterien virheiden tai puutteiden selvittelytarve on muodostunut ennakoitua vähäisemmäksi. Työeläkeote toimitetaan voimassa olevan lain mukaan tästä eteenpäinkin vuosittain, mutta tulevaisuudessa vakuutettu voi valita sähköisen otteen kirjeenä lähetettävän työeläkeotteen sijasta. Tästä huolimatta työeläkeotteista muodostuva hallinnollinen kustannus on merkittävä.

Työeläkevakuutusyhtiöihin sovelletaan osakeyhtiölakia, vakuutusyhtiölakia ja työeläkevakuutusyhtiölakia. Uusi vakuutusyhtiölaki, samoin kuin eräät työeläkevakuutusyhtiölain muutokset tulivat voimaan 1.10.2008. Sisällölliset muutokset olivat vähäisiä.

Työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteita koskeva selvitystyö jatkuu edelleen. Alkuvuonna 2007 julkistetun selvityksen pohjalta asian kehittelyä jatkaa virkamiestyöryhmä. Työeläkevakuutusyhtiöt tekivät tammikuussa 2008 aloitteen, jonka mukaan liikekuluja varten kerättävän työeläkemaksun osan määräytyminen ja asiakashyvitysten osittaminen asiakkaiden kesken voisivat olla yhtiökohtaisia. Asia ei ole edennyt. On todennäköistä, että aikaisin yhtiökohtaisten perusteiden soveltamisvuosi voisi olla vuosi 2011. Kaikkiaan kilpailuolosuhteiden selvitys johtanee aikanaan lainsäädäntötoimiin, joiden sisältö ei toistaiseksi ole kaikilta osin ennakoitavissa.

Ilmarisen tulos ja vakavaraisuus

Vuosi 2008 oli Ilmariselle kaksijakoinen. Asiakaskunta kasvoi poikkeuksellisen paljon, mutta finanssikriisi painoi sekä sijoitustuottoja että vakavaraisuutta voimakkaasti. Kun sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö oli tiedottanut tulevasta vakavaraisuussääntöjen muutoksista, Ilmarisen hallitus teki 13.10. päätöksen, jonka mukaan yhtiön sijoitustoimintaa johdettiin siitä alkaen tulevan lainsäädännön tavoitteiden mukaisesti. Vuoden päättyessä yhtiön uuden lainsäädännön mukaan laskettu vakavaraisuus oli kohtuullisella tasolla.

Ilmarisen sijoitusten käyvin arvoin laskettu nettotuotto vuodelta 2008 oli -17,7 prosenttia (5,7 prosenttia vuonna 2007). Toimintapääoma eli yhtiön käypiin arvoihin arvostettujen varojen ja vastuiden erotus aleni 2 673,0 miljoonaan euroon edellisen vuoden 6 068,8 miljoonasta eurosta. Toimintapääoma oli vuoden 2008 päättyessä 14,0 (32,5) prosenttia vakavaraisuuslaskennassa käytettävästä vastuuvälästä.

Toimintapääoma on tarkoitettu sijoitustoiminnan riskien kantamiseen. Työeläkeyhtiöiden toimintapääoman valvontarajat määräytyvät yhtiön sijoituskannan riskipitoisuudesta, jota arvioidaan jakamalla sijoitukset riskin mukaisiin luokkiin ja laskemalla luokituksen perusteella niin sanottu vakavaraisuusraja. Vuoden 2007 alusta lukien luokittelu on tehty sijoituksen tosiasiallisen riskin perusteella silloin, kun tämä selkeästi poikkeaa sijoituksen juridisen luonteen mukaisesta riskistä. Vuonna 2008 Vakuutusvalvontavirasto kartoitti työeläkelaitoksittain tosiasiallisen riskin perusteella teh-

tävässä luokittelussa sovellettuja periaatteita ja julkaisi asiaa koskevan laajan tutkimuksen. Ilmarisen hallitus vahvisti 17.12.2008 luokittelun perusteisiin joitakin täsmennyksiä, joiden vaikutus vakavaraisuusrajaan oli vähäinen. Ilmarisen toimintapääoma oli tilikauden päättyessä 2,0-kertainen verrattuna vakavaraisuusrajaan samoin kuin vuonna 2007.

Edellä esitetyt toimintapääoman määrä ja sitä kuvaavat tunnusluvut eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen, koska vakavaraisuuslainsäädännön muutokset loppuvuonna 2008 muuttivat toimintapääoman ja vastuuelan keskinäistä suhdetta ja lainmuutoksen tavoitteiden mukaisesti Ilmarinen jatkoi pitkän aikavälin sijoitusstrategiansa toteuttamista.

Ilmarisen kokonaistulos vuodelta 2008 oli -4 338,1 (344,6) miljoonaa euroa. Yhtiön omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen tulos oli 76,4 (9,0) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 34,7 (14,0) miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen tulos on vakuutusmaksussa perittyjen, riskin kattamiseen tarkoitettujen maksujen ja korvausten erotus. Hoitokustannustulos on määrä, jolla maksun hoitokustannusosat ja muut vastaavat tuotot ylittävät niillä katettavat liikekulut.

Käyvin arvoin lasketut sijoitustoiminnan nettotuotot olivat -4 571,5 (1 325,0) miljoonaa euroa. Vastuuelalle hyvitettävä korko oli 660,2 (996,6) miljoonaa euroa ja osaketuottosidonnaisen vastuuelan muutos -782,5 (6,8) miljoonaa euroa. Näin sijoitustoiminnan alijäämäksi muodostui 4 449,2 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna sijoitustoiminnan ylijäämä oli 321,6 miljoonaa euroa. Vuodelta 2008 vastuuelalle hyvitettävä korko vastasi vain kolmen prosentin rahastokorkoa, kun eläkevastuiden täydennyskertoimen mukainen tuotto, 383,3 miljoonaa euroa, siirrettiin vakavaraisuuslainsäädännön muutosten vuoksi vastuuelan sijasta toimintapääomaan. Edellisenä vuonna vastaava erä sisältyi vastuuelalle hyvitettyyn korkoon. Vastuuelan osaketuottosidonnaisuuden nousu pienensi osaltaan vastuuelan tuottovaatimusta 470,1 miljoonalla eurolla.

Yhtiön omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen tulos siirretään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti tasoitusvastuuseen lukuun ottamatta 0,4 miljoonaa euroa, jolla TEL:n mukaisen lisäeläkevakuutuksen tasoitusvastuu muutoin olisi ylittänyt ylärajansa.

TyEL-vakuutusmaksujen alennuksiin eli asiakashyvityksiin käytettävissä oleva määrä määräytyy yhtiön toimintapääoman ja hoitokustannustuloksen perusteella. Yhtiö siirtyi käyttämään asiakashyvitysten määräytymisessä laskuperustetta, jossa hoitokustannustuloksen painoarvo kasvoi ja toimintapääoman painoarvo väheni. Asiakashyvityksiin käytettäväksi siirretään 31,0 (74,0) miljoonaa euroa. Siirto on 0,21 (0,60) prosenttia vakuutetusta palkkasummasta ja 65 (177) euroa Ilmarisessa vakuutettua työntekijää kohti. Määrä, jonka yhtiö on toimintansa tehokkuudella säästänyt maksun hoitokustannusosista, on tätä suurempi.

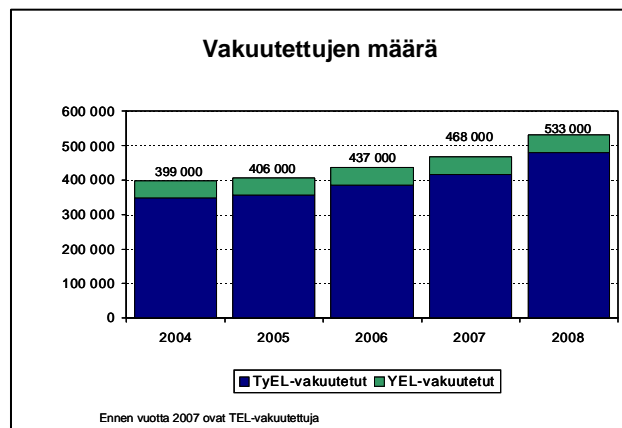
Kokonaistulos ilman vakuutusliikkeen tulosta, siirto asiakashyvityksiin ja takuupääomalle tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen maksettava korko vähentävät yhtiön toimintapääomaa. Toimintapääomaa kasvatti muuttuneesta lainsäädännöstä johtuen tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettava määrä, 792,9 miljoonaa euroa.

Vakuutuskanta ja vakuutusmaksutulo

Valtaosa Ilmarisessa työntekijänsä vakuuttaneista työnantajista tekee yhtiön kanssa vakuutus sopimuksen. Tilapäisesti työtä teettävät voivat kuitenkin tilittää työeläkemaksunsa työeläkevakuutusyhtiöihin varsinaista vakuutus sopimusta tekemättä. Seuraavassa tarkoitetaan vakuutuksenottajalla Il-

marisen kanssa vakuutus sopimuksen tehnyttä asiakasta ja TyEL-työntekijällä tällaisen vakuutuksenottajan palveluksessa olevaa työntekijää.

Ilmarisen TyEL-vakuutuskannan kehitys oli vuonna 2008 erittäin hyvä. TyEL-vakuutuksia oli vuoden 2008 lopussa 35 793 (34 113), eli vakuutusten lukumäärä kasvoi vuoden kuluessa 4,9 prosenttia. Tämän lisäksi 2 054 tilapäistä työnantajaa tilitti Ilmariseen TyEL-vakuutusmaksuja. TyEL-vakuutusten piirissä oli vuoden päättyessä 480 000 (417 000) vakuutettua eli 15,1 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden päättyessä. TyEL-vakuutusten keskipalkko oli vuonna 2008 noin 13 henkilöä eli hieman suurempi kuin vuonna 2007, jolloin se oli 12 henkilöä.



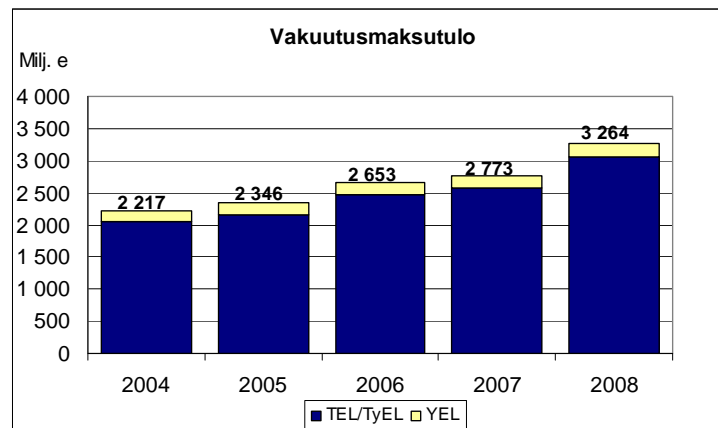
Ilmarisessa vakuutettu TyEL-palkkasumma oli 14 623,0 (12 425,5) miljoonaa euroa. Tämä oli 17,7 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden vakuutettu palkkasumma. Vakuutetusta TyEL-palkkasummasta lasketun markkinaosuuden arvioidaan vuonna 2008 nousseen hyvin selkeästi vuoden 2007 vertailuluvusta, joka oli 30,7 prosenttia.

YEL-vakuutuksia Ilmarisella oli vuoden lopussa 52 814 (51 289). Ilmarinen on selvästi suurin yrittäjien vakuuttaja, ja sen markkinaosuus on viime vuosina ollut 30–31 prosentin luokkaa maksutulolla mitattuna. YEL-vakuutusten keskimääräinen työtulo oli 19 866 (19 285) euroa vuodessa. Se kasvoi edellisestä vuodesta noin 3,0 prosenttia eli enemmän kuin palkkakerroin, johon YEL-työtulot on sidottu ja joka nousi 2,2 prosenttia.

Vuoden puolivälissä Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien yhteismäärä ylitti puolen miljoonan henkilön rajan. Osavuosikatsausten perusteella Ilmarinen nousi tuolloin vakuutettujen määrällä mitaten suurimmaksi työeläkevakuutusyhtiöksi. Vuoden 2008 päättyessä TyEL- ja YEL-vakuutettujen yhteismäärä oli 533 000.

Ilmarisen vakuutusmaksutulo vuonna 2008 oli 3 264,4 (2 772,5) miljoonaa euroa.

TyEL-vakuutusten vakuutusmaksuja kertyi 3 059,7 (2 578,7) miljoonaa euroa, eli TyEL-maksutulo kasvoi 18,7 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Vuonna 2008 TyEL-maksuun annetut alennukset eli asiakashyvitykset olivat yhteensä 74,8 miljoonaa euroa oltuaan edellisellä vuonna 79,9 miljoonaa euroa. Olennaisin TyEL-maksutulon muutokseen vaikuttanut tekijä oli vakuutetun palkkasumman kasvu.



YEL-vakuutusten maksutulo oli 204,7 (193,9) miljoonaa euroa, missä oli kasvua 5,6 prosenttia.

Luottotappiot saamatta jääneistä TyEL-vakuutusmaksuista olivat 8,7 (6,0) miljoonaa euroa. Luottotappiot saamatta jääneistä YEL-vakuutusmaksuista olivat 3,3 (3,2) miljoonaa euroa. YEL:n luottotappioista ei Ilmariselle kuitenkaan jää tappioita, koska YEL-eläkkeiden rahoitusjärjestelmässä valtion osuus korvaa vakuutuksenottajilta saamatta jäävän vakuutusmaksun.

Myynnin näkökulmasta Ilmarisen toimintaympäristössä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia tilivuoden aikana. Vuoden 2007 yksityisalojen työeläkelainsäädäntöjen yhdistyminen ja sen mukanaan tuoma poikkeuksellisen suuri vakuutusten siirtoliike työeläkeyhtiöiden välillä tasaantui tilivuoden aikana, mutta jäi edelleen jonkin verran korkeammalle tasolle kuin ennen vuotta 2007. Vuoden viimeisen neljänneksen myyntitulosta alkoi varjostaa finanssikriisi ja sen myötä huonontuneet talouden näkymät. Olennaista vaikutusta näillä ei kuitenkaan ehtinyt vielä olla vuonna 2008.

Ilmarisen yhteistyökumppanit, OP-Pohjola-ryhmä ja Pohjantähti, mahdollistivat Ilmarisen menestymisen erityisesti yrittäjien sekä pienten ja keskisuurten yritysten asiakashankinnassa. TyEL-vakuutusten siirtoliike Ilmarisen ja muiden työeläkeyhtiöiden välillä muodostui nettomääräisesti positiiviseksi sekä yrittäjien että pk-yritysten osalta, ja Ilmarinen vahvisti vakuutusten lukumäärällä mitattua markkinajohtajan asemaansa molemmissa asiakasryhmissä. Ilmarisen asemaa suurten asiakkaiden vakuuttajana vahvisti maaliskuussa 2008 Nokian työntekijöiden työeläketurvan siirtymisen Nokian eläkesäätiöstä Ilmarisen hoitoon.

Uusia TyEL-vakuutuksia myytiin 4 585 kappaletta. Tämä lisää TyEL-maksutuloa 69 miljoonalla eurolla. Näistä noin kolme miljoonaa euroa tuli asiakkaiden suoraan tekemänä Ilmarisen verkkopalvelulla.

Uusia YEL-vakuutuksia myytiin 5 444 kappaletta. Tämä lisää YEL-maksutuloa 16,8 miljoonalla eurolla. Uusien YEL-vakuutusten vuotuisesta maksutulosta noin 1,4 miljoonaa euroa kertyi asiakailta, jotka tekivät vakuutuksensa itse suoraan Ilmarisen verkkopalvelun kautta. YEL-vakuutusten siirroissa Ilmarinen menestyi hyvin siirtotuloksen ollessa 309 kappaletta ja 1,3 miljoonaa euroa voitollinen.

Vakuutusmaksutaso

Vuodelle 2008 vahvistettu keskimääräinen TyEL-maksu oli 21,8 prosenttia palkasta eli 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2007. Alle 53-vuotiaiden työntekijöiden maksuosuus oli 4,1 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneiden 5,2 prosenttia. Työnantajan maksu oli keskimäärin 17,5 prosenttia palkoista. Työnantajan maksutaso vaihtelee vakuutuskohtaisesti ja riippuu myös työeläkeyhtiön asiakashyvityksistä. Ilmarisen asiakashyvitykset olivat keskimäärin 3,1 (4,0) prosenttia työnantajan maksusta. Pienille ja keskisuurille työnantajille annettiin lisäksi enimmillään 1,0 prosenttiyksikön alennus työkyvyttömyyseläkkeiden tasotusvastuun pienentämiseksi.

Vuodelle 2009 vahvistettu TyEL-maksu on keskimäärin 22,0 prosenttia palkasta eli 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2008. Työntekijöiden ikäluokittaisia työeläkemaksuprosentteja pienensi vuonna 2008 korjaus, joka johtui siitä, että edellisen vuoden maksuperusteita haettaessa hyvitystaso oli arvioitu sittemmin toteutunutta matalammaksi. Tästä syystä ne nousivat nyt 0,2 prosenttiyksiköllä, joten alle 53-vuotiaiden työntekijöiden maksuosuus on 4,3 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneiden 5,4 prosenttia vuonna 2009. Työnantajien maksu on keskimäärin 17,5 prosenttia. Myös vuonna 2009 pienille ja keskisuurille työnantajille annetaan tilapäinen alennus työkyvyttömyyseläkkeiden tasotusvastuun pienentämiseksi. Alennuksen määrä riippuu työnantajan koosta ja on enimmillään 1,0 prosenttiyksikköä.

Vuoden 2008 YEL-maksu oli 20,6 prosenttia vahvistetusta työtulosta. Niillä yrittäjillä, jotka olivat ennen tilivuoden alkua täyttäneet 53 vuotta, YEL-maksu oli kuitenkin 21,7 prosenttia. Vuonna 2009 YEL maksu on 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2008, eli 21,9 prosenttia ennen tilivuoden alkua 53 vuotta täyttäneillä yrittäjillä ja 20,8 prosenttia muilla.

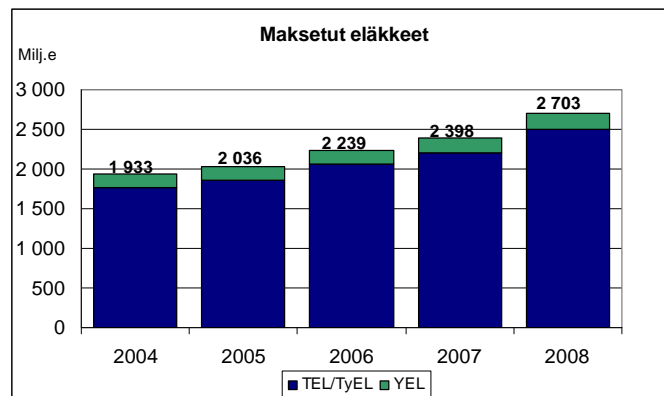
Eläkkeet ja työkykyä edistävä toiminta

Vuonna 2008 Ilmarinen maksoi eläkkeitä yhteensä 2 703,3 (2 398,4) miljoonaa euroa.

Eläkemeno eläkelajeittain 2008, miljoonaa euroa

	TyEL	YEL	Yhteensä	% koko eläkemenosta
Vanhuuseläkkeet	1 519,1	125,9	1 645,0	60,8
Varhennetut vanhuuseläkkeet	166,6	16,9	183,5	6,8
Osa-aikaeläkkeet	27,9	7,5	35,4	1,3
Työkyvyttömyyseläkkeet	399,5	29,3	428,8	15,9
Yksilölliset varhaiseläkkeet	4,6	0,2	4,9	0,2
Työttömyyseläkkeet	160,3	2,7	162,9	6,0
Perhe-eläkkeet	219,3	23,5	242,8	9,0
Yhteensä	2 497,3	206,0	2 703,3	100,0

Taulukon luvut sisältävät sekä suoraan eläkkeensaajille että vastuunjaon kautta maksetut erät.



Eläkkeensaajien lukumäärä 31.12.2008
Perusturvan mukaiset eläkkeet

Eläkelaji	TyEL	YEL	Yhteensä
Vanhuuseläkkeet	141 834	17 889	159 723
Varhennetut vanhuuseläkkeet	13 379	2 988	16 367
Osa-aikaeläkkeet	3 662	1 065	4 727
Työkyvyttömyyseläkkeet	36 576	4 387	40 963
Yksilölliset varhaiseläkkeet	0	0	0
Työttömyyseläkkeet	10 538	263	10 801
Perhe-eläkkeet	34 533	6 491	41 024
Yhteensä	240 522	33 083	273 605

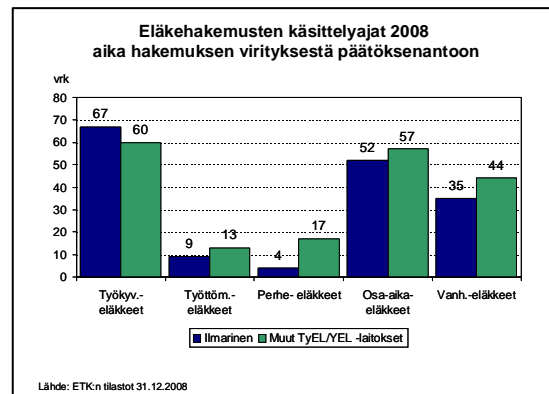
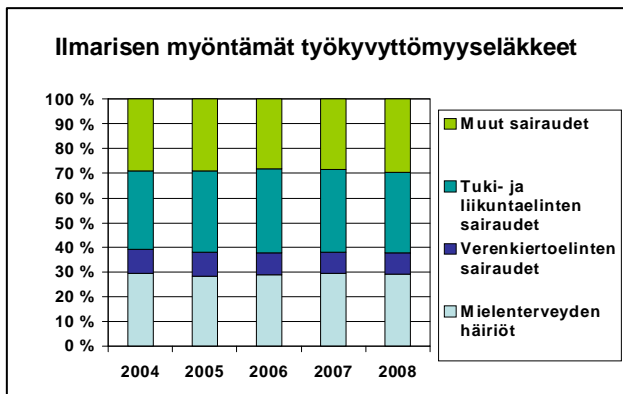
Vuoden päättyessä eläkkeensaajia 273 605 oli eli 4,0 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin, jolloin heitä oli 262 971. TyEL-eläkettä sai vuoden päättyessä 240 522 (230 507) eläkkeensaajaa ja YEL-eläkettä 33 083 (32 464) eläkkeensaajaa.

Vanhuuseläkeläisiä oli eläkkeensaajista 64 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeen saajia 15 prosenttia. Viimeisetkin yksilöllistä varhaiseläkettä saaneet siirtyivät vanhuuseläkkeelle vuonna 2008. Kuten edellisenäkin vuonna, työttömyyseläkkeen saajien osuus oli noin neljä prosenttia, osa-aikaeläkkeen saajien osuus hieman alle kaksi prosenttia ja perhe-eläkkeen saajien osuus 15 prosenttia kaikista eläkkeensaajista.

Eläkepäätökset vuonna 2008

	2008	2007	Muutos-%
Uudet eläkepäätökset			
Vanhuuseläkkeet	6 842	5 328	28,4
Varhennetut vanhuuseläkkeet	534	455	17,4
Osa-aikaeläkkeet	1 258	1 240	1,5
Työkyvyttömyyseläkkeet	5 985	5 979	0,1
Työttömyyseläkkeet	2 857	2 913	-1,9
Perhe-eläkkeet	2 907	2 749	5,7
Uudet eläkepäätökset yhteensä	20 383	18 664	9,2
Kaikki eläkepäätökset yhteensä	35 183	31 354	12,2

Ilmarinen antoi vuoden 2008 aikana yhteensä 35 183 eläkepäätöstä eli 12,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Uusien eläkepäätösten lukumäärä kasvoi 9,2 prosenttia ja oli yhteensä 20 383. Vanhuuseläkkeitä myönnettiin selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna. Pääasiallinen syy tähän oli 63 vuoden ikään tulleen syntymävuosiluokan suuri koko. Myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden, työttömyyseläkkeiden ja osa-aikaeläkkeiden lukumäärissä ei tapahtunut olennaista muutosta. Perhe-eläkkeitä myönnettiin jonkin verran enemmän kuin edellisenä vuonna.



Ilmarinen mittaa eläkehakemusten käsittelyn tehokkuutta keskimääräisellä käsittelyajalla eläkelajeittain ja eläkepäästösten laatua ratkaisujen pysyvyydellä muutoksenhakuasteissa. Molemmilla mittareilla yhtiö on perinteisesti ollut selvästi vertailuryhmäänsä parempi. Näin oli myös vuonna 2008 lukuun ottamatta työkyvyttömyysratkaisujen käsittelyaikaa. Työkyvyttömyysratkaisussa oli hylkääviä päätöksiä 23,7 (21,1) prosenttia. Niistä Ilmarisen päätöksistä, jotka vietiin muutoksenhakueliimiin, muuttui Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa Ilmarisen kannan vastaisesti 6,1 (4,5) prosenttia ja vakuutusosoikeudessa 12,3 (19,1) prosenttia.

Ilmarinen tarjoaa edelleen ainoana työeläkeyhtiönä hylkäävän työkyvyttömyyseläkepäättökseen saaneille asiakkailleen ohjaavaa palvelua muun muassa toimeentulon järjestämiseksi ja työelämässä jatkamiseksi. Palvelun tuottavat yhteistyösopimuksen tehneet kuntoutustutkimuslaitokset ja työklinit eri puolilla Suomea. Asiakkailta, työnantajilta ja palveluntuottajilta saatu palaute on ollut myönteistä.

Ilmarisen vastuulla oli työeläkeotteen lähettäminen yhteensä noin 720 000 vakuutetulle. Eläkeotteet postitettiin touko-lokakuun aikana. Ainoana työeläkeyhtiönä Ilmarinen profiloitui omalla työeläkeotepalvelulla muiden tukeutuessa työeläke.fi -portaaliin.

Asiakkaan tiedustelun perusteella laadittiin 17 856 (22 120) yksilöllistä eläketurvaselvitystä.

Vuonna 2008 Ilmarinen järjesti asiakasyritystensä toiminnasta, henkilöstöstä ja kehittämisestä vastaaville 27 erilaista työhyvinvointiseminaaria eri puolilla Suomea. Näiden lisäksi järjestettiin lukuisia yksittäisiä asiakasyrityksille suunnattuja valmennuksia.

Ilmarinen jatkoi asiakasyritysten henkilöstön ammatillisen kuntoutuksen tukemista tarjoamalla ammatillisen kuntoutuksen koulutusta sekä kuntoutuksen suunnitteluvaiheessa neuvontaa ja asiantuntijatukea sekä kuntoutujille että asiakasyritysten henkilöstölle. Varsinaisen kuntoutusjakson aikana yhtiö maksaa työeläkelainsäädännön mukaisia etuuksia, joilla tuetaan kuntoutuksen aikaista toimeentuloa sekä korvataan koulutuksesta aiheutuvia kuluja. Vuonna 2008 Ilmarinen maksoi 1 457 (1 268) tapauksessa kuntoutusrahaa tai eläkkeeseen liittyvää kuntoutuskorotusta ammatillisen kuntoutuksen ajalta. Edellisestä vuodesta näiden maksujen lukumäärä kasvoi 14,9 prosenttia.

Vakuutusliike, vastuovelka, vastuunsiirrot ja rahastonsiirrot

Vastuovelka oli vuoden 2008 päättyessä yhteensä 20 612,8 (22 661,1) miljoonaa euroa. Osittamaton lisävakuutusvastuu pieneni nettomääräisesti 3 171,2 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa 765,9 (3 937,1) miljoonaa euroa. Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu pieneni 785,8 miljoonaa euroa. Muilta osin vastuuvelan kasvu oli 10,2 prosenttia.

Yhtiön omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen tulos oli 76,4 (9,0) miljoonaa euroa. Tasoitusvastuu kasvoi 76,0 miljoonalla eurolla 993,9 miljoonaan euroon. Siirto tasoitusvastuuseen oli 0,4 miljoonaa euroa pienempi kuin vakuutusliikkeen tulos, sillä TEL-lisäeläkevakuutuksen tasoitusvastuu oli ylärajallaan.

Sijoitusten tuotosta hyvitetään vastuuvelalle laskuperusteiden mukainen osuus. Osa työeläkeyhtiöiden vastuuvelan tuottovaatimuksesta määräytyy eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella ja loppuosa, vuodesta 2008 alkaen 10 prosenttia, on sidottu eläkelaitosten keskimääräiseen noteerattujen osakkeiden tuottoon.

Eläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella määräytyvä osuus tuottovaatimuksesta lasketaan lisäämällä 3 prosentin rahastokorkoon laskuperusteissa annettu eläkevastuun täydennyskerroin. Vuonna 2008 eläkevastuiden täydennyskerroin oli 3,03 prosenttia vuoden puoliväliin asti ja siitä eteenpäin 1,58 prosenttia. Osana lainmuutosta eläkevastuiden täydennyskertoimen mukainen tuotto siirrettiin kuitenkin koko vuodelta vanhuuseläkevastuun sijasta toimintapääomaan. Muutosta sovellettiin 17.10.2008 lukien.

Eläkelaitosten noteerattujen osakkeiden keskituotoksi muodostui -42,2 prosenttia. Negatiivisten osaketuottojen ja muutetun vakavaraisuuslainsäädännön vaikutuksesta vastuuvelalle hyvitetävä korko muodostui vuonna 2008 negatiiviseksi ja oli -0,6 prosenttia vastuuvelan keskimäärälle lasketuna.

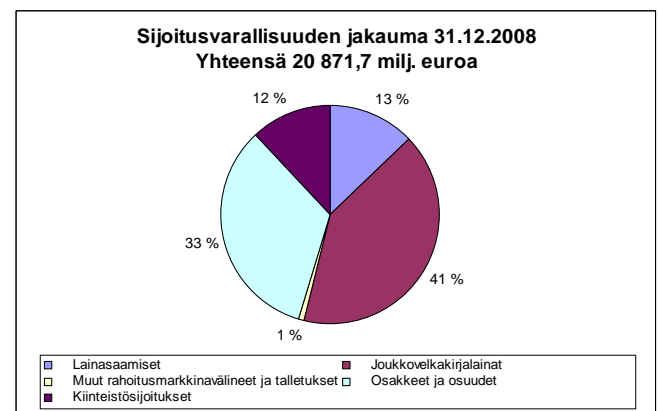
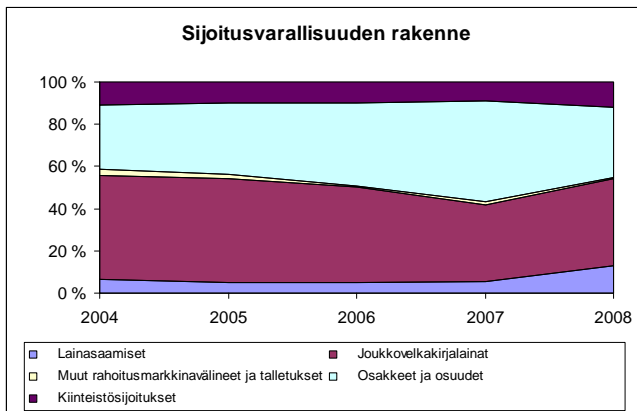
Vakuutusmaksujen laskennassa käytettävä perustekorko oli 6,25 prosenttia alkuvuonna ja 4,75 prosenttia loppuvuonna.

Vastuuelan katteena oleva omaisuus oli 21 597,8 (23 748,6) miljoonaa euroa.

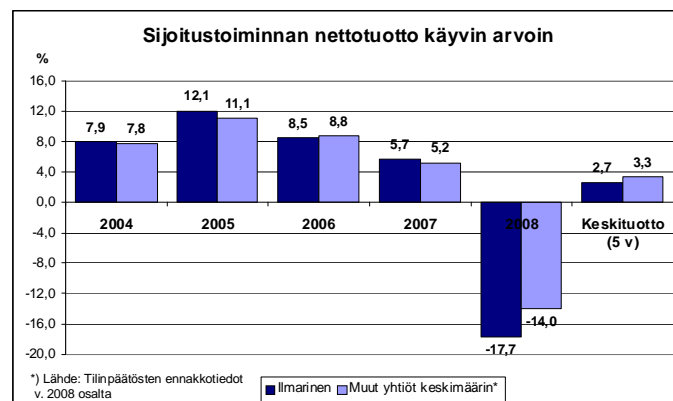
Vuoden 2008 kuluessa kaksi eläkesäätiötä siirsi TyEL:n mukaisen vastuunsa Ilmariseen. Siirtynyt vastuu ja toimintapääoma olivat nettomääräisesti 971,1 miljoonaa euroa, josta osittamatonta lisävakuutusvastuuta oli 186,8 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Ilmarisen sijoitustoiminnan tavoitteena on mahdollisimman korkea tuotto pitkällä aikavälillä hallituksen määrittelemän riskitason puitteissa. Riskitason arvioinnin lähtökohtana on yhtiön keskimääräinen vakavaraisuus yli suhdannesyöklän. Vuonna 2008 sijoitustoiminnan tulosta rasitti poikkeuksellisen ongelmallinen sijoitusympäristö.



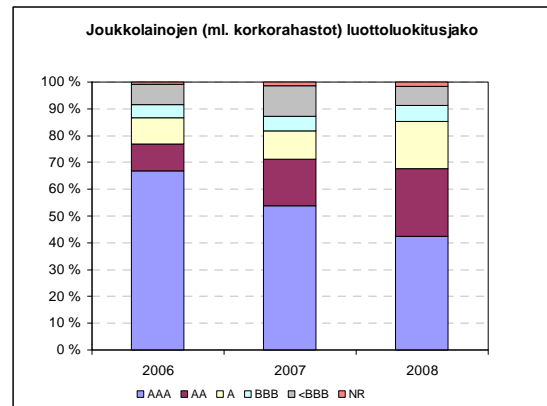
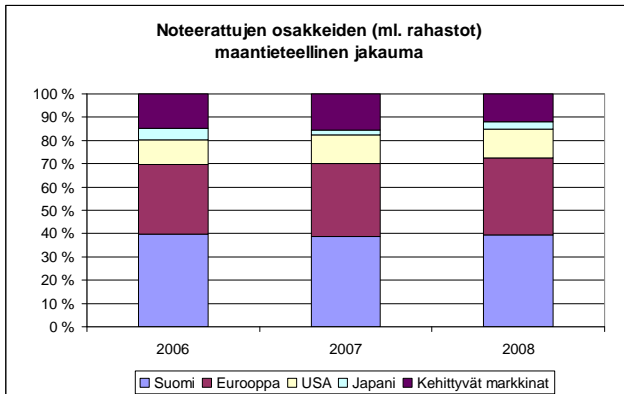
Ilmarisen sijoitukset olivat vuoden 2008 päättyessä käyvin arvoon yhteensä 20 871,7 (23 663,6) miljoonaa euroa. Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli -17,7 prosenttia, mikä vastaa -20,5 prosentin reaalituottoa. Edellisenä vuonna sijoitussalkun tuotto oli 5,7 prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 2,7 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 0,9 prosentin vuotuista reaalituottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 5,0 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 3,2 prosentin vuotuista reaalituottoa.



Joukkovelkakirjalainojen, korkorahastojen ja muiden rahoitusmarkkinavälineiden osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 42 (38) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 8 697,3 (9 058,3) miljoonaa euroa ja tuotto käyville arvoille -4,8 (2,1) prosenttia. Valtioiden lainoissa oli 1 940,9 (2 715,3) miljoonaa euroa eli 22,3 (30,0) prosenttia. Rahamarkkinasijoitusten osuus oli 122,4 (447,2) miljoonaa euroa eli noin 1,4 (4,9) prosenttia ja tuotto 4,6 (4,0) prosenttia. Loput 76,3 prosenttia olivat yrityslainoja, kehittyvien talouksien lainoja ja sijoituksia korkorahastoihin. Pääosa yrityslainoista oli luottoluokitukseltaan korkeita. Vuoden lopussa joukkolainasalkun keskimääräinen juoksuaika oli 3,7 (4,3) vuotta.

Osakkeiden ja osuuksien osuus sijoituksista, kun mukaan ei lueta taseessa niihin sisällytettäviä korko- ja kiinteistörahastoja, oli 33 (47) prosenttia. Niiden arvo laski vuonna 2008 pörssikurssien alenemisen ja osakkeiden myyntien seurauksena 6 969,4 (11 200,7) miljoonaan euroon. Kotimaisten osakesijoitusten osuus tästä oli noin 35,3 (35,7) prosenttia eli noin 2 463,0 (4 000,7) miljoonaa euroa. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osuus oli 39,5 (38,9) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoon laskettu tuotto asettui -36,9 (9,1) prosenttiin.

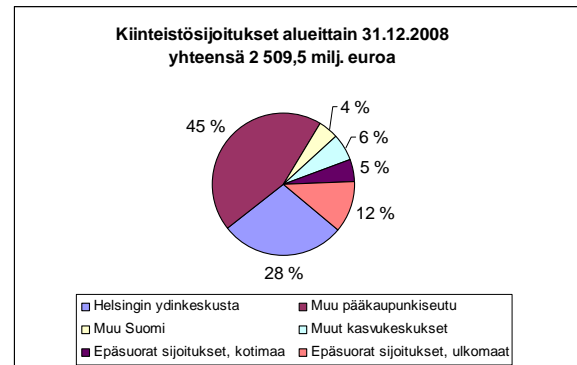
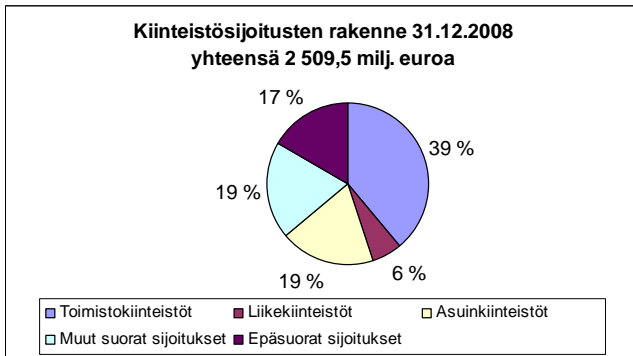
Näihin lukuihin sisältyvät myös käytetyt johdannaiset käyvin arvoon. Osake-, valuutta- ja korkojohdannaisia käytetään sekä suojaustarkoituksiin että sijoitusjakauman muokkaamiseen.



Osakesijoitukseen sisältyvät sijoitukset pääomarahastoihin ja absoluuttisen tuoton rahastoihin sekä hyödykesijoitukset. Vuoden lopussa näiden osuus oli noin 6,3 (5,8) prosenttia sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta. Tästä pääomarahastojen osuus oli 569,7 miljoonaa euroa, absoluuttisen tuoton rahastojen osuus 608,9 miljoonaa euroa ja hyödykesijoitusten osuus 3,3 miljoonaa euroa. Riskin mukainen sijoitusjakauma kokonaisuudessaan esitetään tilinpäätöksen riskienhallintaa koskevissa liitetiedoissa. Absoluuttisen tuoton rahastot tuottivat keskimäärin -15,5 prosenttia ja pääomarahastot keskimäärin -9,8 prosenttia sitoutuneelle pääomalle.

Ilmarisen omistajapolitiikan vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti sijoituskohteen kanssa käynnistetään vaikuttamisprosessi, mikäli sen toiminta ei vastaa Ilmarisen sijoituskohteilleen asettamia kriteerejä. Mikäli vaikuttamisprosessi ei johda haluttuun lopputulokseen, sijoitus myydään tai sen hankkimisesta pitäydytään. Vuoden 2008 aikana aktiivisia vaikuttamisprosesseja käytiin yhdeksän eri yhtiön kanssa. Tämän lisäksi yhden yhtiön arvopaperit myytiin.

Kiinteistösijoitukset olivat vuoden 2008 lopussa 2 509,5 (2 165,3) miljoonaa euroa. Muutos edelliseen vuoteen oli 15,9 prosenttia. Kiinteistösijoitusten osuus oli 12 (9) prosenttia, josta epäsuoria sijoituksia oli kaksi prosenttiyksikköä. Suoraan omistettuja kiinteistöjä oli 2 091,4 miljoonaa euroa. Kiinteistöjen käyttöaste oli vuoden lopussa 94,9 (94,1) prosenttia.



Yhtiön kiinteistösijoitusten kokonaistuotto oli 6,1 (9,5) prosenttia. Suoraan omistettujen kiinteistöjen tuotto oli 8,3 (9,0) prosenttia, mikä sisältää kiinteistöjen käypien arvojen 53,3 miljoonan euron määräisen tarkistuksen vaikutuksen, 2,8 prosenttiyksikköä. Epäsuorien kiinteistösijoitusten tuotto oli -5,2 (14,5) prosenttia.

Ilmarisen yritysrahoituksen myöntämien lainojen kanta kasvoi yli kaksinkertaiseksi eli 117,5 prosenttia. Lainasaamisten osuus sijoitusvarallisuudesta oli vuoden päättyessä 13 (5) prosenttia. Uusia lainoja nostettiin vuoden 2008 aikana 1 687,9 (351,3) miljoonaa euroa ja lainoja maksettiin pois 243,1 (250,5) miljoonaa euroa. Koko lainakanta oli vuoden päättyessä 2 695,6 (1 239,3) miljoonaa euroa kertyneet korot mukaan lukien. Lainasaamisten tuotto oli 4,9 (4,5) prosenttia.

Taulukko: Yritysrahoituksen lainakanta, milj. euroa

	1998	2003	2008	Tuotto-%
Takaisinlainat	1 546,8	925,2	1 391,3	4,4
Sijoituslainat	277,5	477,7	1 304,3	5,1
Yhteensä (sisältää kertyneet korot)	1 824,3	1 403,0	2 695,6	4,9
Osuus sijoituksista %	16	9	13	

Riskienhallinta

Ilmarisen riskienhallinnan tavoitteena on estää yhtiötä uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskitekijöiden aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus. Tavoitteena on toisaalta, että yhtiö voi hyödyntää hallitun riskinoton tarjoamat mahdollisuudet liiketoiminnassa, erityisesti sijoitustoiminnassa. Olennaisinta on vakuutettujen, eläkkeensaa- jien ja vakuutusentottajien oikeuksien turvaaminen kaikissa tilanteissa.

Vastuuelan kate lasketaan käyvin arvoin ja katesäännösten päätarkoituksena on riskikeskittymien välttäminen. Sijoitusten luokittelu tapahtuu sekä katesäännöksissä että vakavaraisuusvaatimuksia laskettaessa samojen periaatteiden mukaisesti ja sijoitusten todelliseen riskiin perustuen. Ilmarinen kantaa vastuuelkansa kattamiseen ja tuottovaatimukseen liittyvän sijoitusriskin. Osakesijoitusten hintariskistä kannetaan kuitenkin koko työeläkejärjestelmän tasolla osuus, joka 22.12.2008 lukien

vastaa 10 prosenttia kaikista sijoituksista. Sijoitustoiminnan riskienhallinnan viitekehyksenä toimii työeläkevakuutusyhtiöiden yhteinen vakavaraisuussäännöstö. Pysyvästä lainsäädännöstä poiketen toimintapääoman vähimmäismäärä on 2 prosenttia vastuuvielasta vuoden 2010 loppuun asti.

Ilmarisella on yhtiön koko toiminnan kattava, hallituksen vuosittain hyväksymä riskienhallinta-suunnitelma. Riskienhallinnan yhtiötasoisista koordinoitua ja kehittämistä varten on liiketoiminta- ja tukiyksiköiden edustajista muodostuva riskienhallintatoimikunta, joka päivittää puolivuositain yhtiöön kohdistuvien riskien kartoituksen ja arvioinnin yhtiön toiminnan kannalta. Vuonna 2008 riskien tunnistamiseen osallistui yhtiön koko johtoryhmä. Riskianalyysi käsiteltiin ja riskienhallinta-suunnitelma vahvistettiin hallituksen tarkastusvaliokunnassa ja hallituksessa tammikuussa 2009.

Sijoitustoiminnan riskienvalvonta ja hallitusraportointi siirrettiin yhtiön aktuaarijohtajan vastuualueeseen 1.4.2008 lukien. Tämän organisaatiomuutoksen tavoitteena oli parantaa entisestään sijoitustoiminnan raportoinnin ja riskienhallinnan riippumattomuutta riskiä ottavasta toiminnasta.

Riskienhallintaa selostetaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Ilmarinen konsernissa oli vuonna 2008 töissä keskimäärin 655 henkilöä, kun vastaava määrä vuotta aikaisemmin oli 668. Emoyhtiö Ilmarisessa työssä olevia oli keskimäärin 529 (525). Tässä luvussa on mukana 65 (57) osa-aikaista työntekijää, joiden työpanos on keskimääriä laskettaessa oikaistu koko-aikaisten henkilöiden työaikaa vastaavaksi. Perhevapailta ja muilla palkattomilla vapailta oli vuoden aikana keskimäärin 29 (24) henkilöä. Vuoden lopussa työsuhteessa emoyhtiö Ilmariseen oli 573 (580) henkilöä, joista vakituudessa työsuhteessa oli 539 (545).

Ilmarisen kaikki esimiehet käsittänyt johtamisen valmennusohjelma toteutettiin suunnitelmien mukaisesti ja hyvin tuloksin. Yhtiön laajuinen tehtävien vaativuuden arvioinnin toimintamalli valmistui ja uudistettuun rakenteeseen pohjautuvat osaamiskartoitukset käynnistyivät. Molemmat menettelyt ovat aikanaan valmistuttuaan tukena vakuutusalan työehtosopimuksen mukaisille palkkakeskusteluille, jotka käydään ensimmäisen kerran vuoden 2009 alussa. Palkkakeskusteluihin liittyvät yrityskohtaiset periaatteet sovittiin syksyn aikana ja samassa aikataulussa valmennettiin sekä esimiehet että henkilöstö uutta käytäntöä varten.

Tietotekniikka

Vuoden 2008 aikana vakuutetuille toimitettiin ensimmäistä kertaa uuden lainsäädännön mukainen työeläkeote. Tietojärjestelmät valmistuivat kevään aikana ja otteet postitettiin suunnitelmien mukaisesti kesästä alkaen. Ulkopuoliseen palveluratkaisuun perustuva asiakkuudenhallinnan tietojärjestelmähanke käynnistyi alkuvuodesta ja palvelut on tarkoitus saada käyttöön vuoden 2009 alkupuolella. Tietotekniikan johtamista ja organisointia muutettiin yhtiötason kehittämistä ja kustannusten hallintaa silmällä pitäen. Liiketoimintoja tietotekniikan kehittämisessä ja käytössä palveleva tietotekniikkalinja aloitti toimintansa vuoden 2009 alussa.

Yhteistyössä OP-Pohjola-ryhmän kanssa valittiin tietotekniikan käyttöpalvelujen toimittajaksi TietoEnator Oyj tarjouskilpailun perusteella. Muutoshanke käynnistyi kesällä ja käyttöpalvelujen siirto toteutettiin suunnitelmien mukaisesti useassa eri vaiheessa loppuvuoden aikana. Työasemaympäristön hankinta-, ylläpito- ja tuotantopalvelut siirrettiin rinnakkaisessa hankkeessa käyttöpalvelu-

toimittajan vastuulle. Muutokset merkitsevät Ilmariselle tietotekniikkapalvelujen luotettavuuden kasvua ja tuovat kustannussäästöjä. Yhtiön omien tietojärjestelmien kehittämisestä ja ylläpidosta huolehti aiempien vuosien tapaan TietoIlmarinen.

Liikekulut

Ilmarisen kustannustehokkuus vahvistui tilivuonna olennaisesti. Vakuutusmaksun hoitokustannus-tulolla rahoitettavat kulut pienenevät 2,3 miljoonalla eurolla, vaikka yhtiön toiminnan volyyymi kas-voi poikkeuksellisen paljon. Hoitokulusuhde eli em. liikekulujen suhde saatuihin hoitokustannuso-siin parantui merkittävästi ja oli 71 (86) prosenttia. Tämä vastaa yhtiössä tavoitteeksi asetettua hoi-tokustannustehokkuuden parantamista, joka koituu asiakashyvitysten kautta Ilmarisen asiakkaiden hyväksi.

Ilmarisen kokonaisliikekulut olivat yhteensä 113,5 (103,5) miljoonaa euroa eli 9,7 prosenttia korke-ammatt kuin edellisenä vuonna. Pääosa kokonaisliikekulujen noususta johtui lakisääteisistä maksuis-ta, jotka nousivat edellisen vuoden 5,3 miljoonasta eurosta 14,2 miljoonaan euroon. Lakisääteiset maksut rahoitetaan erillisellä vakuutusmaksuun sisältyvällä lakisääteisten maksujen osalla. Nämä maksut ovat Eläketurvakeskuksen kustannusosuus, Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksu ja oikeushallintomaksu.

Sijoitustoiminnan liikekulut olivat 11,2 (9,8) miljoonaa euroa eli 0,5 promillea sijoitusten yhteis-määrästä. Ne rahoitetaan sijoitustoiminnan tuotoilla. Työkyvyn ylläpitotoiminnan kulut, jotka rahoi-tetaan vakuutusmaksuun sisältyvällä työkyvyttömyysriskin hallintaosalla, olivat 4,9 (2,8) miljoonaa euroa.

Hallinto

Hallintoneuvosto valitsi puheenjohtaja Riku Aallon Erkki Vuorenmaan sijaan hallituksen varajäse-neksi 1.1.2009 alkaen. Aallon toimikausi päättyy samaan aikaan kuin Vuorenmaan kausi olisi päät-tynyt eli 31.12.2009. Hallituksen varajäsenet kutsutaan aina hallituksen kokouksiin, mutta varajäse-nellä on äänioikeus ainoastaan silloin, kun vastaava varsinainen jäsen ei ole paikalla.

Hallitus valitsi kokouksessaan 26.1.2009 puheenjohtajakseen edelleen toimitusjohtaja Hannu Syrjä-sen ja varapuheenjohtajakseen puheenjohtaja Lauri Ihalaisen ja toimitusjohtaja Leif Fagernäsin. Pu-heenjohtajisto toimii myös hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokuntana.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat toimitusjohtaja George Berner puheenjohtajana sekä pääsihteeri Leila Kostiainen ja lakiasiaintohtaja Hannu Rautiainen jäsenenä.

Ilmarisen hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 20.11.2008 vaalivaliokunnan jäsenet. Vaalivalio-kunnan toimikausi alkoi heti ja päättyy vuoden 2009 viimeisen hallintoneuvoston kokouksen päät-tyessä.

Vaalivaliokunnan puheenjohtajana jatkaa vuorineuvos Jorma Eloranta ja varapuheenjohtajana pu-heenjohtaja Esa Vilkuna. Valiokunnan muut jäsenet ovat hallituksen puheenjohtaja Antti Herlin, pääsihteeri Leila Kostiainen, toimitusjohtaja Hannu Syrjänen sekä puheenjohtaja Matti Viljanen. Vaalivaliokunnan kuudesta jäsenestä puolet on vakuutuksenottajien ja puolet vakuutettujen hallin-toneuvoston edustajien ehdottamia henkilöitä.

Konserni

Ilmarisen konserniin kuuluu emoyhtiö Ilmarisen lisäksi pääasiassa kiinteistöyhtiöitä. TietoIlmarinen kuuluu Ilmarisen konserniin äänivallan perusteella, sillä Ilmarisen osuus TietoIlmarisen osakkeiden tuottamista äänistä on 70 prosenttia, vaikka osuus osakepääomasta on 30 prosenttia. Tytäryhtiöiden lukumäärä oli 31.12.2008 yhteensä 131. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on Ilmarisen osakkuusyhtiö.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi ja Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö ovat Ilmarisen omistusyhteisyriityksiä.

Takuupääoma

Ilmarisella on 22 994 653,31 euron suuruinen takuupääoma, joka jakautuu 13 672 takuuosuuteen. Takuupääoman omistajat ja näiden osuudet takuupääomasta olivat 31.12.2008 seuraavat:

	Takuuosuuksia	%-osuus
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	13 412	98,1
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	260	1,9
Yhteensä	13 672	100,0

Tulevaisuuden näkymät

Keskeiset työmarkkinajärjestöt julkistivat 22.1.2009 esityksensä muun muassa työeläkemaksua, eräitä työeläke-etuuksia ja työttömyysturvaa koskeviksi muutoksiksi lähivuosina. Ehdotuksen mukaan työeläkemaksu säilyy vuonna 2010 samalla tasolla kuin vuonna 2009, mutta nousee vuosina 2011–2014 vuosittain 0,4 prosenttiyksiköllä eli yhteensä 1,6 prosenttiyksiköllä. Nousu jakautuu tasan työnantajan ja työntekijän kesken. Näin määräytyvässä maksutasossa ei ole otettu huomioon tilapäisen alennuksen vaikutusta. Ehdotus edellyttää työnantajan kansaneläkemaksun poistamista, ja työmarkkinaosapuolten lähtökohtana on sitä tehtäessä ollut myös palkansaajan työeläkemaksun nousun tunnistettavissa oleva kompensoiminen tuloverotuksessa kaikissa tuloluokissa. Sopimuksen mukainen maksukehitys turvaa toteutuessaan osaltaan työeläkejärjestelmän pitkän ajan rahoitus-tasapainoa.

Sosiaaliturvan uudistamista pohtinut Sata-komitea jätti 27.1.2009 linjauksensa sisältäneen väli-mietinnön. Ehdotusten merkittävin liittymäkohta työeläkkeisiin on takuueläke, jonka myötä lisä-työskentely ei pienimpien eläkekertymien tapauksessa enää kasvatakaan kokonaiseläketurvaa.

Sijoitustoiminnan toimintaympäristö oli vuonna 2008 poikkeuksellisen vaikea. Finanssikriisin vaikutukset maailmantalouden kehitykseen ovat jo osoittautuneet huomattavan kielteisiksi. Suomessa työvoiman vähennykset ja lomautukset ovat yleisiä, mikä heijastunee vakuutetun palkkasumman hyvin vaimeana kasvuna vuonna 2009. Yritysten vaikea toimintaympäristö johtanee vakuutusmaksuista aiheutuvien luottotappioiden kasvuun ja toimitiloihin kohdistuvan kysynnän heikkenemiseen.

Sekä ennen finanssikriisiä että siihen sopeutumisen aikana työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitusstrategiat ovat eriytyneet, mikä näkyy etenkin osakepainossa. Ilmarinen on perinteisesti harjoittanut pitkän aikavälin hyviä tuottoja tavoittelevaa sijoitustoimintaa ja aikoo tehdä niin myös tulevaisuudessa.

Jatkuvat ponnistelut yhtiön kustannustehokkuuden parantamiseksi kantavat hedelmää myös tulevina vuosina. Kustannustehokkuuden vahvistuminen puolestaan tukee yhtiön kykyä maksaa hyvityksiä asiakkailleen. Ilmarinen arvioikin suhteellisen asemansa työeläkeyhtiöiden hyvityskilpailussa säilyvän pitkällä aikavälillä hyvänä.

Kun asiakkaiden tarpeet eriytyvät, Ilmarisen on luotava entistä kiinnostavampia palvelukokonaisuuksia. Työssä jaksamisen, työurien pituuden ja työhyvinvoinnin parantamiseksi tehdyn työn vaikutukset riippuvat kuitenkin siitä, kuinka nopeasti talous nousee taantumasta.

Oman toiminnan kehittämisen rinnalla yhtiön vahvimpia kilpailuvaltteja on kumppanuus OP-Pohjola-ryhmän kanssa, jolla on maanlaajuinen palveluverkko ja kattava finanssialan palveluvalikoima.

Finanssikriisi on aiheellisesti käynnistänyt maailmanlaajuisen keskustelun siitä, miten koko rahoitusalan sääätelyä tulisi kehittää. Yksi tulevaisuuden suuria kysymysmerkkejä on, kuinka esimerkiksi eri sijoitusinstrumenttien läpinäkyvyys halutaan taata vaarantamatta hajautuksen ja pitkäaikaisen tuoton tavoittelun mahdollisuuksia.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös laaditaan kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölain sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätöksessä noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuperusteita sekä Vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä ja ohjeita.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään emoyhtiön lisäksi kaikki tytäryritykset, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Ilmarisen tytäryritykset, tietotekniikkapalveluja Ilmariselle tuottavaa tytäryhtiötä lukuunottamatta, ovat kiinteistöyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös laaditaan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista eliminoidaan yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja vuoden aikana myydyt yhtiöt yhdistellään myyntihetkeen saakka. Tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemmistön osuus omaksi eräkseen.

Konsernin keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva jaetaan tytäryhtiöiden omaisuuserille ja poistetaan näiden poistosuunnitelman mukaan.

Kiinteistötytäryhtiöosakkeisiin tehdyt arvonalentumiset, arvonalentumisen palautukset ja arvonorotukset on peruutettu konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Vastaavat kirjaukset on käypien arvojen puitteissa kohdistettu konsernitaseessa tytäryhtiöiden omistamille kiinteistöille.

Osakkuusyrietykset eli yritykset, joiden osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Ilmarisen konsernin omistus on 20–50 prosenttia, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

20–50 prosentin omistuksia asunto- ja kiinteistöyhtiöistä ei kuitenkaan yhdistellä. Tämän merkitys konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan on vähäinen.

Konsernituloslaskelmaan sisältyy konsernin osuus osakkuusyrietysten tuloksista. Konsernitaseessa osakkuusyrietysten hankintameno on lisätty konsernin osuus hankinnan jälkeen kertyneistä tuloksista.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyin hankintameno määräisinä, tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Hankintameno sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alemman käyvän arvon määräisinä. Joidenkin kiinteistösijoitusten arvoja on aiempina vuosina korotettu. Suunnitelmapoisto vähennetään myös rakennuksiin kohdistuvista tuloutetuista arvonorotuksista.

Sijoitusomaisuudeksi katsottavat muut osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alemman käyvän arvon määräisinä. Joidenkin osakkeiden arvoja on aiempina vuosina korotettu.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään hankintameno tai tätä alemman todennäköisen arvon määräisinä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvomuutoksia ei kuitenkaan kirjata. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintameno erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä merkitään hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi.

Hankintameno on laskettu lajikohtaisesta keskihinnasta.

Käyttöomaisuudeksi katsottavat osakkeet ja osuudet esitetään taseessa pysyvillä arvonalennuksilla vähennetyn hankintamenon määräisenä. Hankintameno lasketaan fifo-menetelmää käyttäen.

Saamisiksi katsottavat sijoitukset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä alemman käyvän arvon määräisinä.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalla osuudelta.

Tilikauden aikana on käytetty osake-, korko-, luottoriski-, raaka-aine- ja valuuttajohdannaisia. Johdannaisiin sovelletaan kirjanpidossa suojauslaskentaa vain valuutanvaihtosopimusten osalta, vaikka osa muistakin johdannaisliiketoimista toimii tehokkaina suojauksina. Tilikaudella ei kuitenkaan ole sovellettu suojauslaskentaa. Vakavaraisuudessa ja katelaskennassa on käsitelty suojaavina kaikki valuuttajohdannaiset, jotka olivat tilinpäätöshetkellä tehokkaita suojauksia. Johdannaissopimukset merkitään taseeseen hankintamenon määräisinä tai sitä alempaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti tai sopimuskokonaisuuksina, jos yksittäiset sopimukset on määritelty tekohekellä kuuluvaksi samaan johdannaistrategiaan. Suljettujen ja erääntyneiden johdannaisten tulos on kirjattu täysimääräisesti tulosvaikutteisesti.

Tiedot tilinpäätöshetkellä arvopapereiden lainaussopimuksilla lainaksi annetuista arvopapereista on kerrottu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Lainaksiottaja on asettanut lainoista vakuuden.

Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon tai tätä alempaan todennäköiseen arvoon.

Suunnitelmapoistojen perusteet

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Rakennusten ja rakennelmien suunnitelman mukaiset poistot on laskettu rakennuskohtaisesta hankintamenosta ja tuloutetusta arvonorotuksesta rakennuksen arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin. Uusina hankittujen kiinteistöjen poistoajat ovat seuraavat:

Asuin- ja toimistorakennukset	50 vuotta
Hotelli-, myymälä- ja teollisuusrakennukset	40 vuotta
Rakennusten ainesosat	10 vuotta
Muut aktiivat	EVL
Tuloutetut arvonorotukset	kuten rakennus

Joillekin kiinteistöille on määritetty 20 prosentin jäännösarvo.

Aineettomien hyödykkeiden ja kaluston suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyödykeryhmäkohtaisesta hankintamenosta hyödykeryhmän arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet (atk-ohjelmien käyttöoikeudet)	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
Kuljetusvälineet ja atk-laitteet	5 vuotta
Muu kalusto	10 vuotta

Sijoitusten arvonorotukset

Maa- ja vesialueiden, rakennusten ja arvopapereiden arvoja voidaan korottaa. Sijoitusomaisuudeksi katsottavien hyödykkeiden arvonorotusten vastaerät kirjataan tuloslaskelmaan ja käyttöomaisuudeksi katsottavien hyödykkeiden arvonorotusten vastaerät arvonorotusrahastoon. Jos

arvonkorotus osoittautuu aiheettomaksi, tuloutettu arvonkorotus oikaistaan tulosvaikutteisesti ja rahastoitu arvonkorotus peruitaan taseessa.

Rakennusten tuloutettu arvonkorotus poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusten käypä arvo ja arvostuserot

Tilinpäätöksen liitetiedoissa kerrotaan tase-eräkohtaisesti sijoitusten jäljellä oleva hankintameno sekä sijoitusten ja johdannaissopimusten kirjjanpitoarvo ja käypä arvo. Kahden ensiksi mainitun arvon erotus muodostuu sijoitusten arvonkorotuksista. Kahden viimeksi mainitun arvon erotus osoittaa taseeseen kirjaamattomat arvostuserot.

Kiinteistösijoitusten käypä arvo on määritetty kohteittain käyttäen ensisijaisesti tuottoarvomenetelmää. Sitä täydentävänä menetelmänä on käytetty kauppa-arvomenetelmää, jonka perustana ovat alueelliset kauppahintatilastot. Arvioinnissa on otettu huomioon mm. kiinteistön käyttötarkoitus, kunto sekä olemassa olevat vuokrasopimukset ja vallitseva markkinavuokrataso. Kiinteistösijoitusten vuosittaiseen käyvän arvon määrittämiseen osallistuvat ulkopuoliset kiinteistöarvioijat ja yhtiön omat asiantuntijat.

Noteerattujen osakkeiden käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä ostokurssia tai sen puuttuessa kaupankäyntikurssia. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty viimeisintä saatavissa ollutta hallinnointiyhtiön ilmoittamaa rahasto-osuuden arvoa. Pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta tai sen puuttuessa hankintamenoa. Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona pidetään jäljellä olevaa hankintamenoa tai todennäköistä luovutushintaa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineiden käypä arvo perustuu ensisijaisesti markkinahintoihin. Ellei markkinahintaa ole saatavissa tai sijoituksen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, käytetään ulkopuolisten tahojen antamia arvostuksia tai käypä arvo lasketaan käyttäen yleisesti hyväksytyjä

markkinahinnan laskentamalleja tai käypänä arvona käytetään hankintahintaa.

Johdannaissopimusten käypänä arvona käytetään pääsääntöisesti markkinahintaa tai vastapuolen arvioimaa todennäköistä luovutushintaa. Tarkempi selvitys johdannaisten käyvän arvon määritysmenetelmistä on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa Taseeseen sisällytettävät vastuusitoumukset ja vastuut.

Saamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa tai tätä alemmaa todennäköistä arvoa.

Vakuutustekninen vastuuelka

Vakuutus sopimuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuelaksi. Sen muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu. Vakuutusmaksuvastuu koskee tulevaisuudessa myönnettävistä eläkkeistä yhtiölle aiheutuvaa vastuuta ja korvausvastuu jo maksettavana olevista eläkkeistä yhtiölle aiheutuvaa vastuuta.

Vastuuelka on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti.

Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osittamaton lisävakuutusvastuu, joka on toimintapääomaan luettava erä, sekä ositettu lisävakuutusvastuu, joka sisältää vakuutuksenottajille tuleviin asiakashyvityksiin varatun määrän. Vuodesta 2007 alkaen vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, jonka määrä riippuu eläkelaitosten osakesijoitusten keskimääräisestä tuotosta. Osaketuottoihin sidottu osuus vastuuelasta oli vuonna 2007 kaksi prosenttia ja vuodesta 2008 alkaen kymmenen prosenttia.

Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusvastuu, jolla varaudutaan sellaisiin vuosiin, joihin riskin kattamiseen tarkoitetut vakuutusmaksun osat eivät riitä niillä katettaviin korvauksiin.

Tilikauden voitto ja oma pääoma

Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat laskuperusteet määrittelevät lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan yhtiön tilikauden kirjanpidollisen tuloksen käytön erikseen tasoitusvastuun muutokseen, osittamattoman ja ositetun lisävakuutusvastuun muutokseen sekä tuloslaskelman voittoon.

Liitetietona esitetään yhtiön oman pääoman jakautuminen takuupääoman omistajien ja vakuutusosittajien kesken sekä laskelma voitonjakokelpoisista varoista.

Toimintapääoma

Finanssivalvonta valvoo vakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta. Keskeisimpänä mittarina käytetään toimintapääomaa, jolla tarkoitetaan käypään arvoon arvostettujen varojen ja velkojen erotusta. Vastuuelkaan ei tällöin lueta em. osittamatonta lisävakuutusvastuuta, jolla varaudutaan sijoitustoiminnan riskeihin. Lisäksi finanssikriisin johdosta säädetyn poikkeuslainsäädännön perusteella vuosina 2008 - 2010 osa vastuuelkaan sisältyvästä tasausvastuusta rinnastetaan toimintapääomaan. Toimintapääoman ja oman pääoman on täytettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetty vaatimukset.

Toimintapääoma esitetään liitetiedoissa.

Käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen erotuksen muutos eli arvostuserojen muutos edellisestä tilikaudesta on osa tilikauden kokonaistulosta ja näkyy toimintapääoman muutoksena.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Tuloslaskelmaan merkitään tilikauden ja aikaisempien tilikausien suoriteperusteiset verot.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero on merkitty mahdollisen vähemmistöosuuden erottamisen jälkeen omaan pääomaan ja konsernituloslaskelmassa niiden muutos sisältyy tilikauden tulokseen.

Ilmarinen ei merkitse laskennallisia verovelkoja ja -saamisia emoyhtiön taseeseen eikä konsernitaseeseen eikä myöskään vähennä laskennallista verovelkaa toimintapääomasta, koska näiden velkojen ja saamisten realisoitumista ei voida pitää lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan yhtiön ja sen konsernin tilinpäätöksessä todennäköisenä.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoinna olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä sijoitusten käyvät arvot muutetaan Suomen rahaksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. Sekä tilikaudella että tilinpäätöksessä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot merkitään tuloslaskelmaan ao. tulojen ja menojen oikaisueriksi tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli kurssierot liittyvät rahoitustapahtumiin.

Toimintokohtaiset liikemenot ja poistot

Liikekulut sekä kaluston ja pitkävaikutteisten menojen poistot sisällytetään toimintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Korvausten ja työkyvyn ylläpidon hoitamiseen liittyvä kuluosuus sisällytetään maksettuihin korvauksiin ja sijoitusten hoitamiseen liittyvä kuluosuus sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä yleishallinnon kulut. Lakisääteiset maksut sisältyvät hallintokuluihin. Muissa kuluissa esitetään muusta toiminnasta aiheutuneet kulut. Rakennusten suunnitelmapoistot esitetään sijoitustoiminnan kuluina.

Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Henkilökunnan sekä hallituksen ja hallintoneuvoston luottamustoimissa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella. Sitä on täydennetty vapaaehtoisilla lisävakuutuksilla. Johdon eläkejärjestelyt on selostettu liitetiedossa.

Tilivuoteen kohdistuvat eläkemenot on kirjattu suoriteperusteisesti kuluiksi.

Tunnusluvut ja analyysit

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ja analyysit on laskettu ja esitetty Vakuutusvalvontaviraston liitetietoja koskevien määräysten mukaisesti.

Sijoitustoiminnan ja vakavaraisuuden tunnusluvut ja analyysit esitetään käyvin arvoin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan erikseen kullekin sijoituslajille sekä sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassavirrat. Laskennassa käytetään ns. Modified Dietz -kaavaa, jossa sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.



2008

Emoyhtiön tilinpäätös

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

2008

2007

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Vakuutusmaksutulo			3 264 394 452,43			2 772 538 613,04
Sijoitustoiminnan tuotot			5 902 344 869,72			3 250 981 275,46
Korvauskulut						
Maksetut korvaukset		-2 727 625 330,04				-2 418 383 777,58
Korvausvastuun muutos						
Kokonaismuutos	-842 076 082,00			-1 003 892 307,00		
Vastuunsiirrot	281 824 237,00			17 962 635,00		
Kannansiirrot	-	-560 251 845,00	-3 287 877 175,04	-4 350 543,00	-990 280 215,00	-3 408 663 992,58
Vakuutusmaksuvastuun muutos						
Kokonaismuutos		2 890 336 167,00			-739 965 435,00	
Vastuunsiirrot		689 019 979,00			44 441 043,00	
Kannansiirrot		-	3 579 356 146,00		-6 627 119,00	-702 151 511,00
Liikekulut			-74 415 671,56			-69 792 576,32
Sijoitustoiminnan kulut			-9 375 689 794,53			-1 835 515 951,61
Vakuutustekninen tulos			<u>8 112 827,02</u>			<u>7 395 856,99</u>

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Vakuutustekninen tulos			8 112 827,02			7 395 856,99
Muut tuotot			1 166 991,56			1 368 697,45
Muut kulut			-1 503 911,88			-1 600 070,10
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta			-3 651 580,54			-5 789 621,74
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta			4 124 326,16			1 374 862,60
Tilinpäätössiirrot						
Poistoeron muutos			1 864 736,05			4 553 887,72
Tilikauden voitto (tappio)			<u>5 989 062,21</u>			<u>5 928 750,32</u>

EMOYHTIÖN TASE 31.12.2008

	2008		2007	
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		1 047 685,34		2 147 485,94
Sijoitukset				
Kiinteistösjoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 178 941 434,38		1 095 608 961,10	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	521 091 925,19		492 111 914,46	
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	<u>7 369 383,09</u>	1 707 402 742,66	<u>7 716 093,09</u>	1 595 436 968,65
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäjissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	155 531,01		155 531,01	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrittäjissä	16 001 804,31		21 208 214,31	
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	<u>15 147 437,76</u>	31 304 773,08	<u>16 888 642,16</u>	38 252 387,48
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	6 950 403 717,36		10 237 912 378,65	
Rahoitusmarkkinavälineet	7 688 083 929,41		7 907 066 980,93	
Kiinnelainasaamiset	1 048 558 256,56		466 133 837,24	
Muut lainasaamiset	1 610 402 359,27		746 320 258,79	
Talletukset	<u>30 618 726,12</u>	<u>17 328 066 988,72</u>	<u>86 460 762,85</u>	<u>19 443 894 218,46</u>
21 077 583 574,59		19 066 774 504,46		21 077 583 574,59
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutusentottajilta		117 860 480,96		101 963 758,43
Muut saamiset		<u>2 181 746 204,27</u>	2 299 606 685,23	<u>2 382 421 797,89</u>
2 484 385 556,32				2 484 385 556,32
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	2 434 027,53		3 667 216,93	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>1 758 752,61</u>	4 192 780,14	<u>1 762 177,86</u>	5 429 394,79
61 653 891,67		124 449 923,94		61 653 891,67
Rahat ja pankkisaamiset		<u>120 257 143,80</u>		<u>56 224 496,88</u>
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		170 136 143,99		170 831 105,83
Muut siirtosaamiset		<u>166 894 667,16</u>	<u>337 030 811,15</u>	<u>67 178 429,47</u>
238 009 535,30				238 009 535,30
Vastaavaa yhteensä		<u>21 828 909 610,12</u>		<u>23 863 780 043,82</u>

VASTATTAVAA	2008		2007	
Oma pääoma				
Takuupääoma	22 994 653,31		22 994 653,31	
Muut rahastot				
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	67 542 627,64		63 216 016,32	
Tilikauden voitto (tappio)	<u>5 989 062,21</u>	96 526 343,16	<u>5 928 750,32</u>	92 139 419,95
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		8 307 109,75		10 171 845,80
Vakuutustekninen vastuuvélka				
Vakuutusmaksuvastuu	12 155 099 149,00		15 045 435 316,00	
Korvausvastuu	<u>8 457 690 823,00</u>	20 612 789 972,00	<u>7 615 614 741,00</u>	22 661 050 057,00
Velat				
Ensivakuustoiminnasta	18 610 630,96		18 939 486,36	
Muut velat	<u>831 440 610,90</u>	850 051 241,86	<u>954 768 581,84</u>	973 708 068,20
Siirtovelat		<u>261 234 943,35</u>		<u>126 710 652,87</u>
Vastattavaa yhteensä		<u><u>21 828 909 610,12</u></u>		<u><u>23 863 780 043,82</u></u>

RAHOITUSLASKELMA**2008****2007****Liiketoiminnan rahavirta**Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta /
voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä

4 124 326,16

1 374 862,60

Oikaisut

Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos

-2 048 260 085,00

1 743 857 742,00

Sijoitusten arvonalentumiset ja
arvonkorotukset

2 648 208 073,59

452 110 695,34

Suunnitelman mukaiset poistot

12 505 716,92

15 016 974,82

Muut oikaisut

659 768 613,86

-832 612 909,42

Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta

1 276 346 645,53

1 379 747 365,34

Käyttöpääoman muutos:

Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten
lisäys (-) / vähennys (+)

85 757 595,24

-1 449 988 277,92

Lyhytaikaisten korottomien velkojen
lisäys (+) / vähennys (-)

10 867 464,14

662 595 025,55

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja

1 372 971 704,91

592 354 112,97

Maksetut välittömät verot

-3 651 580,54

-5 789 621,74

Rahavirta ennen satunnaisia eriä

1 369 320 124,37

586 564 491,23

Liiketoiminnan rahavirta

1 369 320 124,37

586 564 491,23

Investointien rahavirta

Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)

-22 838 045 036,19

-25 527 922 615,20

Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)

21 534 586 642,49

24 997 799 469,92

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä
muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)

-226 944,75

-410 539,52

Investointien rahavirta

-1 303 685 338,45

-530 533 684,80

Rahoituksen rahavirtaMaksetut takuupääoman korot ja
muut voitonjako

-1 602 139,00

-1 622 685,27

Rahoituksen rahavirta

-1 602 139,00

-1 622 685,27

Rahavarojen muutos64 032 646,9254 408 121,16**Rahavarat tilikauden alussa**

56 224 496,88

1 816 375,72

Rahavarat tilikauden lopussa

120 257 143,80

56 224 496,88

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	2008		2007	
VAKUUTUSMAKSUTULON ERITTELY				
Ensivakuutus				
TyEL:n mukainen perusvakuutus			2 016 061 619,66	
Työnantajan osuus	2 439 051 208,42			
Työntekijän osuus	<u>628 787 454,00</u>	3 067 838 662,42	<u>559 147 678,00</u>	2 575 209 297,66
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus		5 151 585,57		5 795 446,19
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus		204 708 403,71		193 836 037,78
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus		<u>13 973,73</u>	3 277 712 625,43	<u>19 839,41</u>
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu			-11 203 008,00	-
Jälleenvakuutus			<u>32 405,00</u>	<u>36 732,00</u>
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta			3 266 542 022,43	2 774 897 353,04
Jälleenvakuuttajien osuus			<u>-2 147 570,00</u>	<u>-2 358 740,00</u>
Vakuutusmaksutulo			<u><u>3 264 394 452,43</u></u>	<u><u>2 772 538 613,04</u></u>
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät				
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TyEL	-8 674 706,74		-5 970 537,12	
YEL	<u>-3 268 889,65</u>	-11 943 596,39	<u>-3 228 564,51</u>	-9 199 101,63

MAKSETTUJEN KORVAUSTEN ERITTELY

Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TyEL:n mukainen perusvakuutus	2 441 470 244,10		2 225 319 217,06	
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	55 662 170,01		51 293 351,70	
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	230 739 887,27		218 807 316,99	
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	<u>1 393 150,15</u>	2 729 265 451,53	<u>1 294 212,31</u>	2 496 714 098,06
Maksettu / saatu vastuunjakokorvauksia				
TyEL-eläkkeet	87 171 259,26		1 265 937,83	
YEL-eläkkeet	-9 182 003,40		-12 231 102,00	
Osuus työttömyysvakuutusrahaston (TVR) vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	-86 947 922,40		-76 087 430,33	
YEL:n valtion osuus	-17 021 394,60		-11 290 325,00	
VEKL:n valtion korvaus	<u>-14 887,15</u>	-25 994 948,29	<u>-2 542,34</u>	-98 345 461,84
Korvaustoiminnon hoitokulut				2 398 368 636,22
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut			21 547 955,93	19 497 379,62
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut			<u>4 878 024,87</u>	<u>2 782 557,74</u>
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta			2 729 696 484,04	2 420 648 573,58
Jälleenvakuuttajien osuus			<u>-2 071 154,00</u>	<u>-2 264 796,00</u>
Maksetut korvaukset yhteensä			<u><u>2 727 625 330,04</u></u>	<u><u>2 418 383 777,58</u></u>

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY

	2008		2007	
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot		660 000,00	660 000,00	665 550,00
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin				
Osinkotuotot		1 370 801,83		1 791 393,83
Korkotuotot		841 368,96	2 212 170,79	959 280,33
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	19 437 026,83		18 186 959,94	
Muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	2 661 311,65	22 098 338,48	2 562 565,20	20 749 525,14
Muut tuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	1 976 006,22		1 917 205,86	
Muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	144 937 352,41	146 913 358,63	131 786 529,60	133 703 735,46
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä		300 991 438,11		223 794 543,95
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä		647 278 383,17		431 321 563,42
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä		4 263 633 999,73	5 211 903 821,01	1 907 520 727,24
Yhteensä			5 383 787 688,91	2 065 390 212,00
Arvon alentumisten palautukset			21 042 021,72	15 799 820,57
Myyntivoitot			497 515 159,09	1 169 791 242,89
Yhteensä			<u>5 902 344 869,72</u>	<u>3 250 981 275,46</u>
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista			-88 556 329,90	-87 222 735,25
Kulut muista sijoituksista			-5 335 336 144,69	-897 962 629,88
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Saman konsernin yrityksille	-1 292 914,94			-815 579,92
Muille kuin saman konsernin yrityksille	-117 679 760,36		-118 972 675,30	-39 433 978,19
Yhteensä			-5 542 865 149,89	-1 024 619 343,32
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-2 669 250 095,31		-2 679 192 452,23	-479 507 896,56
Rakennusten suunnitelmapoistot	-9 942 356,92		-1 153 632 192,41	-331 388 711,73
Myyntitappiot				
Yhteensä			<u>-9 375 689 794,53</u>	<u>-1 835 515 951,61</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua			-3 473 344 924,81	1 415 465 323,85
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa			<u>-3 473 344 924,81</u>	<u>1 415 465 323,85</u>

	2008		2007	
LIIEKULUERITTELYT				
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	21 547 955,93		19 497 379,62	
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	4 878 024,87	26 425 980,80	2 782 557,74	22 279 937,36
Liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot:				
Ensivakuutuksen palkkiot	814 105,34		1 285 335,91	
Muut vakuutusten hankintamenot	8 526 440,77	9 340 546,11	12 694 511,55	13 979 847,46
Vakuutusten hoitokulut		34 807 392,02		33 859 010,96
Hallintokulut:				
Lakisääteiset maksut:				
ETK:n kustannusosuus	12 857 092,08		11 009 493,92	
Oikeushallintomaksu	808 616,59		869 817,82	
VVV:n valvontamaksu	499 812,00		429 005,04	
Muut erät	-	14 165 520,67	-7 022 899,88	5 285 416,90
Muut hallintokulut		16 102 212,76		16 668 301,00
Liikekulut yhteensä		74 415 671,56		69 792 576,32
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	1 787 296,14		1 439 235,13	
Kulut muista sijoituksista	9 391 175,25	11 178 471,39	8 399 324,46	9 838 559,59
Muut kulut		1 503 911,88		1 600 070,10
Kokonaisliikekulut yhteensä		<u>113 524 035,63</u>		<u>103 511 143,37</u>

HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2008	2007
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	28 142 026,43	26 474 693,43
Eläkekulut	5 593 515,26	4 405 859,62
Muut henkilösivukulut	<u>1 668 198,36</u>	<u>1 729 388,52</u>
Yhteensä	<u><u>35 403 740,05</u></u>	<u><u>32 609 941,57</u></u>
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	779 548,91	649 167,75
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet	273 950,00	210 983,33
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	<u>89 210,97</u>	<u>91 083,28</u>
Yhteensä	<u><u>1 142 709,88</u></u>	<u><u>951 234,36</u></u>
Johdon eläkesitoumukset	Ilmarisen johtajien eläkeikä poikkeaa lain mukaisesta eläkeiästä ennen 1.7.1992 nimitettyjen johtajien osalta, joiden eläkeikä on 60 vuotta. Toimitusjohtajan ja vuoden 2007 jälkeen tulleiden varatoimitusjohtajien eläkeikä on 62 vuotta.	
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	529	525
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	227 543,92	203 199,60
Veroneuvonta	48 292,48	85 189,55
Muut palvelut	83 344,84	47 972,45

SIJOITUKSET

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

	31.12.2008			31.12.2007		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	424 054 812,21	424 081 267,94	574 009 640,85	427 099 968,62	427 126 424,35	552 067 214,30
Kiinteistöosakkeet						
saman konsernin yrityksissä	739 237 575,71	743 442 273,87	1 007 475 741,35	655 997 476,77	660 202 174,93	880 255 280,85
Kiinteistöosakkeet						
omistusyhteisyriyksissä	6 625 347,17	6 625 347,17	7 174 734,91	3 487 816,42	3 487 816,42	3 855 518,56
Muut kiinteistöosakkeet	4 792 545,40	4 792 545,40	5 379 444,95	4 792 545,40	4 792 545,40	5 379 444,95
Lainasaamiset						
saman konsernin yrityksiltä	521 091 925,19	521 091 925,19	521 091 925,19	492 111 914,46	492 111 914,46	492 111 914,46
Lainasaamiset						
omistusyhteisyriyksiltä	7 369 383,09	7 369 383,09	7 369 383,09	7 716 093,09	7 716 093,09	7 716 093,09
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	155 531,01	155 531,01	155 531,01	155 531,01	155 531,01	155 531,01
Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä						
Osakkeet ja osuudet	16 001 804,31	16 001 804,31	16 001 804,31	21 208 214,31	21 208 214,31	21 208 214,31
Lainasaamiset	15 147 437,76	15 147 437,76	15 147 437,76	16 888 642,16	16 888 642,16	16 888 642,16
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	6 950 080 216,90	6 950 403 717,36	7 177 257 807,44	10 237 428 013,56	10 237 912 378,65	11 923 005 817,49
Rahoitusmarkkinavälineet	7 688 083 929,41	7 688 083 929,41	7 480 464 955,15	7 907 066 980,93	7 907 066 980,93	7 800 601 784,63
Kiinnelainasaamiset	1 048 558 256,56	1 048 558 256,56	1 048 558 256,56	466 133 837,24	466 133 837,24	466 133 837,24
Muut lainasaamiset	1 610 402 359,27	1 610 402 359,27	1 610 402 359,27	746 320 258,79	746 320 258,79	746 320 258,79
Talletukset	30 618 726,12	30 618 726,12	30 618 726,12	86 460 762,85	86 460 762,85	86 460 762,85
	<u>19 062 219 850,11</u>	<u>19 066 774 504,46</u>	<u>19 501 107 747,96</u>	<u>21 072 868 055,61</u>	<u>21 077 583 574,59</u>	<u>23 002 160 314,69</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			-5 445 843,99			-17 442 204,80
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia			4 554 654,35			4 715 518,98
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			434 333 243,50			1 924 576 740,10

JOHDANNAISTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

	31.12.2008		31.12.2007	
Suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset				
Johdannaisten hintaero	-	-	11 206,48	0,00
Muut siirtosaamiset ja -velat				
Valuutanvaihtosopimukset	-	-	1 599 275,67	2 072 909,55
Arvostusero yhteensä		-		462 427,40
Ei-suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	906 384 230,15	994 346 157,10	675 156 853,92	644 059 386,60
Muut velat				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	-339 660 279,96	-330 383 758,79	-252 511 648,72	-173 021 544,23
Muut siirtosaamiset ja -velat				
Futuuri-, termiini- ja tuotonvaihtosopimukset	91 348 929,07	571 766 485,76	-79 738 425,95	47 021 128,73
	658 072 879,26	1 235 728 884,07	342 906 779,25	518 058 971,10
Arvostusero yhteensä		577 656 004,81		175 152 191,85

KIINTEISTÖSIJOITUKSET

2008

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Lainasaamiset omistusyhteys- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	1 304 437 082,83	492 111 914,46	7 988 221,16
Lisäykset	87 608 536,13	94 139 530,97	-
Vähennykset	-27 589 968,08	-63 789 520,24	-346 710,00
Siirrot erien välillä	1 370 000,00	-1 370 000,00	-
Hankintameno 31.12.	1 365 825 650,88	521 091 925,19	7 641 511,16
Kertyneet poistot 1.1.	-90 169 525,11		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	10 582 433,20		
Tilikauden poistot	-9 942 356,92		
Kertyneet poistot 31.12.	-89 529 448,83		
Arvonalentumiset 1.1.	-134 662 905,36		-272 128,07
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	4 221 515,95		-
Arvonalentumisten palautukset	17 082 313,00		-
Arvonalentumiset 31.12.	-113 359 076,41		-272 128,07
Arvonkorotukset 1.1.	16 004 308,74		
Arvonkorotukset 31.12.	16 004 308,74		
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>1 178 941 434,38</u>	<u>521 091 925,19</u>	<u>7 369 383,09</u>

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	62 525 509,20
Kirjanpitoarvo	62 525 509,20
Käypä arvo	79 635 691,88

**SIJOITUKSET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ
JA OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ, MUUTOKSET:**

2008

	Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	Osakkeet ja osuudet omistusyhteys- yrityksissä
Hankintameno 1.1.	155 531,01	21 208 214,31
Vähennykset	-	-5 206 410,00
Hankintameno 31.12.	<u>155 531,01</u>	<u>16 001 804,31</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>155 531,01</u></u>	<u><u>16 001 804,31</u></u>

OSAKKEET JA OSUUDET 31.12.2008

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osakkeista / äänistä, %	Kirjanpitoarvo, EUR	Käypä arvo, EUR
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ				
Tietollmarinen Oy	1 530	30,00 / 70,00	155 531,01	155 531,01
OMISTUSYHTEYSYRITYSTEN OSAKKEET JA OSUUDET				
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	96	100,00 / 14,44	8 153 997,10	8 153 997,10
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	3	100,00 / 0,00	512 636,80	512 636,80
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	15 777	26,30	7 335 170,41	7 335 170,41
Yhteensä			16 001 804,31	16 001 804,31
MUUT SIJOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet				
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut				
Affecto Oyj	849 000	3,95	1 782 900,00	1 782 900,00
Ahlstrom Oyj	332 674	0,71	2 212 282,10	2 212 282,10
Aldata Solution Oyj	6 616 800	9,63	2 315 880,00	2 315 880,00
Alma Media Oyj	1 265 000	1,70	6 261 750,00	6 261 750,00
Amer Sports Oyj	475 000	0,65	2 527 000,00	2 527 000,00
Aspo Oyj	291 006	1,10	1 172 754,18	1 172 754,18
Atria Oyj	217 480	0,77 / 0,20	2 470 572,80	2 470 572,80
CapMan Oyj	548 500	0,67 / 0,40	504 620,00	504 620,00
Cargotec Oyj	787 900	1,23 / 0,53	6 295 321,00	6 295 321,00
Citycon Oyj	1 568 914	0,71	2 557 329,82	2 557 329,82
Cramo Oyj	652 256	2,13	3 000 377,60	3 000 377,60
Elektrobit Oyj	2 213 285	1,71	708 251,20	708 251,20
Elisa Oyj	3 697 788	2,22	45 482 792,40	45 482 792,40
Exel Oyj	689 400	5,79	1 820 016,00	1 820 016,00
Finnair Oyj	3 725 564	2,91	18 218 007,96	18 218 007,96
Finnlines Oyj	4 246 000	10,43	24 839 100,00	24 839 100,00
Fiskars Oyj Abp	1 496 865	1,96 / 0,30	10 403 211,75	10 403 211,75
Fortum Oyj	15 426 693	1,74	234 948 534,39	234 948 534,39
F- Secure Oyj	10 680 326	6,84	20 079 012,88	20 079 012,88
Glaston Oyj Abp	624 400	0,79	561 960,00	561 960,00
HKScan Oyj	472 798	1,20 / 0,33	2 089 767,16	2 089 767,16
Huhtamäki Oyj	882 793	0,84	3 875 461,27	3 875 461,27
Ilkka-yhtymä Oyj	281 880	1,92 / 2,30	1 257 557,63	2 143 980,00
Kemira Oyj	8 322 796	6,66	49 437 408,24	49 437 408,24
Kesko Oyj	2 113 608	2,16 / 1,20	38 527 334,16	38 527 334,16
KONE Oyj	6 252 943	2,43 / 1,04	97 108 204,79	97 108 204,79
Konecranes Oyj	3 226 689	5,24	38 655 734,22	38 655 734,22
Larox Oyj	410 000	4,37 / 0,82	1 886 000,00	1 886 000,00
Lassila & Tikanoja Oyj	4 104 858	10,58	45 153 438,00	45 153 438,00
Lemminkäinen Oyj	120 000	0,71	1 566 000,00	1 566 000,00
Lännen Tehtaat Oyj	153 800	2,43	1 781 791,07	2 045 540,00
Marimekko Oyj	71 700	0,89	598 695,00	598 695,00
Martela Oyj	335 400	8,07 / 2,14	1 744 080,00	1 744 080,00

Metso Oyj	4 027 621		2,84	34 033 397,45	34 033 397,45
M-real Oyj	6 562 541		2,00 / 7,24	5 022 959,49	5 022 959,49
Neste Oil Oyj	8 333 590		3,25	87 752 702,70	87 752 702,70
Nokia Oyj	13 298 395		0,35	147 612 184,50	147 612 184,50
Nokian Renkaat Oyj	4 605 654		3,69	35 785 931,58	35 785 931,58
Okmetic Oyj	1 149 300		6,81	2 677 869,00	2 677 869,00
Olvi Oyj	515 748		4,97 / 1,13	3 081 348,98	7 787 794,80
Oral Hammaslääkärit Oyj	228 000		3,86	565 440,00	565 440,00
Oriola-KD Oyj	2 922 092		2,06 / 4,66	3 749 434,48	3 749 434,48
Orion Oyj	1 782 890		1,26 / 2,84	16 921 650,88	21 404 952,50
Outokumpu Oyj	6 076 927		3,35	49 526 955,05	49 526 955,05
Outotec Oyj	2 588 448		6,16	27 929 353,92	27 929 353,92
Pohjola Pankki Oyj	20 335 090		10,00 / 5,37	198 267 127,50	198 267 127,50
Ponsse Oyj	152 000		0,54	679 440,00	679 440,00
Pöyry Oyj	3 521 385		5,98	27 502 016,85	27 502 016,85
Raisio Oyj	1 016 966		0,62 / 0,12	1 494 940,02	1 494 940,02
Ramirent Oyj	3 123 316		2,87	10 150 777,00	10 150 777,00
Rapala VMC Oyj	429 417		1,09	1 494 371,16	1 494 371,16
Rautaruukki Oyj	1 963 417		1,40	23 875 150,72	23 875 150,72
Sampo Oyj	14 035 664		2,50 / 2,48	185 832 191,36	185 832 191,36
Sanoma Oyj	3 669 295		2,25	33 794 206,95	33 794 206,95
Scanfil Oyj	580 000		0,96	1 177 400,00	1 177 400,00
Sponda Oyj	821 092		0,74	2 545 385,20	2 545 385,20
SRV Yhtiöt Oyj	225 000		0,61	765 000,00	765 000,00
Stockmann Oyj Abp	1 643 731		2,66 / 1,14	16 185 251,87	16 185 251,87
Stora Enso Oyj	15 436 848		1,96 / 1,97	85 001 836,56	85 001 836,56
Suomen Terveystalo Oyj	11 354 899		14,00	6 018 096,47	6 018 096,47
Suominen Yhtymä Oyj	1 911 552		8,06	1 261 624,32	1 261 624,32
Talentum Oyj	3 457 173		7,80	6 395 770,05	6 395 770,05
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj	9 153 010		4,11	11 435 256,59	11 435 256,59
Tamfelt Oyj Abp	2 047 823		7,43 / 4,59	11 198 754,18	11 198 754,18
Technopolis Oyj	3 737 725		6,52	10 652 516,25	10 652 516,25
Tekla Oyj	860 370		3,81	3 114 539,40	3 114 539,40
Teleste Oyj	894 776		5,03	2 004 298,24	2 004 298,24
Tietoenator Oyj	2 122 400		2,95	16 491 048,00	16 491 048,00
Tiimari Oyj Abp	451 781		3,99	637 011,21	637 011,21
Trainers' House Oyj	3 321 289		4,88	1 793 496,06	1 793 496,06
Tulikivi Oyj	1 902 380		5,12 / 1,55	1 274 594,60	1 274 594,60
Turvatiimi Oyj	3 100 000		2,74	527 000,00	527 000,00
UPM-Kymmene Oyj	13 712 901		2,64	123 416 109,00	123 416 109,00
Uponor Oyj	404 273		0,55	3 040 132,96	3 040 132,96
Vacon Oyj	70 500		0,46	854 756,10	1 286 625,00
Vaisala Oyj	980 129		5,38 / 1,18	21 670 652,19	21 670 652,19
Wärtsilä Oyj Abp	2 807 309		2,85	58 981 562,09	58 981 562,09
YIT Oyj	2 929 530		2,30	13 417 247,40	13 417 247,40
Muut	4 280 841			2 766 370,74	2 780 911,98
Yhteensä				1 972 218 304,69	1 983 004 633,57

Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Aloitusrahasto Vera Oy	1 500		4,07	3 000 000,00	3 000 000,00
Arek Oy	2 520 000		18,00	2 520 000,00	2 520 000,00
EcoStream Oy	77 000		5,48	5 005 000,00	5 005 000,00
Ekokem Oy Ab	4 166		11,83	17 068 800,00	17 068 800,00
Enfo Oyj	11 202		2,00	766 365,34	766 365,34
Fingrid Oyj	350		10,53 / 4,68	11 773 154,85	11 773 154,85
GreenStream Network Oyj	1 200 000		19,87	6 720 000,00	6 720 000,00
OneMed Group Oy	2 623 786		8,25	2 319 405,83	2 319 405,83
Osuuskunta KPY	761 900		13,73	12 115 578,15	12 116 495,70
PHP Holding Oy	3 568		1,81 / 0,21	3 696 242,35	3 696 916,06
Pohjolan Voima Oy	1 500 000		4,18	82 021 887,55	82 021 887,63
Porasto Oy	2 080		12,82	556 312,36	556 312,36

PRT-Forest Oy	6 000	10,02	3 616 335,60	3 616 335,60
SATO Oyj	7 231 240	16,28	24 352 886,89	32 540 580,00
Tornator Oy	375 000	7,50	6 000 000,00	25 125 000,00
VVO-yhtymä Oyj	1 203 960	17,53	31 742 287,52	48 158 400,00
Muut	260 487		2 331 915,23	4 540 275,77
Yhteensä			215 606 171,67	261 544 929,14

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut

Alankomaat

Aegon N.V.	471 000	0,03	2 124 210,00	2 124 210,00
Akzo Nobel N.V.	254 868	0,11	7 503 313,92	7 503 313,92
EADS European Aeronautic Defence and Space Company	120 000	0,01	1 439 400,00	1 439 400,00
Elsevier N.V.	219 406	0,02	1 847 398,52	1 847 398,52
Fugro N.V.	109 306	0,06	2 239 133,41	2 239 133,41
Heineken N.V.	100 000	0,02	2 153 354,34	2 190 000,00
ING Groep N.V.	640 000	0,03	4 691 200,00	4 691 200,00
Koninklijke Ahold N.V.	300 000	0,03	2 637 000,00	2 637 000,00
Koninklijke KPN N.V.	650 000	0,04	6 747 000,00	6 747 000,00
Koninklijke Philips Electronics N.V.	470 000	0,05	6 500 100,00	6 500 100,00
TNT N.V.	65 000	0,02	894 400,00	894 400,00
Unilever N.A.	360 000	0,02	6 242 400,00	6 242 400,00

Belgia

Anheuser-Busch InBev N.V.	306 000	0,02	4 280 901,27	4 987 800,00
Dexia	167 500	0,01	532 650,00	532 650,00
Groupe Bruxelles Lambert S.A.	27 500	0,02	1 563 375,00	1 563 375,00
KBC Bankverzekerings NPV muut	55 500	0,02	1 187 700,00	1 187 700,00
			152,10	398,72

Espanja

Banco Bilbao Vizcaya Argenta	875 000	0,02	7 577 500,00	7 577 500,00
Banco Santander S.A.	2 675 000	0,03	18 056 250,00	18 056 250,00
Iberdrola Renovables	1 250 000	0,03	3 787 500,00	3 787 500,00
Iberdrola S.A.	1 519 568	0,03	9 937 974,72	9 937 974,72
Inditex S.A.	75 000	0,01	1 961 076,83	2 349 750,00
Repsol YPF S.A.	230 000	0,02	3 473 000,00	3 473 000,00
Telefonica S.A.	2 018 000	0,04	31 802 793,07	31 985 300,00

Irlanti

CRH Plc	265 000	0,05	4 770 000,00	4 770 000,00
---------	---------	------	--------------	--------------

Iso-Britannia

Anglo American Plc	459 100	0,03	7 451 638,85	7 451 638,85
Astra Zeneca Group Plc	487 264	0,02	14 354 464,92	14 354 464,92
BAE Systems Plc	1 865 000	0,05	7 322 939,63	7 322 939,63
BG Group Plc	1 150 000	0,03	11 548 293,96	11 548 293,96
BHP Billiton Plc	396 000	0,02	5 080 725,17	5 334 047,24
BP Plc	6 743 800	0,04	37 205 951,71	37 205 951,71
British American Tobacco Plc	349 290	0,02	6 582 420,47	6 582 420,47
Diageo Plc	300 000	0,01	3 007 874,02	3 007 874,02
GlaxoSmithKline Plc	1 750 000	0,03	23 572 178,48	23 572 178,48
Intertek Group Plc	294 536	0,19	2 424 317,31	2 424 317,31
National Grid Plc	948 000	0,04	6 807 685,04	6 807 685,04
Reckitt Benckiser Group Plc	165 969	0,02	3 637 375,44	4 462 431,59
Rio Tinto Plc	148 000	0,01	2 291 863,52	2 291 863,52
Royal Dutch Shell	1 745 000	0,03	32 675 125,00	32 675 125,00
Scottish & Southern Energy Plc	330 000	0,04	4 178 267,72	4 178 267,72
Tesco Plc	2 675 000	0,03	10 082 152,23	10 082 152,23
Unilever Plc	605 000	0,05	10 029 343,83	10 029 343,83
Vodafone Group Plc	12 890 000	0,02	18 803 837,27	18 803 837,27

Italia

Assicurazioni Generali S.p.A	355 000	0,03	6 918 950,00	6 918 950,00
Enel S.p.A	1 533 000	0,02	6 932 992,50	6 932 992,50
ENI S.p.A	846 000	0,02	14 162 040,00	14 162 040,00

Intesa Sanpaolo	2 800 000	0,02	6 937 000,00	6 937 000,00
Telecom Italia S.p.A	4 904 000	0,04	5 639 600,00	5 639 600,00
UBI Banca S.c.p.A	195 000	0,03	2 006 550,00	2 006 550,00
Unicredit S.p.A	3 750 000	0,03	6 543 750,00	6 543 750,00
Itävalta				
Erste Bank der Oesterreichischen Sparkassen	50 000	0,02	810 000,00	810 000,00
Kreikka				
Alpha Bank A.E.	128 750	0,03	870 350,00	870 350,00
EFG Eurobank Ergasias	105 000	0,02	611 100,00	611 100,00
National Bank of Greece S.A.	167 000	0,03	2 301 260,00	2 301 260,00
Luxemburg				
ArcelorMittal	232 000	0,02	3 944 000,00	3 944 000,00
Elcoteq SE	40 000	0,12 / 0,03	46 400,00	46 400,00
Norja				
Aceryg SA	300 000	0,15	1 178 461,54	1 178 461,54
DnB NOR ASA	252 000	0,02	691 384,62	691 384,62
StatoilHydro ASA	386 000	0,01	4 509 271,79	4 509 271,79
Telenor ASA	730 000	0,04	3 466 564,10	3 466 564,10
TGS Nopec Geophysical Company ASA	200 000	0,19	707 692,31	707 692,31
Yara International ASA	70 000	0,02	1 066 153,85	1 066 153,85
Ranska				
Accor SA	110 000	0,05	3 862 100,00	3 862 100,00
Air Liquide SA	91 600	0,04	5 995 220,00	5 995 220,00
Alcatel-Lucent SA	1 350 000	0,06	2 069 550,00	2 069 550,00
AXA SA	517 500	0,02	8 194 612,50	8 194 612,50
BNP Paribas SA	330 000	0,04	9 936 300,00	9 936 300,00
Carrefour SA	261 296	0,04	7 190 865,92	7 190 865,92
Cie Generale de Geophysique Veritas	123 505	0,08	1 302 977,75	1 302 977,75
CNP Assurances	10 000	0,01	511 200,00	511 200,00
Compagnie de Saint-Gobain	50 000	0,01	1 679 750,00	1 679 750,00
Credit Agricole SA	300 000	0,01	2 400 000,00	2 400 000,00
Danone Group	136 500	0,03	5 894 070,00	5 894 070,00
Electricite De France	167 500	0,01	6 906 025,00	6 906 025,00
France Telecom	781 000	0,03	15 588 760,00	15 588 760,00
GDF Suez	470 000	0,02	16 595 700,00	16 595 700,00
Lafarge SA	55 000	0,03	2 384 250,00	2 384 250,00
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton SA	50 000	0,01	2 387 500,00	2 387 500,00
Michelin	50 000	0,03	1 878 500,00	1 878 500,00
Pernod-Ricard SA	50 000	0,02	2 535 140,16	2 535 140,16
Pinault-Printemps	30 000	0,02	1 397 550,00	1 397 550,00
Renault SA	60 000	0,02	1 113 000,00	1 113 000,00
Sanofi-Aventis SA	350 000	0,02	15 890 000,00	15 890 000,00
Schneider Electric SA	80 524	0,03	4 267 772,00	4 267 772,00
Societe Generale SA	150 000	0,03	5 400 000,00	5 400 000,00
Suez Environnement SA	151 436	0,03	1 824 803,80	1 824 803,80
TotalFinaElf SA	765 000	0,03	29 766 150,00	29 766 150,00
Vallourec SA	25 000	0,02	2 024 000,00	2 024 000,00
Vinci SA	294 908	0,06	8 791 207,48	8 791 207,48
Vivendi SA	625 000	0,05	14 540 625,00	14 540 625,00
muut			609,51	1 603,56

Ruotsi

Atlas Copco AB	300 000	0,02 / 0,03	1 842 226,31	1 842 226,31
Hennes & Mauritz AB	175 000	0,02 / 0,01	4 883 224,34	4 918 353,27
Nordea Bank AB	17 891 356	0,69	90 175 545,89	90 175 545,89
Skandinaviska Enskilda Banken AB	125 000	0,02	649 638,98	695 722,17
Swedish Match AB	176 600	0,04	1 815 551,98	1 815 551,98
Svenska Handelsbanken AB	350 000	0,06	4 040 938,36	4 040 938,36
Tele2 AB	390 000	0,10	2 466 651,33	2 466 651,33
TeliaSonera AB	26 196 549	0,58	92 993 400,23	92 993 400,23
Volvo AB	400 000	0,02 / 0,00	1 574 977,00	1 574 977,00

Saksa

Allianz SE	152 750	0,03	11 431 810,00	11 431 810,00
BASF SE	230 000	0,02	6 318 100,00	6 318 100,00
Bayer AG	285 000	0,04	11 773 350,00	11 773 350,00
Beiersdorf AG	33 800	0,01	1 423 994,00	1 423 994,00
Commerzbank AG	233 000	0,03	1 564 595,00	1 564 595,00
Daimler AG	305 000	0,03	8 055 050,00	8 055 050,00
Deutsche Boerse AG	66 000	0,03	3 344 220,00	3 344 220,00
Deutsche Bank AG	50 000	0,01	1 397 750,00	1 397 750,00
Deutsche Post AG	490 000	0,04	5 796 700,00	5 796 700,00
Deutsche Telekom AG	970 000	0,02	10 375 081,75	10 408 100,00
E.On AG	755 000	0,04	21 472 200,00	21 472 200,00
Fresenius Medical Care	71 399	0,02	2 342 359,39	2 404 718,32
Fresenius SE	39 871	0,02 / 0,01	1 580 919,84	1 580 919,84
GEA Group	184 435	0,10	2 275 927,90	2 275 927,90
Linde AG	95 000	0,06	5 753 200,00	5 753 200,00
MAN AG	80 000	0,06	3 144 800,00	3 144 800,00
Merck KGaA	24 096	0,04	1 551 782,40	1 551 782,40
Metro AG	50 000	0,02	1 049 204,22	1 437 500,00
Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft AG	70 000	0,03	7 421 716,69	7 658 000,00
Porsche Automobil Holding SE	30 000	0,03	1 665 300,00	1 665 300,00
RWE AG	155 000	0,03	9 800 650,00	9 800 650,00
SAP AG	360 000	0,03	8 992 800,00	8 992 800,00
Siemens AG	389 736	0,04	20 531 292,48	20 531 292,48
Thyssen Krupp AG	100 000	0,02	1 919 000,00	1 919 000,00
Volkswagen AG	20 000	0,00	768 200,00	768 200,00

Sveitsi

ABB AG	760 000	0,03	7 968 484,85	7 968 484,85
Compagnie Financiere Richemont	270 000	0,05	3 683 636,36	3 683 636,36
Credit Suisse Group AG	362 500	0,03	6 957 070,71	6 957 070,71
Holcim Ltd	139 249	0,05	5 644 976,30	5 644 976,30
Julius Baer Holding AG	72 000	0,03	1 934 545,45	1 934 545,45
Nestle SA	1 316 120	0,03	36 869 085,52	36 869 085,52
Novartis AG	836 000	0,03	29 668 148,15	29 668 148,15
Roche Holdings SA	246 000	0,04	26 732 303,33	26 919 191,92
Swatch Group AG	10 000	0,03	981 818,18	981 818,18
Swiss Reinsurance AG	113 000	0,03	3 739 272,73	3 739 272,73
Syngenta AG	23 314	0,02	3 118 352,72	3 144 642,56
Synthes Inc.	22 258	0,02	1 994 465,74	2 000 971,72
UBS AG	1 000 000	0,03	9 939 393,94	9 939 393,94
Xstrata Plc	316 333	0,03	2 125 492,07	2 125 492,07
Zurich Financial Services AG	49 000	0,03	7 483 636,36	7 483 636,36

Tanska

Den Danske Bank A/S	158 000	0,02	1 097 428,40	1 097 428,40
Dicentia A/S	97 380	2,51	15 686,63	18 820,93
Novo Nordisk A/S	155 209	0,02 / 0,01	5 645 402,92	5 645 402,92
Vestas Wind Systems A/S	65 000	0,04	2 312 545,76	2 647 773,33

Venäjä				
Centrenergogaz JSC	1 000	1,10	1 437 091,33	1 437 091,33
Far East Energy Company	54 656 800	0,13	90 328,84	90 328,84
FSK Federal Grid Company of Unified Energy System	3 596 498 910	0,31	11 112 269,39	11 112 269,39
HydroOGK	104 709 042	0,04	1 512 288,38	1 512 288,38
IDGC North-West	4 525 698 414	4,73	5 853 457,75	5 853 457,75
IDGC of Center and Volga Region OJSC	2 833 156 710	2,51	4 071 504,94	4 071 504,94
InterRAO	2 288 171 346	0,10	493 246,68	493 246,68
Inter-Regional Distribution Network Center OAO	1 101 469 778	2,61	8 432 962,54	10 526 369,22
Mobile TeleSystems ADR	185 000	0,05	3 535 963,21	3 535 963,21
MRSK Holding	1 292 931 486	0,01	27 870 909,38	27 870 909,38
MRSK Sibiri	756 144 209	0,85	1 412 642,77	1 412 642,77
OAO TMK	87 105	0,04	219 061,22	219 061,22
OGK 1	574 279 795	1,29	4 332 785,69	4 332 785,69
OGK3	174 986 339	0,37	1 383 092,43	1 383 092,43
Razgulyai Group	3 780 000	2,39	2 308 687,22	2 308 687,22
Rusgrain Holding OAO	14 351	6,15	3 609 147,09	3 609 147,09
Southern Telecommunications Company	9 000 000	0,30	129 338,22	129 338,22
TGK11	54 656 800	0,01	5 891,01	5 891,01
TGK2	709 602 619	0,05	50 988,19	50 988,19
TGK4	867 156 328	0,05	62 309,14	62 309,14
Volga Inter-Regional Distribution Network	5 636 068 387	3,16	6 609 714,12	8 099 545,00
Viro				
Tallinna Vesi AS	290 130	1,45	2 585 058,30	2 585 058,30
Yhdysvallat				
Google Inc.	15 000	0,01	3 312 890,71	3 312 890,71
Yhteensä			<u>1 193 213 530,34</u>	<u>1 200 663 685,79</u>

Mikäli osuus osakkeista tai äänistä on pienempi kuin 0,005 % ilmoitetaan osuus nollassa.

Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Yhdysvallat				
Muut			269 508,48	269 508,48

Kotivaltio

Kpl

Korkorahastot

AXA IM US Short Duration High Yield \$ A-class	Luxemburg	1 035 852	81 032 686,98	81 032 686,98
AXA WF US High Yield Bonds USD 1 CAP	Luxemburg	786 037	49 505 031,06	49 505 031,06
Fidelity Funds - US High Yield	Luxemburg	5 593 891	31 207 136,91	31 207 136,91
Goldman Sach Global High Yield Portfolio Class I	Luxemburg	25 723 829	122 362 396,39	122 362 396,39
ING INTL (II) / EMERGING MARKETS (USD) C	Luxemburg	13 293	49 260 342,45	49 260 342,45
Julius Baer Local Emerging Bond Fund	Luxemburg	252 385	37 202 907,19	37 310 979,31
Loomis Sayles Institutional High Income class S/D	Irlanti	2 537 940	11 270 005,43	11 270 005,43
McDonnell Loan Opportunity Fund (Offshore) class A	Caymansaaret	10 000 000	1 378 551,41	1 378 551,41
McDonnell Loan Opportunity Fund (Offshore) class B	Caymansaaret	15 000 000	2 069 939,64	2 069 939,64
New Amsterdam Capital European Credit Fund B	Caymansaaret	163 453	4 292 279,56	4 292 279,56
OP-High Yield Fund A	Suomi	172 418	14 155 546,69	14 155 546,69
OP-Kehittyvät Korkomarkkinat A	Suomi	231 886	23 397 255,89	23 397 255,89
OP-Local Emerging Markets Dept -erikoissij.rah. A	Suomi	617 822	56 919 940,86	56 919 940,86
PEMBA European Loan Opportunities Fund Class A	Irlanti	13 134 120	3 790 914,05	3 790 914,05
Stone Tower Offshore Credit Fund A-Initial Series	Caymansaaret	12 928	2 702 495,85	2 702 495,85
Stone Tower Offshore Credit Fund Ltd A-02-07	Caymansaaret	15 001	2 593 162,94	2 593 162,94
Sydneyinvest Emerging Market Local Currency Bonds	Tanska	707	24 597 690,30	24 597 690,30
T.Rowe Global high Yield Bond Fund	Luxemburg	3 138 284	27 398 252,05	27 398 252,05
muut			83 541,93	83 541,93
Yhteensä			<u>545 220 077,58</u>	<u>545 328 149,70</u>

Osakerahastot

1861 Capital Offshore Fund Ltd., cl. A1 Series 2	Bermuda	27 000	5 255 852,55	5 255 852,55
1861 Capital Offshore Fund Ltd., cl. A1 Series 4	Bermuda	6 750	1 549 148,52	1 549 148,52
Aberdeen Global Asia Pacific Fund A2	Iso-Britannia	1 880 921	41 145 379,49	43 857 079,21
Aberdeen Global Asian Smaller Companies Fund A2	Iso-Britannia	4 106 202	41 946 320,12	44 581 962,80
Aberdeen Global China Opportunities Fund A2	Iso-Britannia	6 363 215	45 694 325,93	52 901 057,33
Alfred Berg Small Cap Finland B (kasvu) rahasto	Suomi	25 395	6 000 000,00	8 451 387,58
AXA Pan-European Small Cap Alpha Fund	Irlanti	3 776 185	41 613 554,71	41 613 554,71
AXA Rosenberg Japan Small Cap Alpha Fund	Irlanti	2 513 364	20 563 998,39	20 563 998,39
CAF Asian Growth Institutional Fund Class VII	Luxemburg	53 519	27 036 782,30	27 036 782,30
CAF Emerging Markets Institutional Fund Class VII	Luxemburg	148 998	65 041 291,32	65 041 291,32
Carnegie Global Health Care Fund	Luxemburg	240 620	20 693 287,14	20 693 287,14
Carnegie Medical	Luxemburg	1 284 664	44 937 557,35	44 937 557,35
DB X-trackers MSCI ETF	Luxemburg	1 670 000	24 491 413,38	24 491 413,38
DCF Baltic States Cap. Fund	Luxemburg	8 562	3 682 420,14	7 111 804,22
East Capital Balkan Fund	Ruotsi	9 401 397	9 833 843,82	9 833 843,82
East Capital Bering Balkan Fund USD	Luxemburg	525 323	2 085 438,32	2 085 438,32
East Capital Bering Russia Fund class A	Venäjä	370 330	5 145 394,35	5 145 394,35
East Capital Bering Ukraine Fund class A Master	Ukraina	1 400 969	8 931 393,89	8 931 393,89
EFG-Hermes Middle East and Developing Africa Fund	Bermuda	421 348	6 339 747,88	6 339 747,88
Evli Greater Russia B	Suomi	69 828	5 072 110,89	5 072 110,89
FC Global Climate Opportunities	Iso-Britannia	101 399	3 200 152,44	3 200 152,44
FIM Fenno	Suomi	70 876	4 500 000,00	5 343 304,34
Fortis Investments Equity Latin America	Luxemburg	215 961	33 529 238,33	33 529 238,33
Health Care Select Sector SPDR ETF Fund	Yhdysvallat	1 441 296	27 496 162,10	27 496 162,10
Hermes European Focus Fund Leg 1	Luxemburg	2	36 025 753,00	36 025 753,00
Investec Pan Africa Fund I S6 USD	Jersey	1 550 975	12 937 610,25	12 937 610,25
Investec Pan Africa Fund I S6-1 USD	Jersey	725 609	5 908 838,77	5 908 838,77
JP Morgan Fleming Funds Europe Small Cap Fund s.A	Luxemburg	2 103 854	43 423 543,94	43 423 543,94
Montanaro European Small Cap Fund Euro	Luxemburg	18 452 858	29 111 228,01	29 111 228,01
OP Kehittyvä Aasia	Suomi	490 850	25 887 429,39	25 887 429,39
OP-Suomi Arvo A	Suomi	40 970	3 293 234,30	3 820 447,41
OP-Suomi Pieniyhtiöt A	Suomi	108 031	13 481 140,88	13 481 140,88
Palmetto Catastrophe Fund, Ltd class A 01Jan2008	Bermuda	21 546	14 644 028,32	16 251 182,43
Prosperity New Russian Generation	Venäjä	13 482 448	8 625 743,73	8 718 979,09
Prosperity Russia Domestic Fund Limited	Venäjä	31 193 000	5 379 262,77	5 379 262,77
Prosperity Voskhod Fund Limited	Venäjä	50 467 747	13 417 450,88	13 417 450,88
Relational Investors XX L.P.	Yhdysvallat	75 000 000	35 774 035,35	35 774 035,35
Russel Japan Equity Fund A Accum	Japani	1 495 843	138 345 711,29	138 345 711,29
Russell Emerging Equity Fund A	Irlanti	609 796	76 775 494,84	76 775 494,84
SEB Gyllenberg European Equity Value Fund	Suomi	226 076	18 273 737,86	18 273 737,86
Seligson & Co Russian Prosperity Fund Euro K	Venäjä	769 950	17 711 155,22	17 711 155,22
SPDR Trust series 1 ETF	Yhdysvallat	8 226 380	528 859 825,11	528 859 825,11
Timber Capital Forest Fund	Iso-Britannia	13 750 000	7 252 587,86	7 752 838,26
UBS Global Innovators	Sveitsi	132 661	5 518 705,21	5 518 705,21
Yhteensä			1 536 431 330,34	1 558 437 333,12

Kiinteistörahastot

Aberdeen Indirect Property Partners Asia	Luxemburg	11 305 515	7 779 846,50	7 885 956,38
Aberdeen Real Estate Fund Finland L.P.	Iso-Britannia	58 180 817	58 180 816,88	67 899 980,52
AEW Value Investors Asia, LP	Caymansaaret	11 855 711	7 468 595,32	7 468 595,32
Alternative Property Income Venture	Luxemburg	12 193 180	10 648 096,81	10 648 096,81
Babcock & Brown European Infrastructure Fund	Iso-Britannia	25 722 264	16 988 501,02	16 988 501,02
CapMan Hotels RE Ky	Suomi	44 133 444	39 982 252,03	39 982 252,03
Capman Re II KY	Suomi	9 080 209	7 889 067,22	7 889 067,22
Carlyle Europe Real Estate Partners II, L.P.	Yhdysvallat	22 004 951	20 909 522,53	20 909 522,53
Carlyle Europe Real Estate Partners III, L.P.	Yhdysvallat	11 163 100	10 125 288,92	10 125 288,92
Enfia Infrastructure Fund I Ky	Suomi	1 684 917	1 259 424,63	1 259 424,63
European Office Income Venture	Luxemburg	18 964 509	18 964 508,58	25 089 760,38
European Property Investors Special Opportunities	Iso-Britannia	3 724 619	3 724 619,00	3 828 122,44
European Property Investors, LP	Iso-Britannia	12 146 204	12 146 203,85	13 020 997,74

European Retail Income Venture	Luxemburg	24 215 519	23 899 336,93	23 899 336,93
Franklin Templeton Asian Real Estate Fund	Luxemburg	17 723 836	11 442 775,33	12 848 386,58
Frogmore Real Estate Partners, L.P	Iso-Britannia	21 136 512	14 596 331,79	14 596 331,79
Goodman European Logistics Fund	Luxemburg	29 889 000	28 799 994,29	28 799 994,29
Icecapital European Property Fund B	Suomi	43 486	3 279 296,53	3 279 296,53
Logistis II	Luxemburg	8 818 719	8 818 719,00	11 758 227,33
Pradera European Retail Fund	Luxemburg	20 000 000	20 000 000,00	22 246 880,00
Real Estate Fund Finland I Ky	Suomi	7 570 928	7 570 927,81	7 755 582,74
Rockspring German Retail Box Fund	Iso-Britannia	24 388 496	22 729 005,18	22 729 005,18
Sierra Portugal Fund	Luxemburg	31 411 920	27 059 892,72	27 059 892,72
The Archstone German Fund	Luxemburg	30 559 268	30 559 268,00	31 628 781,26
Yhteensä			414 822 290,87	439 597 281,29

Pääomarahastot *)

Access Capital LP	Guernsey	592 081	592 080,86	4 140 856,04
Advent Private Equity Fund III D	Iso-Britannia	3 179 075	2 048 749,29	2 048 749,29
Alpha Private Equity Fund V	Jersey	13 860 000	13 860 000,00	16 932 623,40
Apax Europe V - D, L.P.	Iso-Britannia	14 171 776	7 969 980,20	7 969 980,20
Apax Europe VI - A, L.P.	Iso-Britannia	17 903 801	17 903 801,44	22 751 631,66
Apax Europe VII -B, L.P.	Iso-Britannia	32 625 000	27 575 955,00	27 575 955,00
Apollo Investment Fund VII	Yhdysvallat	15 121 330	10 381 109,23	10 806 845,24
Arcadia II	Saksa	1 512 580	969 421,88	969 421,88
Atlas Venture VI	Yhdysvallat	2 848 840	1 590 879,61	1 590 879,61
Axa Secondary Fund IV L.P.	Jersey	17 093 542	11 977 486,17	12 539 722,68
Baltic Investment Fund III L.P	Jersey	1 260 336	1 260 336,00	2 456 392,34
BC European Capital VII	Iso-Britannia	7 710 957	7 710 957,47	7 755 002,46
BC European Capital VIII	Iso-Britannia	13 050 000	11 565 001,35	11 565 001,35
Bio Fund Ventures II Jatkosijoitusrahasto Ky	Suomi	749 072	617 976,54	617 976,54
Bio Fund Ventures II Ky	Suomi	3 125 647	1 350 592,14	1 350 592,14
Bridgepoint Europe II B	Iso-Britannia	6 971 367	6 971 366,83	8 764 388,44
Bridgepoint Europe III	Iso-Britannia	20 660 250	20 660 250,00	22 453 435,74
Bridgepoint Europe IV	Iso-Britannia	701 127	701 127,21	701 127,21
CapMan Buyout VIII Fund A L.P.	Guernsey	11 388 182	8 580 881,08	8 580 881,08
Capman Equity VII B L.P.	Guernsey	1 739 865	1 739 864,86	7 234 742,60
Capman Public Market Fund FCP-SIF Class A	Suomi	549 106	549 105,83	549 105,83
Coller International Partners IV-FD, L.P.	Caymansaaret	740 053	557 400,05	6 377 771,74
Coller International Partners V	Caymansaaret	21 375 000	15 307 553,92	16 803 941,58
Darwin Private Equity I	Iso-Britannia	2 868 273	2 390 757,19	2 390 757,19
Doughty Hanson & Co IV, Limited Partnership 4	Iso-Britannia	16 171 976	13 021 529,69	13 021 529,69
Doughty Hanson V	Iso-Britannia	18 748 140	17 325 193,67	17 325 193,67
Eqvitec Teknologiarahasto II Ky	Suomi	9 447 120	6 647 465,65	6 647 465,65
Eqvitec Teknologiarahasto III Ky	Suomi	4 977 018	3 607 641,15	3 607 641,15
European Strategic Partners	Iso-Britannia	13 712 386	9 459 708,80	9 459 708,80
Finnventure Rahasto IV	Suomi	680 593	680 593,08	715 262,48
GrowHow I Ky	Suomi	1 055 753	1 046 917,73	1 241 639,62
HarbourVest Partners VI-Buyout Partnership Fund LP	Yhdysvallat	3 309 513	2 476 586,81	2 476 586,81
HarbourVest Partners VI-Partnership Fund L.P.	Yhdysvallat	10 167 848	5 713 107,27	5 713 107,27
HG Capital 5	Iso-Britannia	8 155 415	10 309 155,71	10 309 155,71
Ilmarisen Suomi-Rahasto 1 KY	Suomi	10 493 672	7 784 835,47	7 784 835,47
Industri Kapital 1997 L.P. II	Jersey	2 529 519	1 021 740,99	1 021 740,99
Industri Kapital 2000 L.P. I	Jersey	5 606 562	5 606 561,79	6 921 188,40
Intera Fund I	Suomi	2 166 000	1 918 967,70	1 918 967,70
Isis IV L.P.	Iso-Britannia	3 160 937	2 904 212,76	2 904 212,76
KKR 2006 Fund L.P.	Yhdysvallat	27 960 320	18 431 209,09	18 431 209,09
KKR Asian Fund L.P.	Caymansaaret	7 845 491	4 708 055,64	4 708 055,64
KKR European Fund II, LP	Kanada	24 221 095	17 956 986,97	17 956 986,97
KKR European Fund III	Caymansaaret	1 975 866	1 524 190,94	1 524 190,94
MB Equity Fund III Ky	Suomi	5 257 091	5 257 091,29	5 691 642,46
MB Equity Fund IV	Suomi	2 153 626	1 844 666,94	1 844 666,94
Midinvest Fund II Ky	Suomi	1 328 507	1 181 215,70	1 181 215,70
Mount Kellett Capital Partners (Cayman), L.P.	Caymansaaret	7 650 000	5 496 874,33	5 496 874,33
Nordic Capital V	Jersey	17 048 579	17 048 578,94	25 184 893,90

Nordic Capital VI	Ruotsi	39 205 527	32 642 718,19	32 642 718,19
Nordic Capital VII	Jersey	15 450 251	15 450 251,40	16 959 277,45
PAI Europe V FCPR	Ranska	3 583 321	3 249 799,95	3 249 799,95
PAI Europe V LP	Iso-Britannia	3 898 700	3 169 639,20	3 169 639,20
Permira Europe II LP2	Guernsey	5 419 896	2 938 000,97	2 938 000,97
Permira Europe III LP	Guernsey	12 319 300	8 475 850,69	8 475 850,69
Permira IV LP	Guernsey	36 081 660	24 085 012,94	24 085 012,94
Proventure & Partners Scottish Limited Partnership	Iso-Britannia	2 125 481	1 816 871,45	1 816 871,45
Seedcap Ky	Suomi	2 057 799	1 259 516,74	1 259 516,74
Selected Mezzanine Funds I Ky (Pohjola)	Suomi	5 000 000	4 289 900,00	4 289 900,00
Sentica Kasvurahasto II Ky	Suomi	4 204 784	3 011 129,90	3 011 129,90
Silver Lake Partners III L.P.	Yhdysvallat	12 497 453	8 418 920,85	8 418 920,85
Sponsor Fund II	Suomi	5 761 101	5 373 321,51	5 373 321,51
Sponsor Fund III	Suomi	530 055	530 054,80	530 054,80
Suomi Yritysjärjestelyrahasto I	Suomi	969 699	871 904,51	871 904,51
Teknoventure II Ky	Suomi	533 192	533 191,57	1 277 638,97
The First European Fund Inv L.P (Amanda Capital)	Iso-Britannia	7 123 492	5 753 644,29	5 753 644,29
The Fourth Cinven Fund Limited Partnership	Iso-Britannia	27 301 128	26 644 098,59	26 644 098,59
The Third Cinven Fund Limited Partnership	Iso-Britannia	10 633 402	10 633 402,07	12 391 635,10
Towerbrook III	Caymansaaret	3 892 459	2 796 909,54	2 796 909,54
Veronis Suhler Stevenson Communications PartnersIV	Yhdysvallat	9 859 924	6 722 906,68	6 722 906,68
muut			3 204 793,96	28 085 245,58
Yhteensä			509 677 562,06	578 779 751,28

Muut rahastot

Absolute Alpha Fund PCC Ltd Diversified Euro	Guernsey	305 644	44 817 807,50	44 817 807,50
AlphaGen Crusis Fund	Irlanti	163 607	18 509 384,93	18 509 384,93
BGI Global Ascent (Euro), Ltd.	Caymansaaret	20 990	20 281 389,03	20 281 389,03
Black River Global Multi Strategy Fund Ltd (lev.)	Caymansaaret	26 000	11 601 813,15	11 601 813,15
Bluecrest Capital Int'l Ltd, Class F Euro	Caymansaaret	72 582	10 000 000,00	12 226 394,05
Brevan Howard Fund B Class Limited	Caymansaaret	155 611	20 000 000,00	25 124 895,98
Citadel Kensington Global Strategies LTD	Bermuda	42 158	14 640 155,26	14 640 155,26
CQS Convertibles & Quantitative Strategies Fund 2A	Caymansaaret	10 539	7 041 951,56	7 041 951,56
D.E Shaw Composite International Fund s. New Issue	Caymansaaret	2 363	27 179 789,57	27 179 789,57
Davidson Kempner Int. Ltd. new issue class C	Brittiläiset Neitsytsaaret	254 135	17 653 615,08	17 653 615,08
Fourton Hannibal	Suomi	48 732	2 237 288,90	2 237 288,90
Fourton Odysseus A	Suomi	100 518	11 913 382,65	11 913 382,65
Fourton Stamina A	Suomi	242 050	29 041 172,38	29 041 172,38
FRM Sigma Fund Limited	Caymansaaret	302 894	20 257 445,12	28 201 578,31
HBK Offshore Fund Ltd class C	Caymansaaret	259 850	19 855 139,73	19 855 139,73
Highbridge Asia Opportunities Fund, Ltd.	Bermuda	26 748	14 182 928,03	14 182 928,03
Lydian Overseas Partners Ltd. H-13	Caymansaaret	14 500	2 839 570,31	2 839 570,31
Och Ziff Europe Overseas Fund Ltd	Caymansaaret	20 433	17 763 675,68	17 763 675,68
Och-Ziff Asia Overseas Fund, Ltd	Caymansaaret	13 352	6 963 808,76	6 963 808,76
OP Vaihtovelkakirjalaina A osuudet	Suomi	98 539	9 087 221,36	9 087 221,36
OP-Latinalainen Amerikka A	Suomi	413 405	22 365 201,35	22 365 201,35
Paulson Credit Opportunities Ltd.	Caymansaaret	32 000	2 676 831,39	22 435 853,52
Polygon Global Opportunities Fund	Caymansaaret	292 243	12 799 260,99	12 799 260,99
QVT Global L.P. Fund	Caymansaaret	37 000 000	20 092 034,20	20 092 034,20
RMF Absolute Return Strategies I Ltd.	Caymansaaret	116 113	75 616 672,18	75 616 672,18
RMF Inv. Strategies Limited VV1 Top 20 class II	Caymansaaret	12 605	15 000 000,00	15 635 292,13
Shepherd Investments International, Ltd. Class C-3	Brittiläiset Neitsytsaaret	20 480	16 684 433,11	16 684 433,11
Solon Capital, Ltd	Bermuda	41 570	39 882 422,10	41 371 921,81
Ursus International Ltd. B/1	Brittiläiset Neitsytsaaret	5 156	9 300 452,15	14 334 309,74
Vicis Capital Fund (International)	Caymansaaret	29 148	22 660 094,84	27 134 593,80
Yhteensä			562 944 941,31	609 632 535,05

Yhteensä

6 950 403 717,36

7 177 257 807,44

*) Ei sisällä kiinteistörahastoja.

AVOIMET ARVOPAPERILAINASOPIMUKSET

2008

2007

Lainaksi annetut osakkeet

Määrä	-	470 209 kpl
Jäljellä oleva hankintameno	-	5 294 874,28
Käypä arvo	-	7 777 184,22

LAINASAAMISET**Muiden lainasaamisten erittely vakuuden mukaan**

Pankkitakaus	656 991 037,39	143 563 212,92
Takausvakuutus	240 285 484,62	200 022 699,38
Muu vakuus	126 392 878,08	81 523 419,85
Ei vakuudelliset		
lainat pankeille ja rahoitusyhtiöille	-	29 310 982,76
lainat muille	586 732 959,18	291 899 943,88
	<u>1 610 402 359,27</u>	<u>746 320 258,79</u>
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä		

Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin

Kiinnelainasaamiset	553 451 032,78	10 921 072,03
Lainasaamiset omistusyhteisyryyksiltä	15 147 437,76	16 888 642,16
Muut lainasaamiset	809 573 905,88	253 288 017,59
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>1 378 172 376,42</u>	<u>281 097 731,78</u>

Lähipiirilainat

Konserniin kuuluville yhtiöille myönnettyt lainat	473 187 090,60	431 555 655,60
---	----------------	----------------

Laina-aika on 10-29 vuotta. Korko on sidottu pääsääntöisesti joko kiinteään tai vaihtuvaan TyEL-viitekorkoon.

Muut lähipiirilainat	56 950,00	63 650,00
----------------------	-----------	-----------

Laina-aika on 1-15 vuotta. Korko on vähintään peruskoron suuruinen sopimuskorko.

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 2008

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 829 322,62	14 554 053,09	23 383 375,71
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-2 253 479,19	-3 124 525,47	-5 378 004,66
Lisäykset	239 500,67	214 154,68	453 655,35
Vähennykset	-	-226 710,60	-226 710,60
Hankintameno 31.12.	6 815 344,10	11 416 971,70	18 232 315,80
Kertyneet poistot 1.1.	-6 681 836,68	-9 124 658,30	-15 806 494,98
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	2 253 479,19	3 124 525,47	5 378 004,66
Tilikauden poistot	-1 339 301,27	-1 224 058,73	-2 563 360,00
Kertyneet poistot 31.12.	-5 767 658,76	-7 224 191,56	-12 991 850,32
Kirjanpitoarvo 31.12	<u>1 047 685,34</u>	<u>4 192 780,14</u>	<u>5 240 465,48</u>

SAAMISTEN ERITTELYT

	2008	2007
Muut saamiset		
Saman konsernin yrityksiltä	3 083 822,96	4 599 943,01
Omistusyhteisyryksiltä	65 884,11	12 245,94

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2008	2007
Oma pääoma		
Takuupääoma	22 994 653,31	22 994 653,31
Muut rahastot		
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot		
1.1.	63 216 016,32	55 410 327,63
Siirto käyttämättömistä lahjoitusvaroista	-	94 427,09
Siirto edellisen tilikauden ylijäämästä	<u>4 326 611,32</u>	<u>7 711 261,60</u>
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		
1.1.	5 928 750,32	9 428 373,96
Jaettu takuupääoman korko	-1 552 139,00	-1 667 112,36
Lahjoitusvaroihin siirretty	-50 000,00	-50 000,00
Siirto yhtiöjärjestyksen mukaisiin rahastoihin	<u>-4 326 611,32</u>	<u>-7 711 261,60</u>
Tilikauden voitto (tappio)	<u>5 989 062,21</u>	<u>5 928 750,32</u>
	<u>96 526 343,16</u>	<u>92 139 419,95</u>

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen:

Takuuosuuden omistajien osuus		
Takuupääoma	22 994 653,31	22 994 653,31
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille	1 494 652,47	1 552 139,00
Vakuutuksenottajien osuus	<u>72 037 037,38</u>	<u>67 592 627,64</u>
Yhteensä	<u>96 526 343,16</u>	<u>92 139 419,95</u>

Takuuosuutta koskevat yhtiöjärjestyksen pääasialliset määräykset:

Takuupääoma jakaantuu 13 672 takuuosuuteen. Takuuosuuksilla on keskenään yhtäläiset oikeudet yhtiön varoihin ja voitonjakoon.

Yhtiön varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä yhtiön velat ylittävistä varoista takuuosuuden omistajille kuuluu takuupääomaa vastaava osuus sekä sille yhtiöjärjestyksessä määritely kohtuullinen tuotto. Muu osa velat ylittävistä varoista kuuluu vakuutuksenottajille osana vakuutuskantaa.

Yhtiöllä ja takuuosuuden omistajilla on lunastusoikeus, mikäli takuuosuus on siirtynyt muulle kuin yhtiön takuuosuuden omistajille.

Voitonjakokelpoiset varat:

Tilikauden voitto	5 989 062,21	5 928 750,32
+ Muut rahastot		
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	<u>67 542 627,64</u>	<u>63 216 016,32</u>
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	73 531 689,85	69 144 766,64

VAKUUTUSTEKNISEN VASTUUVELAN ERITTELY

2008

2007

Vakuutusmaksuvastuu

Vastaiset eläkkeet	12 136 922 991,00	11 026 430 521,00
Osittamaton lisävakuutusvastuu	765 860 969,00	3 937 093 705,00
Ositettu lisävakuutusvastuu	31 278 350,00	75 113 987,00
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	<u>-778 963 161,00</u>	<u>6 797 103,00</u>
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	12 155 099 149,00	15 045 435 316,00

Korvausvastuu

Alkaneet eläkkeet	7 463 822 517,00	6 697 730 915,00
Tasointuvastuu	<u>993 868 306,00</u>	<u>917 883 826,00</u>
Korvausvastuu yhteensä	8 457 690 823,00	7 615 614 741,00

Vakuutustekninen vastuuvélka yhteensä

20 612 789 972,0022 661 050 057,00**VELKOJEN ERITTELY**

Velat saman konsernin yrityksille ja omistusyhteisyriityksille

Muut velat

Samán konsernin yrityksille	34 156 200,20	30 717 853,26
Omistusyhteisyriityksille	-	412 799,61

VAKUUDET JA VASTUUSITOUUMUKSET	2008	2007
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vuokranmaksun vakuudeksi annetut kiinnitykset	273 809,00	273 809,00
Johdannaiskaupan vakuudeksi annetut pantit	356 199 741,02	231 776 221,29
Osakelainauksen vakuudeksi annetut pantit	-	984 668,29
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut		
Sijoitussitoumukset		
Pääomarahastot	1 172 750 921,55	920 883 544,72
Muut sijoitussitoumukset	5 060 010,00	5 060 010,00
Johdannaissopimukset		
Suojaavat		
Valuuttajohdannaiset		
Valuutanvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	-	16 607 947,58
käypä arvo	-	1 940 974,47
Ei-suojaavat		
Korkojohdannaiset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	-560 450 550,33	475 858 838,96
käypä arvo	0,00	0,00
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	13 409 485,92	197 634 331,91
käypä arvo	8 909 966,23	3 025 015,28
Koron- ja luottoriskinvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	289 948 311,56	-507 148 271,55
käypä arvo	430 653 049,16	24 988 546,27
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	3 046 495 011,94	3 489 522 560,95
käypä arvo	-22 078 452,93	41 806 470,12
Suljetut, käypä arvo	139 982 906,84	2 715 794,17
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	5 600 949 359,90	2 565 431 241,20
käypä arvo	531 637 559,60	53 840 428,95
Avoimet, asetetut, kohde-etuus	-4 353 552 631,16	-1 460 835 129,92
käypä arvo	-330 383 758,79	-13 124 867,32

Valuutanvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	108 686 601,15	29 736 870,73
käypä arvo	10 476 450,07	-1 144 739,23
Osakejohdannaiset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	-254 222 264,73	-113 894 654,67
käypä arvo	0,00	0,00
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	612 417 147,82	3 859 357 299,00
käypä arvo	452 320 358,44	587 193 942,37
Avoimet, asetetut, kohde-etuus	-	-2 282 339 064,28
käypä arvo	-	-159 896 676,91
Tuotonvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	105 326 840,63	77 206 658,54
käypä arvo	16 567 272,56	-23 666 952,96
Hyödykejohdannaiset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	55 274 881,87	3 855 954,08
käypä arvo	0,00	0,00
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	85 151 058,90	-
käypä arvo	1 478 272,83	-
Tuotonvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	-75 638 000,49	234 783 528,44
käypä arvo	1 775 836,72	2 767 022,56

Suljettujen ja erääntyneiden johdannaisten tulos on kirjattu täysimääräisesti tulosvaikutteisesti.

Arvostusperiaatteet

Noteerattujen johdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen pörsissä noteerattua hintaa.

Noteeraamattomien osake- ja hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat vastaavanlaisten noteerattujen sopimusten markkinahintoihin tai ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin käyvistä arvoista. Korko- ja valuuttajohdannaisten käyvät arvot perustuvat markkinanoteerauksiin, ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin käyvistä arvoista tai ne on määritelty käyttäen yleisesti tunnettuja teoreettisia hinnoittelumalleja.

Yhteisvastuumäärä

Yhtiö kuuluu Osuuspankkikeskus Osk:n edustamaan verovelvollisuusryhmään. Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilitettävästä arvonlisäverosta.

Arvonlisäveron tarkistusvastuu	5 887 096,00	9 202 678,00
Leasing- ja vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	685 231,23	307 499,04
Myöhempinä vuosina erääntyvät	700 310,59	295 608,73
Muut vastuusitoumukset	2 203 527,00	3 651 945,60

	2008	2007
TOIMINTAPÄÄOMA		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	94 981 690,69	90 537 280,95
Tilinpäätössiirtojen kertymä	8 307 109,75	10 171 845,80
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	1 011 989 246,88	2 100 191 359,37
Osittamaton lisävakuutusvastuu	765 860 969,00	3 937 093 705,90
Muut erät	-1 047 685,34	-69 208 369,92
Tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettava osa	792 937 781,24	-
	<u>2 673 029 112,22</u>	<u>6 068 785 822,10</u>
TVYL 17 § toimintapääoman vähimmäismäärä	380 610 135,00	2 026 341 381,73
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	993 868 306,00	917 883 826,00
Työeläkevakuutusyhtiön 16 § mukainen toimintapääoma ilman tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettavaa osaa	1 880 091 330,98	-
Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä ilman lain 853/2008 mukaisia väliaikaisia huojennuksia vuosille 2008-2010	930 994 291,52	-

TUNNUSLUVUT JA ANALYYSIT

Tiivistelmä tunnusluvuista	2008	2007	2006	2005	2004
Vakuutusmaksutulo, milj. €	3 264,4	2 772,5	2 652,6	2 346,0	2 217,3
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, milj. € 1)	2 701,2	2 396,1	2 237,1	2 033,8	1 931,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. €	-4 571,5	1 325,0	1 803,0	2 174,1	1 276,8
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	-17,7	5,7	8,5	12,1	7,9
Liikevaihto, milj. €	-193,7	4 200,9	4 368,0	3 727,1	3 151,6
Kokonaisliikekulut, milj. €	113,5	103,5	98,6	98,2	98,5
Kokonaisliikekulut % liikevaihdosta	negat.	2,5 %	2,3 %	2,6 %	3,1 %
Hoitokustannustulolla katetut liikekulut	83,3	85,6	71,8	74,4	75,4
% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta	0,5 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,7 %
Kokonaistulos, milj. €	-4 338,1	344,6	850,3	1 514,9	698,5
Vastuuvelka, milj.€	20 612,8	22 661,1	20 917,2	18 891,3	16 375,6
Toimintapääoma, milj. €	2 673,0	6 068,8	5 828,0	5 090,1	3 597,8
% vastuuvelasta 2)	14,0 %	32,5 %	33,7 %	32,0 %	25,6 %
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,99	2,00	2,38	2,52	2,27
Tasointuvastuu, milj. €	993,9	917,9	909,9	893,6	842,8
Eläkevarat , milj. € 3)	21 624,8	24 761,2	23 095,1	20 972,5	17 649,2
Siirto asiakashyvityksiin (%) TyEL-palkkasummasta	0,21	0,60	0,70	0,76	0,46
TyEL-palkkasumma, milj. €	14 623,0	12 425,5	11 505,6	10 268,0	9 766,9
YEL-työtulosumma, milj. €	1 049,2	989,1	923,6	879,0	850,7
TyEL-vakuutuksia ⁴⁾	35 793	34 113	31 551	31 386	31 572
TyEL-vakuutettuja	480 000	417 000	387 000	357 000	349 000
YEL-vakuutuksia	52 814	51 289	49 898	49 495	49 580
Eläkkeensaajia	273 605	262 971	257 884	243 775	239 511

1) Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokuluja

2) Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta

3) Vastuuvelka + arvostuserot

4) Vakuutussopimuksen tehneiden työnantajien vakuutukset

Tulosanalyysi

	2008	2007	2006	2005	2004
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos	76,4	9,0	19,9	51,2	34,2
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-4 449,2	321,6	807,6	1 452,0	657,4
+Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-4 571,5	1 325,0	1 803,0	2 174,1	1 276,8
-Vastuuvelan tuottovaatimus	122,3	-1 003,4	-995,5	-722,1	-619,4
Hoitokustannustulos	34,7	14,0	22,9	11,7	6,9
Kokonaistulos	-4 338,1	344,6	850,3	1 514,9	698,5
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen	-4 369,1	270,6	769,3	1 436,9	653,5
Tasointuvastuun muutokseen	76,0	8,0	16,3	50,8	28,2
Toimintapääoman muutokseen	-4 445,1	262,7	753,0	1 386,1	625,3
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	-3 361,1	339,0	647,7	573,0	252,8
Arvostuserojen muutokseen	-1 088,2	-77,7	96,6	807,7	367,6
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	-1,9	-4,6	-0,8	-2,0	-1,5
Tilikauden voittoon	6,0	5,9	9,4	7,4	6,4
Siirtoon asiakashyvityksiin	31,0	74,0	81,0	78,0	45,0
Ositetun lisävakuutusvastuun täydennykseen ¹⁾					
Yhteensä	-4 338,1	344,6	850,3	1 514,9	698,5

1) 31.12.2008 ositetun lisävakuutusvastuun täydennyssiirrosta oli kuolettamatta 5,5 miljoonaa euroa.

VAKAVARAIUUS

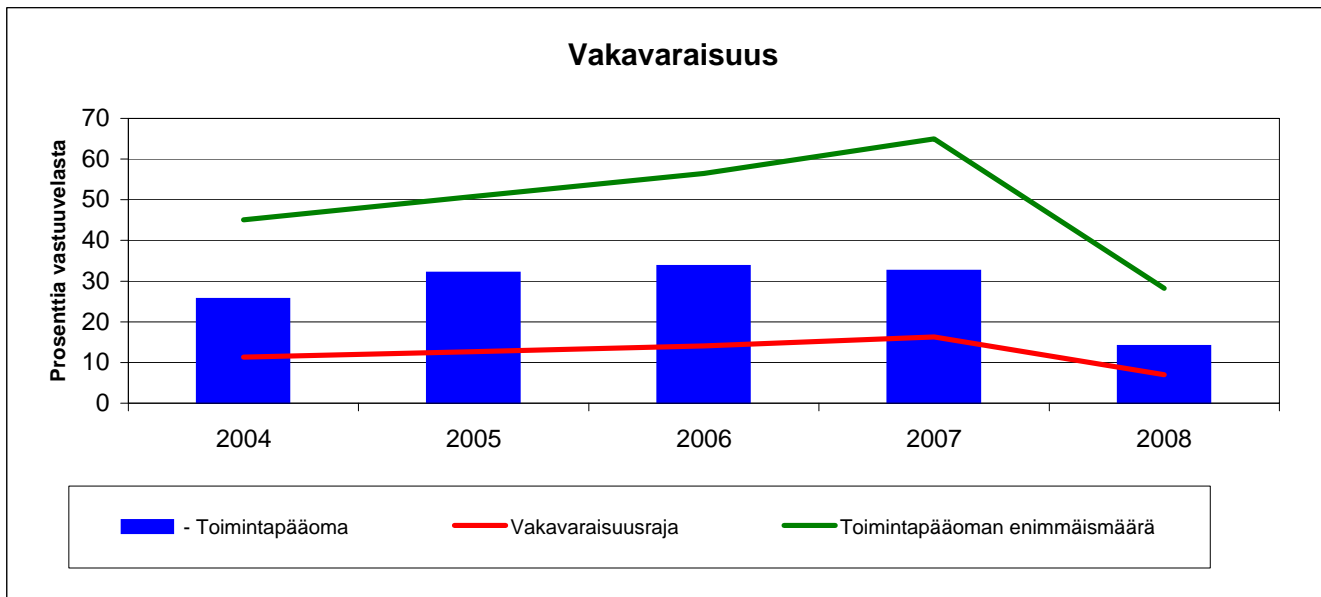
Toimintapääoma ja sen rajat

(% :na vakavaraisuusrajan laskennassa
käytetystä vastuuvelasta)

	2008	2007	2006	2005	2004
	%	%	%	%	%
Vakavaraisuusraja	7,0	16,25	14,1	12,7	11,3
Toimintapääoman enimmäismäärä 1)	28,2	65	56,5	50,8	45,1
Toimintapääoma 2)	14,0	32,5	33,7	32,0	25,6

1) Ajalta ennen vuotta 2007 tavoitevyöhykkeen yläraja

2) Vuosina 2008 - 2010 sisältää tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettavan erän



Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)

	2008		2007		2006		2005		2004	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset 1)	2 695,6	12,9 %	1 239,3	5,2 %	1 139,1	5,0 %	1 076,0	5,1 %	1 110,9	6,3 %
Joukkovelkakirjalainat 1) 2)	8 574,8	41,1 %	8 611,1	36,4 %	10 387,2	45,2 %	10 317,5	49,2 %	8 750,7	49,6 %
sisältää korkorahastoja	598,6	2,9 %	984,4	4,2 %	871,4	3,8 %	596,6	2,8 %	478,3	2,7 %
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset 1) 2) 3)	122,4	0,6 %	447,2	1,9 %	155,9	0,7 %	398,3	1,9 %	532,7	3,0 %
Osakkeet ja osuudet	6 969,4	33,4 %	11 200,7	47,3 %	9 053,1	39,4 %	7 133,3	34,0 %	5 280,2	29,9 %
Kiinteistösijoitukset 4)	2 509,5	12,0 %	2 165,3	9,2 %	2 259,5	9,8 %	2 058,1	9,8 %	1 961,1	11,1 %
sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	418,1	2,0 %	249,3	1,1 %	137,5	0,6 %	38,8	0,2 %	9,2	0,1 %
Sijoitukset yhteensä	20 871,7	100,0 %	23 663,6	100,0 %	22 994,9	100,0 %	20 983,2	100,0 %	17 635,6	100,0 %
Jvk-salkun modifioitu duraatio	3,62		4,35		4,21		4,65		5,11	

1) Sisältää kertyneet korot

2) Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin

3) Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

4) Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely ja tulos, milj. €

	2008	2007	2006	2005	2004
Suorat nettotuotot	-169,1	1 028,0	789,4	419,7	617,8
Lainasaamiset	76,0	51,5	44,8	46,5	56,8
Joukkovelkakirjalainat	-484,7	330,1	306,0	288,7	247,6
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	46,4	17,4	19,0	29,7	9,8
Osakkeet ja osuudet	124,2	583,2	351,1	-1,2	219,0
Kiinteistösijoitukset	81,1	68,0	75,0	59,6	87,5
Muut sijoitukset					
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-11,9	-22,2	-6,4	-3,7	-3,0
Arvonmuutokset kirjanpidossa ¹⁾	-331,4	374,7	917,0	946,8	291,4
Osakkeet ja osuudet	-3 300,7	439,1	937,3	745,8	143,0
Joukkovelkakirjalainat	-22,2	-119,7	-15,9	164,9	118,3
Kiinteistösijoitukset	8,7	55,3	-4,2	36,3	30,4
Muut sijoitukset	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,3
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	-3 483,3	1 402,7	1 706,4	1 366,5	909,2
Arvostuserojen muutos ²⁾	-1 088,2	-77,7	96,6	807,7	367,6
Osakkeet ja osuudet	-1 390,4	-86,5	271,2	899,6	282,2
Joukkovelkakirjalainat	232,9	-29,3	-246,7	-87,1	125,6
Kiinteistösijoitukset	69,1	38,1	72,1	-4,8	-40,2
Muut sijoitukset	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-4 571,5	1 325,0	1 803,0	2 174,1	1 276,8
Vastuuvelan tuottovaatimus ³⁾	122,3	-1 003,4	-995,5	-722,1	-619,4
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	-3 361,0	399,3	711,0	644,3	289,8
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-4 449,2	321,6	807,6	1 452,0	657,4

Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista -703,3 277,5 164,7 -190,7 20,8

1) Myyntivoitot ja -tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset.

2) Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

3) Vuonna 2008 täydennyskerrointa vastaavaa korkovaatimusta ei lueta vastuuvelan tuottovaatimukseen

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2008

	Sijoitusten netto- tuotot käyvin arvoin 1) milj. € 2008	Sitoutunut pääoma 2) milj. € 2008	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2008	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2007	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2006	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2005	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2004
Lainasaamiset	76,0	1 541,8	4,9	4,5	4,4	4,6	4,7
Joukkovelkakirjalainat 3)	-549,4	9 380,6	-5,9	2,0	1,0	4,3	7,0
josta korkorahastot	-275,4	962,1	-28,6	1,3	9,1	4,3	11,9
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset	46,5	1 009,5	4,6	4,0	3,8	4,5	1,4
Osakkeet ja osuudet	-4 272,1	11 572,4	-36,9	9,1	20,3	30,7	13,4
Kiinteistösijoitukset 4)	139,4	2 284,3	6,1	9,5	7,3	4,7	3,6
josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	-19,4	371,3	-5,2	14,5	11,2	10,3	-4,0
Sijoitukset yhteensä	-4 559,6	25 788,6	-17,7	5,8	8,6	12,1	7,9
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-11,9	25 788,6	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-4 571,5	25 788,6	-17,7	5,7	8,5	12,1	7,9

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kassavirralla tarkoitetaan ostojen / kulujen ja myyntien / tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää ko. sijoituksiin tilastoitavien korkorahastojen tuotot

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot

Hoitokustannustulos

Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	
Korvausratkaisuista aiheutuvien liikekulujen kattamiseen käytettävissä olevat maksuosat	
Muut tuotot	
Hoitokustannustulo yhteensä	
Toimintokohtaiset liikekulut 1)	
Muut kulut	
Liikekulut yhteensä	
Hoitokustannustulos	

2008	2007	2006	2005	2004
milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
111,7	93,6	92,9	84,2	80,5
5,0	4,4			
1,3	1,7	1,8	1,8	1,7
118,0	99,7	94,6	86,0	82,3
-83,3	-85,6	-71,8	-74,4	-75,4
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-83,3	-85,6	-71,8	-74,4	-75,4
34,7	14,0	22,9	11,7	6,9

Liikekulut % hoitokustannustulosta

70,6 % 85,9 % 75,8 % 86,4 % 91,6 %

1) ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan liikekuluja ja lakisääteisiä maksuja

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan tavoitteena on hallita erityisesti niitä riskejä, jotka vaarantaisivat yhtiön lakisääteisten tehtävien asianmukaisen hoitamisen, yhtiön lähivuosien toimintasuunnitelmassa todetun tahtotilan ja lähivuosien keskeisten tavoitteiden toteutumisen ja liiketoiminnan kehittämisen painopisteet. Tämän vuoksi merkittävät riskitekijät tunnistetaan ja arvioidaan.

Riskienhallinnan tavoitteena on estää yhtiötä uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskien aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot, turvata toiminnan jatkuvuus sekä auttaa yhtiötä hyödyntämään eri liiketoimintamallien tarjoamat mahdollisuudet alistamatta yhtiötä epätarkoituksenmukaisille riskeille. Tavoitteena on myös asettaa riskinoton rajat niin, että yhtiössä säilyy riittävä liikkumavara siltä osin, kun riskitason hallitulla lisäämisellä on mahdollista parantaa toiminnan tuottavuutta. Riskienhallinnassa kiinnitetään huomiota toimenpiteiden kustannuksiin verrattuna arvioidun riskin toteutuessaan aiheuttamiin kustannuksiin siten, että toiminta on myös kustannustehokasta.

Vakuutusliikkeen riskit

Vakuutusliikkeen riskit liittyvät vakuutusmaksun ja vastuuvelan riittävyteen. Keskeisiä tekijöitä ovat odotettavissa olevan eliniän pituuteen sekä eläkealkavuuteen ja korvausten suuruuteen liittyvä epävarmuus. Seuraavassa tarkastelussa rajoitetaan TyEL- vakuutukseen, sillä YEL- vakuutus on eläkelaitosten ja viime kädessä valtion yhteisellä vastuulla ja muiden vakuutuslajien merkitys on volyymiltaan vähäinen. TyEL- vakuutuksen vastuuvelka oli vuoden 2008 tilinpäätöksessä 98 % Ilmarisen koko vastuuvelasta.

TyEL- vakuutusliike jakautuu yhtiön omalla vastuulla olevaan ja eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevaan liikkeeseen. Taloudellisesti olennaisimmat riskit koskevat kuolevuuteen ja työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuuteen liittyvää epävarmuutta sekä vakuutusmaksujen luottotappioiden määrää. Näitä riskejä hallitaan vakuutusmaksun ja vastuuvelan laskuperusteiden valinnalla.

Laskuperusteet ovat yhteiset kaikille työeläkeyhtiöille, joten yksittäisen yhtiön riskinä on vakuutusmaksun poikkeaminen alan keskimääräisestä epäedulliseen suuntaan. Ilmarisen vakuutusmaksussa tämä riski on vähäinen. Mikäli laskuperusteiden mukainen vastuuvelka osoittautuu yleisesti riittämättömäksi, laskuperusteita on muutettava ja vastuuvalkaa on täydennettävä. Täydennys ei kuitenkaan aiheuta riskiä yksittäiselle eläkelaitokselle, koska työeläkelain mukaan eläkelaitokset kustantavat täydennyksen yhteisesti.

Yhtiön vastuulla olevan vakuutusliikkeen tuloksen heilahteluun varaudutaan vastuuvelkaan tätä tarkoitusta varten sisältyvällä puskurilla, tasoitusvastuulla. Tasoitusvastuulla on vakuutusriskien mukaan mitoitettu ala- ja yläraja. Vuoden 2008 päättyessä Ilmarisen tasoitusvastuu oli n. 78 prosenttia ylärajasta.

Vakuutusliikkeen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa laskuperusteiden turvaavuus lain vaatimusten mukaisesti, mistä yhtiön aktuaari vastaa. Turvaavuuden varmistaminen perustuu yhtiön omalla vastuulla olevan liikkeen osalta tasoitusvastuun kehityksen seurantaan, vakuutusliikettä koskeviin viranomaisten edellyttämiin tai aktuaarin tarpeelliseksi katsomiin muihin analyysiin ja selvityksiin sekä ennusteisiin yhtiön vakuutusliikkeen kehityksestä. Tätä tarkoitusta varten kehitetään ja ylläpidetään ennustemalleja ja analyysimenetelmiä.

Työeläkeyhtiössä on yhtiön omalla vastuulla olevan liikkeen lisäksi otettava huomioon eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevaan eläkemenoon ja sen rahoitukseen liittyvät epävarmuustekijät (tasausjärjestelmä). Yhteisellä vastuulla on rahastoimaton eläkemeno (tasauseläkemeno), jonka osuus maksussa olevista eläkkeistä rahoitetaan vuosittain perittävällä TyEL- vakuutusmaksuun sisältyvällä maksun osalla, tasausosalla. Tasauseläkemenon osuus Ilmarisen TyEL- vakuutuksen eläkemenosta oli vuonna 2008 noin 76 % ja maksun tasausosa oli noin 77 % TyEL- vakuutuksen koko vakuutusmaksutulosta. Eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen puskurina toimii kunkin eläkelaitoksen vastuuv-

kaan sisältyvä tasausvastuu. Ilmarisen tasausvastuu vastasi vuonna 2008 noin 14 kuukauden tasauseläkemenoa.

Tasauseläkkeet ja tasausmaksutulo poolataan kaikkien eläkelaitosten kesken, joten näistä eläkkeistä ei aiheudu eläkelaitoskohtaista riskiä. Tältä osin eläkelaitosten yhteisen riskin muodostaa kyseisen eläkemenon ja yksityisalojen palkkasumman suhteen heikkeneminen vakuutusmaksun määräämisessä käytettyihin oletuksiin nähden. Vuodesta 2010 lukien eläkejärjestelmään sisältyvä elinaikakerroin eliminoi valtaosan elinajan odotteeseen liittyvästä riskistä. Riskin toteutumiseen voi johtaa inflaation noususta johtuva indeksikorotusten ennakoimaton kasvu reaaliensioihin nähden tai työpanoksen osoittautuminen oletettua pienemmäksi demografisten tekijöiden tai työttömyyden johdosta. Laki edellyttää, että maksun tasausosa mitoitetaan yhteisesti kustannettaviin menoihin nähden riittäväksi. Näin ollen yhteisesti kustannettavien eläkkeiden osalta riski ohjautuu työeläkemaksun maksajille.

Yhtiön vastuuvelan (pl. osittamaton lisävakuutusvastuu ja osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu) arvioidaan kasvavan lähivuosina noin 4-5 % vuodessa. Vastuuvelasta 70 % on kestoletaan yli 10 vuotta ja 40 % yli 20 vuotta. Vastuuvelan on joka hetki oltava katettu. Lainsäädännön ja alemmanasteisten säädösten perusteella vastuuvelan katteeksi kelpaavaa omaisuutta oli vuoden 2008 tilinpäätöksessä yhteensä 21 598 miljoonaa euroa, mikä ylitti noin 5 %:lla katettavan vastuuvelan määrän. Pitkällä aikavälillä sijoituksille on saatava vähintään tuotto, joka muodostuu TyEL: n laskuperusteissa määritellyn perustekorona ja osakesijoitusten tuoton painotettuna keskiarvona siten, että osakesijoitusten tuotto saa 10 % painon.

Sijoitustoiminnan riskit

Työeläkevakuutusyhtiön tulee huolehtia kyvystään maksaa yhtiön vastuulla olevat nykyiset ja tulevat eläkkeet, minkä vuoksi sijoitustoiminta on järjestettävä tuottavasti ja turvaavasti. Tuottava sijoittaminen edellyttää altistumista sijoitusriskeille, joita rajoitetaan turvaavuusvaatimuksen varmistamiseksi. Rahoitusmarkkinoiden syklisistä vaihteluista johtuvaa markkinariskiä hallitaan sekä vakavaraisuussäännösten avulla että huolehtimalla sijoitussalkun riittävästä hajauttamisesta. Lisäksi hallitaan sijoitustoiminnasta aiheutuvia vastapuoli-, likviditeetti- ja johdannaisriskejä.

Työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuusmekanismi

Työeläkevakuutusyhtiöt, eläkekassat ja eläkesäätiöt harjoittavat sijoitustoimintaansa itsenäisesti mutta yhteisten vakavaraisuusvaatimusten puitteissa. Sijoitustoiminnan riskeihin varaudutaan eläkelaitoskohtaisesti toimintapääomalla, joka on yhtiön varojen ja velkojen erotus. Toimintapääoman tärkeimmät erät ovat yhtiön oma pääoma, osittamaton lisävakuutusvastuu ja sijoitusten arvostuserot. Mikäli sijoitustoiminnan tuotot ylittävät vastuuvälille hyvitetävän tuottovaatimuksen, erotus kasvatetaan toimintapääomaa. Päinvastaisessa tilanteessa toimintapääomaa puretaan tarvittava määrä. Osa osakkeiden hintariskistä on siirretty eläkelaitokselta eläkejärjestelmän kannettavaksi. Tämä pienentää eläkelaitoksen osakeriskiä määrällä, joka vastaa 10 %:a vastuuvelasta. Tätä varten on oma puskurinsa, vastuuvälään sisältyvä osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu.

Vakavaraisuusvaatimusten perussuure on vakavaraisuusraja. Vakavaraisuusraja määrittää eläkelaitoksen sijoitusten riskiä vastaavan riittäväksi katsotun toimintapääoman määrän yhden vuoden ajalle. Toimintapääoman yläraja on vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä ja toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusraja. Vakavaraisuusrajan laskentaa varten on määriteltä säännöt, jotka ovat kaikille yhtiöille asetuksen kautta velvoittavat.

Vakavaraisuusrajaa laskettaessa on omaisuus jaettava viiteen pääryhmään, joilla kaikilla on useampia alaluokkia. Tarkoituksena on, että ryhmät ja alaluokat muodostavat selkeitä kokonaisuuksia, joilla on olennaisesti samanlaiset tuotto- ja riskiominaisuudet. Luokitteleva laissa annettu säännöt, jotka perustuvat sijoitusten oikeudelliseen muotoon.

Tämän lisäksi eläkelaitos on velvoitettu seuraamaan sijoituksiaan tosiasiallisten riskien mukaan. Mikäli sijoitus selkeästi kuuluu todellisen riskin mukaan eri ryhmään tai alaluokkaan kuin oikeudellisen muodon mukaan, niin se on luokiteltava todellista riskiä parhaiten vastaavaan luokkaan. Eläkelaitoksen vakavaraisuusraja lasketaan näin syntyneen luokittelun mukaisesti.

Vakavaraisuusraja lasketaan kertomalla eläkelaitoksen vakavaraisuusvastuuvelka asetuksen kaavan avulla lasketulla arvolla, joka on kumminkin aina vähintään 5,0 %. Asetuksessa on omaisuuden alaluokille määritelty omat tuotto- ja riskiparametrit. Laskennassa pääryhmän tuotto-odotukset ja riskipitoisuudet määritellään alaluokkia painottamalla. Eri pääryhmien tuottojen väliset korrelaatiot huomioidaan asetuksen mukaisina. Vakavaraisuusrajaa laskettaessa osakesijoituksista vähennetään osaketuotosidonnaisen vastuuvelan osuus.

Syksyllä 2008 voimistuneen finanssikriisin johdosta työeläkelaitosten vakavaraisuussäännöksiä väljennettiin lakimuutoksella. Näillä muutoksilla vahvistettiin toimintapääomia ja lievennettiin vakavaraisuusvaatimuksia. Vuoden 2008 osalta eläkevastuiden täydennyskerroin nolattiin, osaketuotosidonnaisen vastuuvelan määrä nostettiin 4 prosentista 10 prosenttiin ja vuoden 2010 loppuun asti osa ta-sausvastuusta rinnastetaan toimintapääomaan. Lisäksi toimintapääoman vähimmäismäärä on 2 % vastuuvälästä vuoden 2010 loppuun saakka.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu Ilmarisen sijoitusten jakautuminen vakavaraisuusryhmiin vakavaraisuuslain mukaisesti 31.12.2008

Ryhmä	Tuotto-odotus %	Volatiliteetti %	Sijoitukset, % 31.12.2008
I	3,7	2,1	5,6
II	5,8	5,6	48,3
III	7,0	10,2	12,0
IV	8,6	19,8	16,6
V	6,3	11,5	7,5

Sijoitusjakauman mukainen vakavaraisuusraja oli 31.12.2008 7,0 (16,3 vuonna 2007) prosenttia vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuuvälästä. Kun Ilmarisen vakavaraisuusaste eli toimintapääoman suhde vastuuvälästä oli 14,0 (32,5) %, niin vakavaraisuusaste eli toimintapääoman suhde vakavaraisuusrajaan oli 1,99 (2,00) kertaa vakavaraisuusrajan määrää.

Sijoitussalkun muodostaminen

Ilmarisen sijoitussalkku on optimoitu käyttäen eri sijoitusluokkien odotettuja tuottoja, tuottojen vaihteluita sekä eri omaisuuslajien välisiä riippuvuuksia. Laskelmissa on hyväksytty enintään 5 prosentin todennäköisyys sille, että toimintapääoma vähenee vakavaraisuusrajalta kahden vuoden sisällä. Tämä pudotus hyväksytään sellaiselta toimintapääomasolta, jonka mukaisella sijoitusten allokaatiolla voidaan saavuttaa optimaalinen tuotto yli suhdannekierron ilman, että sijoitusjakauman koostumusta on vakavaraisuussyistä pakko muuttaa kesken syklin. Sijoitussalkun riskitason valinta tehdään yhtiössä kehitetyn sijoitusmarkkinoiden simulointimallin avulla.

Optimoinnissa on pääomaisuuserille (paino 9 % tai yli) käytetty seuraavia pitkän aikavälin tuotto-odotuksia ja volatiliteetteja:

	Tuotto-odotus	Volatiliteetti
Noteeratut osakkeet	7,5 %	17,5 %
Joukkovelkakirjalainat	4,0 %	3,6 %
Kiinteistöt	5,7 %	8,4 %

Optimoinnin tuloksena vuodelle 2008 syntyneen allokaation tuotto-odotus oli 5,7 % ja volatiliteetti oli 8,1 %. Tässä niin sanotussa perusallokaatiossa pääomaisuuserien painot olivat seuraavat: Noteeratut osakkeet 40 %, joukkovelkakirjalainat 35 %, kiinteistöinvestiitit 9 %, lainasaamiset 5 % ja muut omaisuuslajit 12 %. Perusallokaatiopainoihin sisältyy vuoden alun jälkeen mm. markkinaliikkeistä johtuen dynamiikkaa. Perusallokaatioon voidaan tehdä muutoksia kesken vuoden myös mikäli markkinaolosuhteet antavat tähän aiheita, kuten vuonna 2008 tapahtui.

Arvopapereille (osakkeet, joukkovelkakirjalainat ja käteissijoitukset) määritetään perusallokaatiopainon lisäksi vertailuindeksit. Sijoitusriskejä hallitaan sekä absoluuttisesti että suhteessa vertailuindeksiin.

Sijoituskanta 31.12.2008

Sijoitusvarallisuuden jakautuminen pääomaisuusluokkiin sekä näiden sijoitusten tuotot on esitetty liitetieto-osiossa Tunnusluvut ja analyysit. Alla oleva taulukko noudattaa työeläkelaitosten yhdessä sopimaa tapaa kuvata sijoitusten tuottoja ja riskiä.

	Markkina-arvo milj. e	Markkina-arvo %	Riskijakauma milj. e	Riskijakauma %	Tuotto %	Volatiliteetti %
Korkosijoitukset	11 392,9	54,6	11 590,1	55,5	-3,6	
Lainasaamiset	2 695,6	12,9	2 695,6	12,9	4,9	
Joukkovelkakirjalainat	8 574,8	41,1	6 943,2	33,3	-5,9	3,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet	122,4	0,6	1 951,3	9,3	4,6	
Osakesijoitukset	6 168,8	29,6	5 950,2	28,5	-39,3	
Noteeratut osakkeet	5 302,9	25,4	5 084,3	24,4	-42,2	19,8
Pääomasijoitukset	569,7	2,7	569,7	2,7	-9,8	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	296,2	1,4	296,2	1,4	11,5	
Kiinteistöinvestiitit	2 509,5	12,0	2 509,2	12,0	6,1	
Suorat kiinteistöinvestiitit	2 091,4	10,0	2 091,4	10,0	8,3	
Kiinteistörahastot	418,1	2,0	418,1	2,0	-5,2	
Muut sijoitukset	800,6	3,8	821,9	3,9	-5,4	
Hedge fund-sijoitukset	608,9	2,9	608,9	2,9	-15,5	8,8
Hyödykesijoitukset	3,3	0,0	24,6	0,1		
Muut sijoitukset	188,4	0,9	188,4	0,9		
Sijoitukset yhteensä	20 871,7	100,0	20 871,7	100,0	-17,7	7,6

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 31.12.2008 3,6 (4,3) vuotta.

Noteerattujen osakesijoitusten jakauma

Joukkolainojen ml. korkorahastot luottoluokitusjako

	Osuus -%			Osuus -%	
	2008	2007		2008	2007
Suomi	40	39	AAA	42	54
Eurooppa	33	31	AA	25	17
USA	12	12	A	18	11
Japani	3	2	BBB tai huonompi	13*	17*
Muut	12	16	Ei luokiteltu	2	1

* korkorahastojen osuus 7 (11) prosenttiyksikköä

Lainakantajakauma vakuuksittain on esitetty liitetiedossa Lainasaamiset.

Kiinteistösijoitusten rakenne

	Osuus -%	
	2008	2007
Asuinkiinteistöt	19	20
Toimistokiinteistöt	39	44
Liikekiinteistöt	6	5
Hotellit	9	9
Varastokiinteistöt	3	3
Muut	7	7
Epäsuorat sijoitukset	17	12

Kiinteistökannan käyttöaste (pl. saneerauskohteet) oli 94,9 (94,1) %.

Markkinariski

Markkinariski syntyy finanssimarkkinoilla päivittäin muuttuvien hintojen ja arvojen seurauksena. Ilmarisen sijoitusomaisuuteen kohdistuu osake-, korko-, kiinteistö-, valuutta-, hyödyke-, volatiliiteetti- ja luottoriskiä. Markkinariskejä mitataan *RiskMetrics*® -riskienhallintaohjelmiston avulla. Markkinariskejä hallitaan tarkkailemalla tietyllä todennäköisyydellä syntyvää maksimitappiota (niin sanottu VaR) sekä analysoimalla erilaisten riskikenaarioiden taloudellisia vaikutuksia.

Markkinamuutosten vaikutuksia Ilmarisen vakavaraisuuteen on havainnollistettu oheisella taulukolla:

Vaikutus	Korkotason muutos	Osakekurssien muutos	Kiinteistöjen käypä arvo
	+ 1 %-yks.	- 10 %	- 10 %
- toimintapääomaan (M€)	-272,3	-371,2	-258,0
- vakavaraisuusasmaan	-0,22	-0,19	-0,20
- tuotto prosenttiin (prosenttiyks.)	-1,1 %	-2,3 %	-1,0 %
- vakavaraisuusasteeseen (prosenttiyks.)	-1,4 %	-1,9 %	-1,4 %

Kun lähtökohdaksi otetaan vuodenvaihteen sijoitukset, oli 2,5 % todennäköisyys sille, että sijoitusten arvossa olisi kuukauden aikavälillä tapahtunut 698 (827) miljoonan euron tai sitä suurempi alenema. Tämä niin sanottu Value at Risk oli 3,3 (3,5) prosenttia vuodenvaihteen sijoitusten määrästä ja 26,1 (13,6) prosenttia toimintapääomasta. Toteutuessaan tällainen tapahtuma olisi alentanut toimintapääoman 11,6 (28,0) prosenttiin vastuuvälästä.

Euroalueen ulkopuolisista sijoituksista syntyy valuuttariskiä. Korkosijoitusten valuuttariski on pääsääntöisesti suojattu johdannaisten avulla. Osakesijoitusten osalta suojauspolitiikka on aktiivisempi.

Riskikeskittymät

Riskikeskittymien ehkäisystä huolehtii karkealla tasolla katesäännöstö, minkä lisäksi niitä vältetään yhtiön omin toimenpitein. Valtiot pois lukien suurin riskikeskittymä, ottaen huomioon kaikki erityyppiset sijoitukset yksittäiseen kohteeseen, oli Ilmarisen vuoden 2008 tilinpäätöksessä 2,9 (3,0) % sijoitusvarallisuuden määrästä.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskiä hallitaan joukkolainojen osalta liikkeellelaskijan luottokelpoisuuden analysoinnilla ja rajoittamalla sekä joukkolainojen yhteenlaskettuja sijoituksia luottoluokittain että yksittäisen liikkeellelaskijan osuutta joukkolainasijoituksista.

Suorassa luotonannossa ensisijainen luottoriskien hallintakeino on yritysanalyysi ja yrityksen tulevaisuuden maksukykyyn suhteutettu luotonanto. Lisäksi riskiä hallitaan vakuusjärjestelyin.

OTC- johdannaisten vastapuoliriskiä hallitaan sekä viranomaismääräysten riskiraportoinnin mukaisesti että tarkempien vastapuolikohtaisten markkinariskisimulaatioiden avulla. Vakioimattomiin johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä hallitaan myös käyttämällä kaikkien osapuolten kanssa kansainvälisiä standardisopimuksia, jotka ovat ISDA:n (International Swaps and Derivatives Association) hyväksymiä.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski työeläkeyhtiön vastuisiin nähden on ongelmitta hallittavissa, koska eläkemeno on varsin tarkoin ennustettavissa ja varallisuudesta yli 67 (78) prosenttia on likvideissä arvopaperisijoituksissa. Sijoitusinstrumenttien heikosta vaihdettavuudesta johtuvaa lyhyen aikavälin likviditeettiriskiä hallitaan suhteuttamalla omaa sijoitettua määrää markkinoiden keskimääräiseen päivävaihtoon sijoituskohteittain.

Johdannaiset

Osakejohdannaisilla otettu osakeriski oli vuoden vaihteessa -218,6 (27,8) miljoonaa euroa, joka muutti sijoitusten osakeriskiä -1,0 (0,1) % -yksikköä. Korkojohdannaisilla muutettiin korkosijoitusten keskimääräistä juoksuaikaa +0,11 (+0,14) vuodella.

Operatiiviset riskit

Pääosa operatiiviseen toimintaan liittyvistä riskeistä hallitaan liiketoimintayksiköiden normaalin toiminnan johtamisen osana. Tästä vastaa kunkin yksikön esimies. Tavoitteena on, että yksiköiden toiminta on huolellista, laadukasta, taloudellista ja tehokasta. Merkittävimmät operatiiviseen toimintaan liittyvät riskitekijät on kartoitettu ja tunnistettu ja niitä hallitaan osana yhtiön erillistä riskienhallintatoimintaa.

Yhtiön perustehtävän hoitamisen kannalta vahingollisimpia operatiivisia riskejä ovat virheet ja häiriöt, jotka vaarantaisivat eläkkeiden oikeellisuuden tai oikea-aikaisen maksamisen. Niitä ovat myös operatiivisten tietojärjestelmien ja merkitykseltään kasvavan verkkopalvelujen palvelutuotannon sellaiset häiriöt, jotka vaarantavat niiden suorituskyvyn, hallinnan tai turvallisuuden.

Merkittävien operatiivisten riskien hallinnasta on huolehdittu henkilöstön osaamisen varmistamisella sekä erilaisilla tietotekniikkaan ja toimintatapoihin liittyvillä keinoilla, kuten varajärjestelmillä ja – tietoliikenneyhteyksillä, vertailutietojen käytöllä sekä seurantajärjestelmillä.

Ilmarisen toiminnan häiriöttömyyden varmistamiseksi normaali- ja poikkeusoloissa yhtiössä on laadittu toiminnan jatkuvuutta varmistavat ja poikkeusolojen toimintaa ohjaavat suunnitelmat, joiden ajantasaisuutta seurataan ja ylläpidetään vuosittain. Varmistettavat kriittiset toiminnot on valittu Vakuutusalan varautumisohjeen nimeämistä kriittisistä toiminnoista.

Riskienhallintaprosessit

Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhtiön valvonta- ja riskienhallintajärjestelmän olemassaolosta ja toimivuudesta. Sijoitussuunnitelmassaan hallitus käy vuosittain läpi keskeisimpien sijoitustoiminnan riskien hallinnan ja määrittelee omaksuttavan riskitason. Hallituksen riskienhallintasuunnitelmassa sama tehdään yhtiön liiketoimintaa uhkaavien strategisten riskien osalta. Hallituksella on tarkastusvaliokunta, joka avustaa koko hallitusta valvontatehtävissä, jotka kohdistuvat yhtiön taloudelliseen raportointiin, riskeihin, sisäiseen valvontajärjestelmään sekä sisäisen tarkastajan ja tilintarkastajien työhön.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvoston puolesta eläkeratkaisutoimintaa ja sijoitustoimintaa seuraavat hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemat tarkastajat.

Ilmarisen sisäinen tarkastus on sisäisen tarkastuksen yleisperiaatteiden mukaisesti riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen ohella myös valvontatilintarkastus arvioi sisäisen valvontajärjestelmän toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyyttä. Tilintarkastajat arvioivat samalla sisäisen tarkastuksen toimivuutta ja sen tulosten käyttökelpoisuutta oman työnsä kannalta.

Ilmarisen liiketoimintalinjojen edustajista koostuvalla riskienhallintatoimikunnalla on yhtiön riskienhallintajärjestelmän koordinointi-, kehittämis- ja seurantavastuu. Sen toiminta on myös osa normaaliin johtamiseen sisältyvää yhtiön sisäistä valvontaa. Toimikunta tukee liiketoimintalinjoja hyvää riskienhallintatapaa noudattavien toimintatapojen tehostamisessa.

Hallitus vahvistaa operatiivisessa sijoitustoiminnassa noudatettavat valtuudet vuosittain sijoitussuunnitelman yhteydessä. Sijoitusvaltuuksien puitteissa toimivan johdon on mahdollista poiketa perusallokaation määrittelistä omaisuuslajien painoista.

Perusallokaation ja sijoitustoiminnan riskin määrää seurataan tasehallintaryhmässä, jossa on edustajat sijoitustoiminnosta sekä talous-, aktuaari- ja riskienhallintatoiminnosta. Ryhmä huomioi seurannassa vakuutustoiminnan vaatimukset ja tekee tarvittaessa ehdotuksen perusallokaation riskitason tai sijoitusvaltuuksien muuttamisesta.

Operatiivisesti valittua riskitasoa sekä vakavaraisuustilannetta arvioidaan viikoittaisissa sijoitustoiminnan sijoitustoimikunnan kokouksissa, joissa myös talous- ja riskienhallintatoiminnolla on edustus.

Sijoitustoiminnasta esitetään hallitukselle kuukausittain raportti, jonka avulla hallitus valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen riskinoton rajojen noudattamista ja sijoitustoiminnan tavoitteiden toteutumista. Yhtiön riskienhallintatoiminto seuraa vakavaraisuutta kuukausittain, ja tarvittaessa tieto päiväkohtaisesta vakavaraisuusasemasta on saatavilla hyvinkin nopeasti. Informaation oikeellisuus pyritään varmistamaan riittävän reaaliaikaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä sillä, että sijoituspäätöksenteko- ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty. Arvopaperisalkku täsmäytetään säännöllisesti kirjanpidon ja ulkopuolisten säilyttäjien kanssa. Arvopapereiden hinnoittelu ja arvostukseen liittyvät päätökset tehdään salkunhoidosta riippumattomasti. Väärinkäytösriskit pyritään estämään välttämällä vaarallisia työyhdistelmiä, sisäisillä toimintaohjeilla, kirjallisilla valtuuksilla ja kaupankäynnin jatkuvalla seurannalla. Maksuliikenne on eriytetty sijoituspäätöksen tekijöistä.



2008

Konsernitilinpäätös

KONSERNITULOSLASKELMA

	2008		2007	
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA				
Vakuutusmaksutulo		3 264 394 452,43		2 772 538 613,04
Sijoitustoiminnan tuotot		5 882 891 720,45		3 239 420 752,27
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-2 726 367 729,20		-2 416 945 229,86	
Korvausvastuun muutos				
Kokonaismuutos	-842 076 082,00		-1 003 892 307,00	
Vastuunsiirrot	281 824 237,00		17 962 635,00	
Kannansiirrot	-	-3 286 619 574,20	-4 350 543,00	-3 407 225 444,86
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaismuutos	2 890 336 167,00		-739 965 435,00	
Vastuunsiirrot	689 019 979,00		44 441 043,00	
Kannansiirrot	-	3 579 356 146,00	-6 627 119,00	-702 151 511,00
Liikekulut		-72 838 949,64		-67 710 363,79
Sijoitustoiminnan kulut		-9 371 876 569,33		-1 827 842 731,12
Vakuutustekninen tulos		<u>-4 692 774,29</u>		<u>7 029 314,54</u>
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA				
Vakuutustekninen tulos		-4 692 774,29		7 029 314,54
Muut tuotot		1 894 084,11		1 677 105,39
Muut kulut		-1 419 611,82		-1 518 183,06
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta		-4 323 603,89		-6 578 832,72
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta		-8 541 905,89		609 404,15
Vähemmistöosuudet		-789 386,20		-889 687,24
Tilikauden voitto (tappio)		<u>-9 331 292,08</u>		<u>-280 283,09</u>

KONSERNITASE 31.12.2008

	2008		2007	
VASTAAVAA				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet			1 056 586,94	2 193 679,55
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 644 263 191,54		1 550 902 528,66	
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	<u>7 369 383,09</u>	1 651 632 574,63	<u>7 716 093,09</u>	1 558 618 621,75
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäjissä				
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrittäjissä	14 750 524,98		20 679 611,02	
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	<u>15 147 437,76</u>	29 897 962,74	<u>16 888 642,16</u>	37 568 253,18
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	6 950 414 091,20		10 237 923 292,11	
Rahoitusmarkkinavälineet	7 688 083 929,41		7 907 066 980,93	
Kiinnelainasaamiset	1 048 558 256,56		466 133 837,24	
Muut lainasaamiset	1 610 402 359,27		746 320 258,79	
Talletukset	<u>35 668 725,54</u>	<u>17 333 127 361,98</u>	<u>90 960 762,85</u>	<u>19 448 405 131,92</u>
Saamiset				
Ensiluokkainnasta				
Vakuutuslaitosten osittain		117 860 480,96		101 963 758,43
Muut saamiset		<u>2 178 810 209,05</u>	2 296 670 690,01	<u>2 377 986 594,12</u>
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	2 676 917,31		4 012 593,85	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>1 758 752,61</u>	4 435 669,92	<u>1 762 177,86</u>	5 774 771,71
Rahat ja pankkisaamiset		<u>120 957 480,44</u>	125 393 150,36	<u>56 847 599,33</u>
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		170 321 895,93		171 167 625,53
Muut siirtosaamiset		<u>167 196 789,05</u>	<u>337 518 684,98</u>	<u>67 476 763,39</u>
Vastaavaa yhteensä		<u>21 775 297 011,65</u>		<u>23 828 002 798,92</u>

KONSERNITASE 31.12.2008

	2008		2007	
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Takuupääoma	22 994 653,31		22 994 653,31	
Muut rahastot				
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	67 542 627,64	63 216 016,32		
Muut rahastot	<u>584 855,10</u>	<u>584 855,10</u>	63 800 871,42	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-20 679 232,26		-14 470 201,01	
Tilikauden voitto (tappio)	<u>-9 331 292,08</u>	61 111 611,71	<u>-280 283,09</u>	72 045 040,63
Vähemmistöosuudet		22 035 612,56		22 630 298,03
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	12 155 099 149,00		15 045 435 316,00	
Korvausvastuu	<u>8 457 690 823,00</u>	20 612 789 972,00	<u>7 615 614 741,00</u>	22 661 050 057,00
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	18 610 630,96		18 939 486,36	
Lainat rahoituslaitoksilta	165 991,35		300 277,58	
Muut velat	<u>798 073 899,02</u>	816 850 521,33	<u>925 132 043,85</u>	944 371 807,79
Siirtovelat		<u>262 509 294,05</u>		<u>127 905 595,47</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>21 775 297 011,65</u>		<u>23 828 002 798,92</u>

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

2008

2007

Liiketoiminnan rahavirta

Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta/ voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	-8 541 905,89		609 404,33
Oikaisut			
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-2 048 260 085,00		1 743 857 742,00
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonkorotukset	2 647 935 670,25		452 794 572,76
Suunnitelman mukaiset poistot	45 408 563,66		46 215 875,68
Muut oikaisut	661 815 143,52		-837 837 957,06
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	1 298 357 386,54		1 405 639 637,71
Käyttöpääoman muutos:			
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	84 405 366,48		-1 476 209 794,77
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	7 082 412,11		670 647 320,01
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	1 389 845 165,13		600 077 162,95
Maksetut välittömät verot	-4 323 603,89		-6 578 832,72
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	1 385 521 561,24		593 498 330,23
Liiketoiminnan rahavirta		1 385 521 561,24	593 498 330,23
Investointien rahavirta			
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-22 781 055 628,74		-25 527 980 802,89
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	21 461 471 615,43		24 990 880 631,15
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-225 529,02		-414 819,94
Investointien rahavirta		-1 319 809 542,33	-537 514 991,68
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-1 602 139,00		-1 622 685,27
Rahoituksen rahavirta		-1 602 139,00	-1 622 685,27
Rahavarojen muutos		<u>64 109 879,91</u>	<u>54 360 653,28</u>
Rahavarat tilikauden alussa		56 847 600,53	2 486 947,25
Rahavarat tilikauden lopussa		120 957 480,44	56 847 600,53

KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	2008		2007	
VAKUUTUSMAKSUTULON ERITTELY				
Ensivakuutus				
TyEL:n mukainen perusvakuutus			2 016 061 619,66	
Työnantajan osuus	2 439 051 208,26			
Työntekijän osuus	<u>628 787 454,00</u>	3 067 838 662,26	<u>559 147 678,00</u>	2 575 209 297,66
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus		5 151 585,57		5 795 446,19
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus		204 708 403,72		193 836 037,78
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus		<u>13 973,73</u>	3 277 712 625,28	<u>19 839,41</u>
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu			-11 203 008,00	-
Jälleenvakuutus			<u>32 405,00</u>	<u>36 732,00</u>
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta			<u>3 266 542 022,28</u>	<u>2 774 897 353,04</u>
Jälleenvakuuttajien osuus			<u>-2 147 570,00</u>	<u>-2 358 740,00</u>
Vakuutusmaksutulo			<u><u>3 264 394 452,28</u></u>	<u><u>2 772 538 613,04</u></u>
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät				
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TyEL	-8 674 706,74		-5 970 537,12	
YEL	<u>-3 268 889,65</u>	-11 943 596,39	<u>-3 228 564,51</u>	-9 199 101,63

MAKSETTUJEN KORVAUSTEN ERITTELY

Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TyEL:n mukainen perusvakuutus	2 441 470 244,10		2 225 319 216,79	
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	55 662 170,01		51 293 351,70	
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	230 739 887,27		218 807 317,00	
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	<u>1 393 150,15</u>	2 729 265 451,53	<u>1 294 212,31</u>	2 496 714 098,06
Maksettu / saatu vastuunjakokorvauksia				
TyEL-eläkkeet	87 171 259,26		1 265 937,83	
YEL-eläkkeet	-9 182 003,40		-12 231 102,00	
Osuus työttömyysvakuutusrahaston (TVR) vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	-86 947 922,40		-76 087 430,33	
YEL:n valtion osuus	-17 021 394,60		-11 290 325,00	
VEKL:n valtion korvaus	<u>-14 887,02</u>	-25 994 948,16	<u>-2 542,34</u>	-98 345 461,84
Korvaustoiminnon hoitokulut		2 703 270 503,37		2 398 368 636,22
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut		20 394 447,53		18 127 778,32
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut		<u>4 773 932,30</u>		<u>2 713 611,58</u>
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta			<u>2 728 438 883,20</u>	<u>2 419 210 026,12</u>
Jälleenvakuuttajien osuus			<u>-2 071 154,00</u>	<u>-2 264 796,00</u>
Maksetut korvaukset yhteensä			<u><u>2 726 367 729,20</u></u>	<u><u>2 416 945 229,86</u></u>

KONSERNIN SIOJITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY

	2008		2007	
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin				
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	66 173,96		733 556,71	
Osinkotuotot muilta omistusyhteisyhtiöiltä	581 951,83		529 233,83	
Korkotuotot muilta omistusyhteisyhtiöiltä	<u>841 368,96</u>	1 489 494,75	<u>959 280,33</u>	2 222 070,87
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	2 710 055,71		2 635 871,62	
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	<u>149 328 075,01</u>	152 038 130,72	<u>136 117 521,26</u>	138 753 392,88
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	300 996 634,40		223 797 660,58	
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	647 278 383,24		431 321 563,46	
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	<u>4 263 633 998,99</u>	5 211 909 016,63	<u>1 252 404 619,87</u>	1 907 523 843,91
Yhteensä		5 365 436 642,10		2 048 499 307,66
Arvon alentumisten palautukset		21 314 425,56		15 115 943,08
Myyntivoitot		496 140 652,79		1 175 805 501,53
Yhteensä		<u>5 882 891 720,45</u>		<u>3 239 420 752,27</u>
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista		-49 411 246,87		-49 431 033,92
Kulut muista sijoituksista		-5 335 213 785,25		-897 825 610,13
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Muille kuin saman konsernin yrityksille	<u>-121 662 408,74</u>	-121 662 408,74	<u>-38 648 109,47</u>	-38 648 109,47
Yhteensä		-5 506 287 440,86		-985 904 753,52
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-2 669 250 095,81		-467 910 515,84	
Rakennusten suunnitelmapoistot	<u>-42 706 840,24</u>	-2 711 956 936,05	<u>-42 638 750,01</u>	-510 549 265,85
Myyntitappiot		-1 153 632 192,42		-331 388 711,75
Yhteensä		<u>-9 371 876 569,33</u>		<u>-1 827 842 731,12</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua		-3 488 984 848,88		1 411 578 021,15
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		<u>-3 488 984 848,88</u>		<u>1 411 578 021,15</u>

	2008		2007	
KONSERNIN LIIKEKULUERITTELYT				
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	20 394 447,53		18 127 778,32	
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	4 773 932,30	25 168 379,83	2 713 611,58	20 841 389,90
Liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot:				
Ensivakuutuksen palkkiot	814 105,34		1 285 335,91	
Muut vakuutusten hankintamenot	8 382 588,28	9 196 693,62	12 481 960,24	13 767 296,15
Vakuutusten hoitokulut		33 699 593,45		32 452 904,16
Hallintokulut:				
Lakisääteiset maksut:				
ETK:n kustannusosuus	12 857 092,08		11 009 493,92	
Oikeushallintomaksu	808 616,59		869 817,82	
VVV:n valvontamaksu	499 812,00		429 005,04	
Muut erät	-	14 165 520,67	-7 022 899,88	5 285 416,90
Muut hallintokulut		15 777 141,90		16 204 746,61
Liikekulut yhteensä		<u>72 838 949,64</u>		<u>67 710 363,82</u>
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	1 734 550,81		1 335 878,92	
Kulut muista sijoituksista	9 268 816,11	11 003 366,92	8 262 304,68	9 598 183,60
Muut kulut		<u>1 419 611,82</u>		<u>1 518 183,06</u>
Kokonaisliikekulut yhteensä		<u><u>110 430 308,21</u></u>		<u><u>99 668 120,38</u></u>

KONSERNIN HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2008	2007
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	35 642 860,63	34 044 357,58
Eläkekulut	6 967 382,34	5 716 264,76
Muut henkilösivukulut	<u>2 130 298,10</u>	<u>2 219 954,81</u>
Yhteensä	<u><u>44 740 541,07</u></u>	<u><u>41 980 577,15</u></u>
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtajat ja heidän sijaisensa	926 028,15	788 996,30
Hallitusten jäsenet ja varajäsenet	283 226,00	224 535,33
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	<u>89 210,97</u>	<u>91 083,28</u>
Yhteensä	<u><u>1 298 465,12</u></u>	<u><u>1 104 614,91</u></u>
Johdon eläkesitoumukset	Ilmarisen johtajien eläkeikä poikkeaa lain mukaisesta eläkeiästä ennen 1.7.1992 nimitettyjen johtajien osalta, joiden eläkeikä on 60 vuotta. Toimitusjohtajan ja vuoden 2007 jälkeen tulleiden varatoimitusjohtajien eläkeikä on 62 vuotta. Tietollmarisen toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.	
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	655	668
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	255 461,56	246 720,05
Veroneuvonta	48 292,48	85 189,55
Muut palvelut	83 344,84	48 939,30

KONSERNIN SIOITUKSET

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

	31.12.2008			31.12.2007		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	1 621 599 386,24	1 628 958 194,27	2 086 514 717,35	1 531 377 818,27	1 538 736 626,30	1 914 826 009,21
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	7 400 870,18	7 400 870,18	7 950 257,92	4 263 338,43	4 263 338,43	4 631 040,58
Muut kiinteistöosakkeet	7 904 127,09	7 904 127,09	8 491 026,64	7 902 563,94	7 902 563,94	8 317 690,75
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	7 369 383,09	7 369 383,09	7 369 383,09	7 716 093,09	7 716 093,09	7 716 093,09
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä	6 083 891,08	6 083 891,08	6 083 891,08	12 012 977,12	12 012 977,12	12 012 977,12
Osakkeet ja osuudet muissa omistus- yhteisyrityksissä	8 666 633,90	8 666 633,90	8 666 633,90	8 666 633,90	8 666 633,90	8 666 633,90
Lainasaamiset	15 147 437,76	15 147 437,76	15 147 437,76	16 888 642,16	16 888 642,16	16 888 642,16
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	6 950 090 590,74	6 950 414 091,20	7 177 268 181,28	10 237 438 927,02	10 237 923 292,11	11 923 016 730,95
Rahoitusmarkkinavälineet	7 688 083 929,05	7 688 083 929,05	7 480 464 955,15	7 907 066 980,93	7 907 066 980,93	7 800 601 784,63
Kiinnelainasaamiset	1 048 558 256,60	1 048 558 256,60	1 048 558 256,60	466 133 837,24	466 133 837,24	466 133 837,24
Muut lainasaamiset	1 610 402 359,01	1 610 402 359,01	1 610 402 359,01	746 320 258,79	746 320 258,79	746 320 258,79
Talletukset	35 668 726,13	35 668 726,13	35 668 726,13	90 960 762,85	90 960 762,85	90 960 762,85
	<u>19 006 975 590,87</u>	<u>19 014 657 899,36</u>	<u>19 492 585 825,91</u>	<u>21 036 748 833,74</u>	<u>21 044 592 006,86</u>	<u>23 000 092 461,27</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamennon erotusta			-5 445 843,99			-17 442 204,80
Kirjanpitoarvo sisältää Tuloutettuja arvonkorotuksia		349 956,19			510 820,82	
Muita arvonkorotuksia		7 332 352,30	7 682 308,49		7 332 352,30	7 843 173,12
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			477 927 926,55			1 955 500 454,42

JOHDANNAISTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO

	31.12.2008		31.12.2007	
Suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset				
Johdannaisten hintaero	-	-	11 206,48	0,00
Muut siirtosaamiset ja -velat				
Valuutanvaihtosopimukset	-	-	1 599 275,67	2 072 909,55
Arvostusero yhteensä		-		462 427,40
Ei-suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	906 384 230,15	994 346 157,10	675 156 853,92	644 059 386,60
Muut velat				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	-339 660 279,96	-330 383 758,79	-252 511 648,72	-173 021 544,23
Muut siirtosaamiset ja -velat				
Futuuri-, termiini- ja tuotonvaihtosopimukset	91 348 929,07	571 766 485,76	-79 738 425,95	47 021 128,73
	658 072 879,26	1 235 728 884,07	342 906 779,25	518 058 971,10
Arvostusero yhteensä		577 656 004,81		175 152 191,85

KONSERNIN KIINTEISTÖSIJOITUKSET

Kiinteistösijoitusten muutokset:

2008

	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset omistusyhteys- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	1 881 375 870,35	7 716 093,09
Lisäykset	132 463 332,55	-
Vähennykset	-26 884 790,00	-346 710,00
Hankintameno 31.12.	<u>1 986 954 412,90</u>	<u>7 369 383,09</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-298 749 958,81	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	8 911 796,74	
Tilikauden poistot	-42 705 909,19	
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-332 544 071,26</u>	
Arvonalentumiset 1.1.	-50 855 345,76	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	4 221 515,95	
Arvonalentumisten palautukset	17 354 716,84	
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-29 279 112,97</u>	
Arvonkorotukset 1.1.	<u>19 131 962,88</u>	
Arvonkorotukset 31.12.	<u>19 131 962,88</u>	
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>1 644 263 191,54</u></u>	<u><u>7 369 383,09</u></u>

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	66 196 955,60
Kirjanpitoarvo	66 196 955,60
Käypä arvo	88 452 786,82

**KONSERNIN SIOITUKSET OMISTUSYHTEISYRITYKSISSÄ,
MUUTOKSET**

2008

Osakkeet ja osuudet
omistusyhteis-
yrityksissä

Hankintameno 1.1.	20 679 611,02
Lisäykset	
Vähennykset	<u>-5 929 086,04</u>
Hankintameno 31.12.	14 750 524,98
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>14 750 524,98</u>
Jäljellä oleva konserniaktiiva 31.12.	<u>418 857,08</u>

KONSERNIN OSAKKEET JA OSUUDET 31.12.2008

Yhtiön nimi	Kpl	Osuus osakkeista / äänistä, %	Kirjanpitoarvo, EUR	Käypä arvo, EUR
OMISTUSYHTEYSYRITYSTEN OSAKKEET JA OSUUDET				
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	96	100,00 / 14,44	8 153 997,10	8 153 997,10
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	3	100,00 / 0,00	512 636,80	512 636,80
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	15 777	26,30	6 083 891,08	6 083 891,08
Yhteensä			14 750 524,98	14 750 524,98
MUUT SIJOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet				
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut				
Affecto Oyj	849 000	3,95	1 782 900,00	1 782 900,00
Ahlstrom Oyj	332 674	0,71	2 212 282,10	2 212 282,10
Aldata Solution Oyj	6 616 800	9,63	2 315 880,00	2 315 880,00
Alma Media Oyj	1 265 000	1,70	6 261 750,00	6 261 750,00
Amer Sports Oyj	475 000	0,65	2 527 000,00	2 527 000,00
Aspo Oyj	291 006	1,10	1 172 754,18	1 172 754,18
Atria Oyj	217 480	0,77 / 0,20	2 470 572,80	2 470 572,80
CapMan Oyj	548 500	0,67 / 0,40	504 620,00	504 620,00
Cargotec Oyj	787 900	1,23 / 0,53	6 295 321,00	6 295 321,00
Citycon Oyj	1 568 914	0,71	2 557 329,82	2 557 329,82
Cramo Oyj	652 256	2,13	3 000 377,60	3 000 377,60
Elektrobit Oyj	2 213 285	1,71	708 251,20	708 251,20
Elisa Oyj	3 697 788	2,22	45 482 792,40	45 482 792,40
Exel Oyj	689 400	5,79	1 820 016,00	1 820 016,00
Finnair Oyj	3 725 564	2,91	18 218 007,96	18 218 007,96
Finnlines Oyj	4 246 000	10,43	24 839 100,00	24 839 100,00
Fiskars Oyj Abp	1 496 865	1,96 / 0,30	10 403 211,75	10 403 211,75
Fortum Oyj	15 426 693	1,74	234 948 534,39	234 948 534,39
F- Secure Oyj	10 680 326	6,84	20 079 012,88	20 079 012,88
Glaston Oyj Abp	624 400	0,79	561 960,00	561 960,00
HKScan Oyj	472 798	1,20 / 0,33	2 089 767,16	2 089 767,16
Huhtamäki Oyj	882 793	0,84	3 875 461,27	3 875 461,27
Ilkka-yhtymä Oyj	281 880	1,92 / 2,30	1 257 557,63	2 143 980,00
Kemira Oyj	8 322 796	6,66	49 437 408,24	49 437 408,24
Kesko Oyj	2 113 608	2,16 / 1,20	38 527 334,16	38 527 334,16
KONE Oyj	6 252 943	2,43 / 1,04	97 108 204,79	97 108 204,79
Konecranes Oyj	3 226 689	5,24	38 655 734,22	38 655 734,22
Larox Oyj	410 000	4,37 / 0,82	1 886 000,00	1 886 000,00
Lassila & Tikanoja Oyj	4 104 858	10,58	45 153 438,00	45 153 438,00
Lemminkäinen Oyj	120 000	0,71	1 566 000,00	1 566 000,00
Lännen Tehtaat Oyj	153 800	2,43	1 781 791,07	2 045 540,00
Marimekko Oyj	71 700	0,89	598 695,00	598 695,00
Martela Oyj	335 400	8,07 / 2,14	1 744 080,00	1 744 080,00
Metso Oyj	4 027 621	2,84	34 033 397,45	34 033 397,45
M-real Oyj	6 562 541	2,00 / 7,24	5 022 959,49	5 022 959,49
Neste Oil Oyj	8 333 590	3,25	87 752 702,70	87 752 702,70
Nokia Oyj	13 298 395	0,35	147 612 184,50	147 612 184,50

Nokian Renkaat Oyj	4 605 654	3,69	35 785 931,58	35 785 931,58
Okmetic Oyj	1 149 300	6,81	2 677 869,00	2 677 869,00
Olvi Oyj	515 748	4,97 / 1,13	3 081 348,98	7 787 794,80
Oral Hammaslääkärit Oyj	228 000	3,86	565 440,00	565 440,00
Oriola-KD Oyj	2 922 092	2,06 / 4,66	3 749 434,48	3 749 434,48
Orion Oyj	1 782 890	1,26 / 2,84	16 921 650,88	21 404 952,50
Outokumpu Oyj	6 076 927	3,35	49 526 955,05	49 526 955,05
Outotec Oyj	2 588 448	6,16	27 929 353,92	27 929 353,92
Pohjola Pankki Oyj	20 335 090	10,00 / 5,37	198 267 127,50	198 267 127,50
Ponsse Oyj	152 000	0,54	679 440,00	679 440,00
Pöyry Oyj	3 521 385	5,98	27 502 016,85	27 502 016,85
Raisio Oyj	1 016 966	0,62 / 0,12	1 494 940,02	1 494 940,02
Ramirent Oyj	3 123 316	2,87	10 150 777,00	10 150 777,00
Rapala VMC Oyj	429 417	1,09	1 494 371,16	1 494 371,16
Rautaruukki Oyj	1 963 417	1,40	23 875 150,72	23 875 150,72
Sampo Oyj	14 035 664	2,50 / 2,48	185 832 191,36	185 832 191,36
Sanoma Oyj	3 669 295	2,25	33 794 206,95	33 794 206,95
Scanfil Oyj	580 000	0,96	1 177 400,00	1 177 400,00
Sponda Oyj	821 092	0,74	2 545 385,20	2 545 385,20
SRV Yhtiöt Oyj	225 000	0,61	765 000,00	765 000,00
Stockmann Oyj Abp	1 643 731	2,66 / 1,14	16 185 251,87	16 185 251,87
Stora Enso Oyj	15 436 848	1,96 / 1,97	85 001 836,56	85 001 836,56
Suomen Terveystalo Oyj	11 354 899	14,00	6 018 096,47	6 018 096,47
Suominen Yhtymä Oyj	1 911 552	8,06	1 261 624,32	1 261 624,32
Talentum Oyj	3 457 173	7,80	6 395 770,05	6 395 770,05
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj	9 153 010	4,11	11 435 256,59	11 435 256,59
Tamfelt Oyj Abp	2 047 823	7,43 / 4,59	11 198 754,18	11 198 754,18
Technopolis Oyj	3 737 725	6,52	10 652 516,25	10 652 516,25
Tekla Oyj	860 370	3,81	3 114 539,40	3 114 539,40
Teleste Oyj	894 776	5,03	2 004 298,24	2 004 298,24
Tietoentor Oyj	2 122 400	2,95	16 491 048,00	16 491 048,00
Tiimari Oyj Abp	451 781	3,99	637 011,21	637 011,21
Trainers' House Oyj	3 321 289	4,88	1 793 496,06	1 793 496,06
Tulikivi Oyj	1 902 380	5,12 / 1,55	1 274 594,60	1 274 594,60
Turvatiimi Oyj	3 100 000	2,74	527 000,00	527 000,00
UPM-Kymmene Oyj	13 712 901	2,64	123 416 109,00	123 416 109,00
Uponor Oyj	404 273	0,55	3 040 132,96	3 040 132,96
Vacon Oyj	70 500	0,46	854 756,10	1 286 625,00
Vaisala Oyj	980 129	5,38 / 1,18	21 670 652,19	21 670 652,19
Wärtsilä Oyj Abp	2 807 309	2,85	58 981 562,09	58 981 562,09
YIT Oyj	2 929 530	2,30	13 417 247,40	13 417 247,40
Muut	4 280 841		2 766 370,74	2 780 911,98
Yhteensä			1 972 218 304,69	1 983 004 633,57

Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Aloitusrahasto Vera Oy	1 500	4,07	3 000 000,00	3 000 000,00
Arek Oy	2 520 000	18,00	2 520 000,00	2 520 000,00
EcoStream Oy	77 000	5,48	5 005 000,00	5 005 000,00
Ekokem Oy Ab	4 166	11,83	17 068 800,00	17 068 800,00
Enfo Oyj	11 202	2,00	766 365,34	766 365,34
Fingrid Oyj	350	10,53 / 4,68	11 773 154,85	11 773 154,85
GreenStream Network Oyj	1 200 000	19,87	6 720 000,00	6 720 000,00
OneMed Group Oy	2 623 786	8,25	2 319 405,83	2 319 405,83
Osuuskunta KPY	761 900	13,73	12 115 578,15	12 116 495,70
PHP Holding Oy	3 568	1,81 / 0,21	3 696 242,35	3 696 916,06
Pohjolan Voima Oy	1 500 000	4,18	82 021 887,55	82 021 887,63
Porasto Oy	2 080	12,82	556 312,36	556 312,36
PRT-Forest Oy	6 000	10,02	3 616 335,60	3 616 335,60
SATO Oyj	7 231 240	16,28	24 352 886,89	32 540 580,00

Tornator Oy	375 000	7,50	6 000 000,00	25 125 000,00
VVO-yhtymä Oyj	1 203 960	17,53	31 742 287,52	48 158 400,00
Muut	260 487		2 342 289,09	4 550 649,63
Yhteensä			215 616 545,53	261 555 303,00

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut

Alankomaat

Aegon N.V.	471 000	0,03	2 124 210,00	2 124 210,00
Akzo Nobel N.V.	254 868	0,11	7 503 313,92	7 503 313,92
EADS European Aeronautic Defence and Space Company	120 000	0,01	1 439 400,00	1 439 400,00
Elsevier N.V.	219 406	0,02	1 847 398,52	1 847 398,52
Fugro N.V.	109 306	0,06	2 239 133,41	2 239 133,41
Heineken N.V.	100 000	0,02	2 153 354,34	2 190 000,00
ING Groep N.V.	640 000	0,03	4 691 200,00	4 691 200,00
Koninklijke Ahold N.V.	300 000	0,03	2 637 000,00	2 637 000,00
Koninklijke KPN N.V.	650 000	0,04	6 747 000,00	6 747 000,00
Koninklijke Philips Electronics N.V.	470 000	0,05	6 500 100,00	6 500 100,00
TNT N.V.	65 000	0,02	894 400,00	894 400,00
Unilever N.A.	360 000	0,02	6 242 400,00	6 242 400,00

Belgia

Anheuser-Busch InBev N.V.	306 000	0,02	4 280 901,27	4 987 800,00
Dexia	167 500	0,01	532 650,00	532 650,00
Groupe Bruxelles Lambert S.A.	27 500	0,02	1 563 375,00	1 563 375,00
KBC Bankverzekerings NPV	55 500	0,02	1 187 700,00	1 187 700,00
muut			152,10	398,72

Espanja

Banco Bilbao Vizcaya Argenta	875 000	0,02	7 577 500,00	7 577 500,00
Banco Santander S.A.	2 675 000	0,03	18 056 250,00	18 056 250,00
Iberdrola Renovables	1 250 000	0,03	3 787 500,00	3 787 500,00
Iberdrola S.A.	1 519 568	0,03	9 937 974,72	9 937 974,72
Inditex S.A.	75 000	0,01	1 961 076,83	2 349 750,00
Repsol YPF S.A.	230 000	0,02	3 473 000,00	3 473 000,00
Telefonica S.A.	2 018 000	0,04	31 802 793,07	31 985 300,00

Irlanti

CRH Plc	265 000	0,05	4 770 000,00	4 770 000,00
---------	---------	------	--------------	--------------

Iso-Britannia

Anglo American Plc	459 100	0,03	7 451 638,85	7 451 638,85
Astra Zeneca Group Plc	487 264	0,02	14 354 464,92	14 354 464,92
BAE Systems Plc	1 865 000	0,05	7 322 939,63	7 322 939,63
BG Group Plc	1 150 000	0,03	11 548 293,96	11 548 293,96
BHP Billiton Plc	396 000	0,02	5 080 725,17	5 334 047,24
BP Plc	6 743 800	0,04	37 205 951,71	37 205 951,71
British American Tobacco Plc	349 290	0,02	6 582 420,47	6 582 420,47
Diageo Plc	300 000	0,01	3 007 874,02	3 007 874,02
GlaxoSmithKline Plc	1 750 000	0,03	23 572 178,48	23 572 178,48
Intertek Group Plc	294 536	0,19	2 424 317,31	2 424 317,31
National Grid Plc	948 000	0,04	6 807 685,04	6 807 685,04
Reckitt Benckiser Group Plc	165 969	0,02	3 637 375,44	4 462 431,59
Rio Tinto Plc	148 000	0,01	2 291 863,52	2 291 863,52
Royal Dutch Shell	1 745 000	0,03	32 675 125,00	32 675 125,00
Scottish & Southern Energy Plc	330 000	0,04	4 178 267,72	4 178 267,72
Tesco Plc	2 675 000	0,03	10 082 152,23	10 082 152,23
Unilever Plc	605 000	0,05	10 029 343,83	10 029 343,83
Vodafone Group Plc	12 890 000	0,02	18 803 837,27	18 803 837,27

Italia

Assicurazioni Generali S.p.A	355 000	0,03	6 918 950,00	6 918 950,00
Enel S.p.A	1 533 000	0,02	6 932 992,50	6 932 992,50
ENI S.p.A	846 000	0,02	14 162 040,00	14 162 040,00
Intesa Sanpaolo	2 800 000	0,02	6 937 000,00	6 937 000,00

Telecom Italia S.p.A	4 904 000	0,04	5 639 600,00	5 639 600,00
UBI Banca S.c.p.A	195 000	0,03	2 006 550,00	2 006 550,00
Unicredit S.p.A	3 750 000	0,03	6 543 750,00	6 543 750,00
Itävalta				
Erste Bank der Oesterrreichischen Sparkassen	50 000	0,02	810 000,00	810 000,00
Kreikka				
Alpha Bank A.E.	128 750	0,03	870 350,00	870 350,00
EFG Eurobank Ergasias	105 000	0,02	611 100,00	611 100,00
National Bank of Greece S.A.	167 000	0,03	2 301 260,00	2 301 260,00
Luxemburg				
ArcelorMittal	232 000	0,02	3 944 000,00	3 944 000,00
Elcoteq SE	40 000	0,12 / 0,03	46 400,00	46 400,00
Norja				
Aceryg SA	300 000	0,15	1 178 461,54	1 178 461,54
DnB NOR ASA	252 000	0,02	691 384,62	691 384,62
StatoilHydro ASA	386 000	0,01	4 509 271,79	4 509 271,79
Telenor ASA	730 000	0,04	3 466 564,10	3 466 564,10
TGS Nopec Geophysical Company ASA	200 000	0,19	707 692,31	707 692,31
Yara International ASA	70 000	0,02	1 066 153,85	1 066 153,85
Ranska				
Accor SA	110 000	0,05	3 862 100,00	3 862 100,00
Air Liquide SA	91 600	0,04	5 995 220,00	5 995 220,00
Alcatel-Lucent SA	1 350 000	0,06	2 069 550,00	2 069 550,00
AXA SA	517 500	0,02	8 194 612,50	8 194 612,50
BNP Paribas SA	330 000	0,04	9 936 300,00	9 936 300,00
Carrefour SA	261 296	0,04	7 190 865,92	7 190 865,92
Cie Generale de Geophysique Veritas	123 505	0,08	1 302 977,75	1 302 977,75
CNP Assurances	10 000	0,01	511 200,00	511 200,00
Compagnie de Saint-Gobain	50 000	0,01	1 679 750,00	1 679 750,00
Credit Agricole SA	300 000	0,01	2 400 000,00	2 400 000,00
Danone Group	136 500	0,03	5 894 070,00	5 894 070,00
Electricite De France	167 500	0,01	6 906 025,00	6 906 025,00
France Telecom	781 000	0,03	15 588 760,00	15 588 760,00
GDF Suez	470 000	0,02	16 595 700,00	16 595 700,00
Lafarge SA	55 000	0,03	2 384 250,00	2 384 250,00
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton SA	50 000	0,01	2 387 500,00	2 387 500,00
Michelin	50 000	0,03	1 878 500,00	1 878 500,00
Pernod-Ricard SA	50 000	0,02	2 535 140,16	2 648 500,00
Pinault-Printemps	30 000	0,02	1 397 550,00	1 397 550,00
Renault SA	60 000	0,02	1 113 000,00	1 113 000,00
Sanofi-Aventis SA	350 000	0,02	15 890 000,00	15 890 000,00
Schneider Electric SA	80 524	0,03	4 267 772,00	4 267 772,00
Societe Generale SA	150 000	0,03	5 400 000,00	5 400 000,00
Suez Environnement SA	151 436	0,03	1 824 803,80	1 824 803,80
TotalFinaElf SA	765 000	0,03	29 766 150,00	29 766 150,00
Vallourec SA	25 000	0,02	2 024 000,00	2 024 000,00
Vinci SA	294 908	0,06	8 791 207,48	8 791 207,48
Vivendi SA	625 000	0,05	14 540 625,00	14 540 625,00
muut			609,51	1 603,56
Ruotsi				
Atlas Copco AB	300 000	0,02 / 0,03	1 842 226,31	1 842 226,31
Hennes & Mauritz AB	175 000	0,02 / 0,01	4 883 224,34	4 918 353,27
Nordea Bank AB	17 891 356	0,69	90 175 545,89	90 175 545,89
Skandinaviska Enskilda Banken AB	125 000	0,02	649 638,98	695 722,17
Swedish Match AB	176 600	0,04	1 815 551,98	1 815 551,98
Svenska Handelsbanken AB	350 000	0,06	4 040 938,36	4 040 938,36
Tele2 AB	390 000	0,10	2 466 651,33	2 466 651,33
TeliaSonera AB	26 196 549	0,58	92 993 400,23	92 993 400,23
Volvo AB	400 000	0,02 / 0,00	1 574 977,00	1 574 977,00

Saksa				
Allianz SE	152 750	0,03	11 431 810,00	11 431 810,00
BASF SE	230 000	0,02	6 318 100,00	6 318 100,00
Bayer AG	285 000	0,04	11 773 350,00	11 773 350,00
Beiersdorf AG	33 800	0,01	1 423 994,00	1 423 994,00
Commerzbank AG	233 000	0,03	1 564 595,00	1 564 595,00
Daimler AG	305 000	0,03	8 055 050,00	8 055 050,00
Deutsche Boerse AG	66 000	0,03	3 344 220,00	3 344 220,00
Deutsche Bank AG	50 000	0,01	1 397 750,00	1 397 750,00
Deutsche Post AG	490 000	0,04	5 796 700,00	5 796 700,00
Deutsche Telekom AG	970 000	0,02	10 375 081,75	10 408 100,00
E.On AG	755 000	0,04	21 472 200,00	21 472 200,00
Fresenius Medical Care	71 399	0,02	2 342 359,39	2 404 718,32
Fresenius SE	39 871	0,02 / 0,01	1 580 919,84	1 580 919,84
GEA Group	184 435	0,10	2 275 927,90	2 275 927,90
Linde AG	95 000	0,06	5 753 200,00	5 753 200,00
MAN AG	80 000	0,06	3 144 800,00	3 144 800,00
Merck KGaA	24 096	0,04	1 551 782,40	1 551 782,40
Metro AG	50 000	0,02	1 049 204,22	1 437 500,00
Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft AG	70 000	0,03	7 421 716,69	7 658 000,00
Porshe Automobil Holding SE	30 000	0,03	1 665 300,00	1 665 300,00
RWE AG	155 000	0,03	9 800 650,00	9 800 650,00
SAP AG	360 000	0,03	8 992 800,00	8 992 800,00
Siemens AG	389 736	0,04	20 531 292,48	20 531 292,48
Thyssen Krupp AG	100 000	0,02	1 919 000,00	1 919 000,00
Volkswagen AG	20 000	0,00	768 200,00	768 200,00
Sveitsi				
ABB AG	760 000	0,03	7 968 484,85	7 968 484,85
Compagnie Financiere Richemont	270 000	0,05	3 683 636,36	3 683 636,36
Credit Suisse Group AG	362 500	0,03	6 957 070,71	6 957 070,71
Holcim Ltd	139 249	0,05	5 644 976,30	5 644 976,30
Julius Baer Holding AG	72 000	0,03	1 934 545,45	1 934 545,45
Nestle SA	1 316 120	0,03	36 869 085,52	36 869 085,52
Novartis AG	836 000	0,03	29 668 148,15	29 668 148,15
Roche Holdings SA	246 000	0,04	26 732 303,33	26 919 191,92
Swatch Group AG	10 000	0,03	981 818,18	981 818,18
Swiss Reinsurance AG	113 000	0,03	3 739 272,73	3 739 272,73
Syngenta AG	23 314	0,02	3 118 352,72	3 144 642,56
Synthes Inc.	22 258	0,02	1 994 465,74	2 000 971,72
UBS AG	1 000 000	0,03	9 939 393,94	9 939 393,94
Xstrata Plc	316 333	0,03	2 125 492,07	2 125 492,07
Zurich Financial Services AG	49 000	0,03	7 483 636,36	7 483 636,36
Tanska				
Den Danske Bank A/S	158 000	0,02	1 097 428,40	1 097 428,40
Dicentia A/S	97 380	2,51	15 686,63	18 820,93
Novo Nordisk A/S	155 209	0,02 / 0,01	5 645 402,92	5 645 402,92
Vestas Wind Systems A/S	65 000	0,04	2 312 545,76	2 647 773,33
Venäjä				
Centrenergogaz JSC	1 000	1,10	1 437 091,33	1 437 091,33
Far East Energy Company	54 656 800	0,13	90 328,84	90 328,84
FSK Federal Grid Company of Unified Energy System	3 596 498 910	0,31	11 112 269,39	11 112 269,39
HydroOGK	104 709 042	0,04	1 512 288,38	1 512 288,38
IDGC North-West	4 525 698 414	4,73	5 853 457,75	5 853 457,75
IDGC of Center and Volga Region OJSC	2 833 156 710	2,51	4 071 504,94	4 071 504,94
InterRAO	2 288 171 346	0,10	493 246,68	493 246,68
Inter-Regional Distribution Network Center OAO	1 101 469 778	2,61	8 432 962,54	10 526 369,22
Mobile TeleSystems ADR	185 000	0,05	3 535 963,21	3 535 963,21
MRSK Holding	1 292 931 486	0,01	27 870 909,38	27 870 909,38
MRSK Sibiri	756 144 209	0,85	1 412 642,77	1 412 642,77
OAO TMK	87 105	0,04	219 061,22	219 061,22

OGK 1	574 279 795	1,29	4 332 785,69	4 332 785,69
OGK3	174 986 339	0,37	1 383 092,43	1 383 092,43
Razgulilay Group	3 780 000	2,39	2 308 687,22	2 308 687,22
Rusgrain Holding OAO	14 351	6,15	3 609 147,09	3 609 147,09
Southern Telecommunications Company	9 000 000	0,30	129 338,22	129 338,22
TGK11	54 656 800	0,01	5 891,01	5 891,01
TGK2	709 602 619	0,05	50 988,19	50 988,19
TGK4	867 156 328	0,05	62 309,14	62 309,14
Volga Inter-Regional Distribution Network	5 636 068 387	3,16	6 609 714,12	8 099 545,00
Viro				
Tallinna Vesi AS	290 130	1,45	2 585 058,30	2 585 058,30
Yhdysvallat				
Google Inc.	15 000	0,01	3 312 890,71	3 312 890,71
Yhteensä			1 193 213 530,34	1 200 663 685,79

Mikäli osuus osakkeista tai äänistä on pienempi kuin 0,005 % ilmoitetaan osuus nolana.

Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Yhdysvallat

Muut			269 508,48	269 508,48
------	--	--	------------	------------

Kotivaltio

Kpl

Korkorahastot

AXA IM US Short Duration High Yield \$ A-class	Luxemburg	1 035 852	81 032 686,98	81 032 686,98
AXA WF US High Yield Bonds USD 1 CAP	Luxemburg	786 037	49 505 031,06	49 505 031,06
Fidelity Funds - US High Yield	Luxemburg	5 593 891	31 207 136,91	31 207 136,91
Goldman Sach Global High Yield Portfolio Class I	Luxemburg	25 723 829	122 362 396,39	122 362 396,39
ING INTL (II) / EMERGING MARKETS (USD) C	Luxemburg	13 293	49 260 342,45	49 260 342,45
Julius Baer Local Emerging Bond Fund	Luxemburg	252 385	37 202 907,19	37 310 979,31
Loomis Sayles Institutional High Income class S/D	Irlanti	2 537 940	11 270 005,43	11 270 005,43
McDonnell Loan Opportunity Fund (Offshore) class A	Caymansaaret	10 000 000	1 378 551,41	1 378 551,41
McDonnell Loan Opportunity Fund (Offshore) class B	Caymansaaret	15 000 000	2 069 939,64	2 069 939,64
New Amsterdam Capital European Credit Fund B	Caymansaaret	163 453	4 292 279,56	4 292 279,56
OP-High Yield Fund A	Suomi	172 418	14 155 546,69	14 155 546,69
OP-Kehittyvät Korkomarkkinat A	Suomi	231 886	23 397 255,89	23 397 255,89
OP-Local Emerging Markets Dept -erikoissij.rah. A	Suomi	617 822	56 919 940,86	56 919 940,86
PEMBA European Loan Opportunities Fund Class A	Irlanti	13 134 120	3 790 914,05	3 790 914,05
Stone Tower Offshore Credit Fund A-Initial Series	Caymansaaret	12 928	2 702 495,85	2 702 495,85
Stone Tower Offshore Credit Fund Ltd A-02-07	Caymansaaret	15 001	2 593 162,94	2 593 162,94
Syinvest Emerging Market Local Currency Bonds	Tanska	707	24 597 690,30	24 597 690,30
T.Rowe Global high Yield Bond Fund	Luxemburg	3 138 284	27 398 252,05	27 398 252,05
muut			83 541,93	83 541,93
Yhteensä			545 220 077,58	545 328 149,70

Osakerahastot

1861 Capital Offshore Fund Ltd., cl. A1 Series 2	Bermuda	27 000	5 255 852,55	5 255 852,55
1861 Capital Offshore Fund Ltd., cl. A1 Series 4	Bermuda	6 750	1 549 148,52	1 549 148,52
Aberdeen Global Asia Pacific Fund A2	Iso-Britannia	1 880 921	41 145 379,49	43 857 079,21
Aberdeen Global Asian Smaller Companies Fund A2	Iso-Britannia	4 106 202	41 946 320,12	44 581 962,80
Aberdeen Global China Opportunities Fund A2	Iso-Britannia	6 363 215	45 694 325,93	52 901 057,33
Alfred Berg Small Cap Finland B (kasvu) rahasto	Suomi	25 395	6 000 000,00	8 451 387,58
AXA Pan-European Small Cap Alpha Fund	Irlanti	3 776 185	41 613 554,71	41 613 554,71
AXA Rosenberg Japan Small Cap Alpha Fund	Irlanti	2 513 364	20 563 998,39	20 563 998,39
CAF Asian Growth Institutional Fund Class VII	Luxemburg	53 519	27 036 782,30	27 036 782,30
CAF Emerging Markets Institutional Fund Class VII	Luxemburg	148 998	65 041 291,32	65 041 291,32

Carnegie Global Health Care Fund	Luxemburg	240 620	20 693 287,14	20 693 287,14
Carnegie Medical	Luxemburg	1 284 664	44 937 557,35	44 937 557,35
DB X-trackers MSCI ETF	Luxemburg	1 670 000	24 491 413,38	24 491 413,38
DCF Baltic States Cap. Fund	Luxemburg	8 562	3 682 420,14	7 111 804,22
East Capital Balkan Fund	Ruotsi	9 401 397	9 833 843,82	9 833 843,82
East Capital Bering Balkan Fund USD	Luxemburg	525 323	2 085 438,32	2 085 438,32
East Capital Bering Russia Fund class A	Venäjä	370 330	5 145 394,35	5 145 394,35
East Capital Bering Ukraine Fund class A Master	Ukraina	1 400 969	8 931 393,89	8 931 393,89
EFG-Hermes Middle East and Developing Africa Fund	Bermuda	421 348	6 339 747,88	6 339 747,88
Evli Greater Russia B	Suomi	69 828	5 072 110,89	5 072 110,89
FC Global Climate Opportunities	Iso-Britannia	101 399	3 200 152,44	3 200 152,44
FIM Fenno	Suomi	70 876	4 500 000,00	5 343 304,34
Fortis Investments Equity Latin America	Luxemburg	215 961	33 529 238,33	33 529 238,33
Health Care Select Sector SPDR ETF Fund	Yhdysvallat	1 441 296	27 496 162,10	27 496 162,10
Hermes European Focus Fund Leg 1	Luxemburg	2	36 025 753,00	36 025 753,00
Investec Pan Africa Fund I S6 USD	Jersey	1 550 975	12 937 610,25	12 937 610,25
Investec Pan Africa Fund I S6-1 USD	Jersey	725 609	5 908 838,77	5 908 838,77
JP Morgan Fleming Funds Europe Small Cap Fund s.A	Luxemburg	2 103 854	43 423 543,94	43 423 543,94
Montanaro European Small Cap Fund Euro	Luxemburg	18 452 858	29 111 228,01	29 111 228,01
OP Kehittyvä Aasia	Suomi	490 850	25 887 429,39	25 887 429,39
OP-Suomi Arvo A	Suomi	40 970	3 293 234,30	3 820 447,41
OP-Suomi Pienyhtiöt A	Suomi	108 031	13 481 140,88	13 481 140,88
Palmetto Catastrophe Fund, Ltd class A 01Jan2008	Bermuda	21 546	14 644 028,32	16 251 182,43
Prosperity New Russian Generation	Venäjä	13 482 448	8 625 743,73	8 718 979,09
Prosperity Russia Domestic Fund Limited	Venäjä	31 193 000	5 379 262,77	5 379 262,77
Prosperity Voskhod Fund Limited	Venäjä	50 467 747	13 417 450,88	13 417 450,88
Relational Investors XX L.P.	Yhdysvallat	75 000 000	35 774 035,35	35 774 035,35
Russel Japan Equity Fund A Accum	Japani	1 495 843	138 345 711,29	138 345 711,29
Russell Emerging Equity Fund A	Irlanti	609 796	76 775 494,84	76 775 494,84
SEB Gyllenberg European Equity Value Fund	Suomi	226 076	18 273 737,86	18 273 737,86
Seligson & Co Russian Prosperity Fund Euro K	Venäjä	769 950	17 711 155,22	17 711 155,22
SPDR Trust series 1 ETF	Yhdysvallat	8 226 380	528 859 825,11	528 859 825,11
Timber Capital Forest Fund	Iso-Britannia	13 750 000	7 252 587,86	7 752 838,26
UBS Global Innovators	Sveitsi	132 661	5 518 705,21	5 518 705,21
Yhteensä			1 536 431 330,34	1 558 437 333,12

Kiinteistörahastot

Aberdeen Indirect Property Partners Asia	Luxemburg	11 305 515	7 779 846,50	7 885 956,38
Aberdeen Real Estate Fund Finland L.P.	Iso-Britannia	58 180 817	58 180 816,88	67 899 980,52
AEW Value Investors Asia, LP	Caymansaaret	11 855 711	7 468 595,32	7 468 595,32
Alternative Property Income Venture	Luxemburg	12 193 180	10 648 096,81	10 648 096,81
Babcock & Brown European Infrastructure Fund	Iso-Britannia	25 722 264	16 988 501,02	16 988 501,02
CapMan Hotels RE Ky	Suomi	44 133 444	39 982 252,03	39 982 252,03
Capman Re II KY	Suomi	9 080 209	7 889 067,22	7 889 067,22
Carlyle Europe Real Estate Partners II, L.P.	Yhdysvallat	22 004 951	20 909 522,53	20 909 522,53
Carlyle Europe Real Estate Partners III, L.P.	Yhdysvallat	11 163 100	10 125 288,92	10 125 288,92
Enfia Infrastructure Fund I Ky	Suomi	1 684 917	1 259 424,63	1 259 424,63
European Office Income Venture	Luxemburg	18 964 509	18 964 508,58	25 089 760,38
European Property Investors Special Opportunities	Iso-Britannia	3 724 619	3 724 619,00	3 828 122,44
European Property Investors, LP	Iso-Britannia	12 146 204	12 146 203,85	13 020 997,74
European Retail Income Venture	Luxemburg	24 215 519	23 899 336,93	23 899 336,93
Franklin Templeton Asian Real Estate Fund	Luxemburg	17 723 836	11 442 775,33	12 848 386,58
Frogmore Real Estate Partners, L.P	Iso-Britannia	21 136 512	14 596 331,79	14 596 331,79
Goodman European Logistics Fund	Luxemburg	29 889 000	28 799 994,29	28 799 994,29
Icecapital European Property Fund B	Suomi	43 486	3 279 296,53	3 279 296,53
Logistis II	Luxemburg	8 818 719	8 818 719,00	11 758 227,33
Pradera European Retail Fund	Luxemburg	20 000 000	20 000 000,00	22 246 880,00
Real Estate Fund Finland I Ky	Suomi	7 570 928	7 570 927,81	7 755 582,74
Rockspring German Retail Box Fund	Iso-Britannia	24 388 496	22 729 005,18	22 729 005,18
Sierra Portugal Fund	Luxemburg	31 411 920	27 059 892,72	27 059 892,72

The Archstone German Fund Yhteensä	Luxemburg	30 559 268	30 559 268,00 414 822 290,87	31 628 781,26 439 597 281,29
Pääomarahastot *)				
Access Capital LP	Guernsey	592 081	592 080,86	4 140 856,04
Advent Private Equity Fund III D	Iso-Britannia	3 179 075	2 048 749,29	2 048 749,29
Alpha Private Equity Fund V	Jersey	13 860 000	13 860 000,00	16 932 623,40
Apax Europe V - D, L.P.	Iso-Britannia	14 171 776	7 969 980,20	7 969 980,20
Apax Europe VI - A, L.P.	Iso-Britannia	17 903 801	17 903 801,44	22 751 631,66
Apax Europe VII -B, L.P.	Iso-Britannia	32 625 000	27 575 955,00	27 575 955,00
Apollo Investment Fund VII	Yhdysvallat	15 121 330	10 381 109,23	10 806 845,24
Arcadia II	Saksa	1 512 580	969 421,88	969 421,88
Atlas Venture VI	Yhdysvallat	2 848 840	1 590 879,61	1 590 879,61
Axa Secondary Fund IV L.P.	Jersey	17 093 542	11 977 486,17	12 539 722,68
Baltic Investment Fund III L.P.	Jersey	1 260 336	1 260 336,00	2 456 392,34
BC European Capital VII	Iso-Britannia	7 710 957	7 710 957,47	7 755 002,46
BC European Capital VIII	Iso-Britannia	13 050 000	11 565 001,35	11 565 001,35
Bio Fund Ventures II Jatkoisjoitusrahasto Ky	Suomi	749 072	617 976,54	617 976,54
Bio Fund Ventures II Ky	Suomi	3 125 647	1 350 592,14	1 350 592,14
Bridgepoint Europe II B	Iso-Britannia	6 971 367	6 971 366,83	8 764 388,44
Bridgepoint Europe III	Iso-Britannia	20 660 250	20 660 250,00	22 453 435,74
Bridgepoint Europe IV	Iso-Britannia	701 127	701 127,21	701 127,21
CapMan Buyout VIII Fund A L.P.	Guernsey	11 388 182	8 580 881,08	8 580 881,08
Capman Equity VII B L.P.	Guernsey	1 739 865	1 739 864,86	7 234 742,60
Capman Public Market Fund FCP-SIF Class A	Suomi	549 106	549 105,83	549 105,83
Coller International Partners IV-FD, L.P.	Caymansaaret	740 053	557 400,05	6 377 771,74
Coller International Partners V	Caymansaaret	21 375 000	15 307 553,92	16 803 941,58
Darwin Private Equity I	Iso-Britannia	2 868 273	2 390 757,19	2 390 757,19
Doughty Hanson & Co IV, Limited Partnership 4	Iso-Britannia	16 171 976	13 021 529,69	13 021 529,69
Doughty Hanson V	Iso-Britannia	18 748 140	17 325 193,67	17 325 193,67
Eqvitec Teknologiarahasto II Ky	Suomi	9 447 120	6 647 465,65	6 647 465,65
Eqvitec Teknologiarahasto III Ky	Suomi	4 977 018	3 607 641,15	3 607 641,15
European Strategic Partners	Iso-Britannia	13 712 386	9 459 708,80	9 459 708,80
Finnventure Rahasto IV	Suomi	680 593	680 593,08	715 262,48
GrowHow I Ky	Suomi	1 055 753	1 046 917,73	1 241 639,62
HarbourVest Partners VI-Buyout Partnership Fund LP	Yhdysvallat	3 309 513	2 476 586,81	2 476 586,81
HarbourVest Partners VI-Partnership Fund L.P.	Yhdysvallat	10 167 848	5 713 107,27	5 713 107,27
HG Capital 5	Iso-Britannia	8 155 415	10 309 155,71	10 309 155,71
Ilmarisen Suomi-Rahasto 1 KY	Suomi	10 493 672	7 784 835,47	7 784 835,47
Industri Kapital 1997 L.P. II	Jersey	2 529 519	1 021 740,99	1 021 740,99
Industri Kapital 2000 L.P. I	Jersey	5 606 562	5 606 561,79	6 921 188,40
Intera Fund I	Suomi	2 166 000	1 918 967,70	1 918 967,70
Isis IV L.P.	Iso-Britannia	3 160 937	2 904 212,76	2 904 212,76
KKR 2006 Fund L.P.	Yhdysvallat	27 960 320	18 431 209,09	18 431 209,09
KKR Asian Fund L.P.	Caymansaaret	7 845 491	4 708 055,64	4 708 055,64
KKR European Fund II, LP	Kanada	24 221 095	17 956 986,97	17 956 986,97
KKR European Fund III	Caymansaaret	1 975 866	1 524 190,94	1 524 190,94
MB Equity Fund III Ky	Suomi	5 257 091	5 257 091,29	5 691 642,46
MB Equity Fund IV	Suomi	2 153 626	1 844 666,94	1 844 666,94
Midinvest Fund II Ky	Suomi	1 328 507	1 181 215,70	1 181 215,70
Mount Kellett Capital Partners (Cayman), L.P.	Caymansaaret	7 650 000	5 496 874,33	5 496 874,33
Nordic Capital V	Jersey	17 048 579	17 048 578,94	25 184 893,90
Nordic Capital VI	Ruotsi	39 205 527	32 642 718,19	32 642 718,19
Nordic Capital VII	Jersey	15 450 251	15 450 251,40	16 959 277,45
PAI Europe V FCPR	Ranska	3 583 321	3 249 799,95	3 249 799,95
PAI Europe V LP	Iso-Britannia	3 898 700	3 169 639,20	3 169 639,20
Permira Europe II LP2	Guernsey	5 419 896	2 938 000,97	2 938 000,97
Permira Europe III LP	Guernsey	12 319 300	8 475 850,69	8 475 850,69
Permira IV LP	Guernsey	36 081 660	24 085 012,94	24 085 012,94
Proventure & Partners Scottish Limited Partnership	Iso-Britannia	2 125 481	1 816 871,45	1 816 871,45

Seedcap Ky	Suomi	2 057 799	1 259 516,74	1 259 516,74
Selected Mezzanine Funds I Ky (Pohjola)	Suomi	5 000 000	4 289 900,00	4 289 900,00
Sentica Kasvurahasto II Ky	Suomi	4 204 784	3 011 129,90	3 011 129,90
Silver Lake Partners III L.P.	Yhdysvallat	12 497 453	8 418 920,85	8 418 920,85
Sponsor Fund II	Suomi	5 761 101	5 373 321,51	5 373 321,51
Sponsor Fund III	Suomi	530 055	530 054,80	530 054,80
Suomi Yritysjärjestelyrahasto I	Suomi	969 699	871 904,51	871 904,51
Teknoventure II Ky	Suomi	533 192	533 191,57	1 277 638,97
The First European Fund Inv L.P (Amanda Capital)	Iso-Britannia	7 123 492	5 753 644,29	5 753 644,29
The Fourth Cinven Fund Limited Partnership	Iso-Britannia	27 301 128	26 644 098,59	26 644 098,59
The Third Cinven Fund Limited Partnership	Iso-Britannia	10 633 402	10 633 402,07	12 391 635,10
Towerbrook III	Caymansaaret	3 892 459	2 796 909,54	2 796 909,54
Veronis Suhler Stevenson Communications PartnersIV	Yhdysvallat	9 859 924	6 722 906,68	6 722 906,68
muut			3 204 793,96	28 085 245,58
Yhteensä			509 677 562,06	578 779 751,28
Muut rahastot				
Absolute Alpha Fund PCC Ltd Diversified Euro	Guernsey	305 644	44 817 807,50	44 817 807,50
AlphaGen Crusis Fund	Irlanti	163 607	18 509 384,93	18 509 384,93
BGI Global Ascent (Euro), Ltd.	Caymansaaret	20 990	20 281 389,03	20 281 389,03
Black River Global Multi Strategy Fund Ltd (lev.)	Caymansaaret	26 000	11 601 813,15	11 601 813,15
Bluecrest Capital Int'l Ltd, Class F Euro	Caymansaaret	72 582	10 000 000,00	12 226 394,05
Brevan Howard Fund B Class Limited	Caymansaaret	155 611	20 000 000,00	25 124 895,98
Citadel Kensington Global Strategies LTD	Bermuda	42 158	14 640 155,26	14 640 155,26
CQS Convertibles & Quantitative Strategies Fund 2A	Caymansaaret	10 539	7 041 951,56	7 041 951,56
D.E Shaw Composite International Fund s. New Issue	Caymansaaret	2 363	27 179 789,57	27 179 789,57
Davidson Kempner Int. Ltd. new issue class C	Brittiläiset Neitsytsaaret	254 135	17 653 615,08	17 653 615,08
Fourton Hannibal	Suomi	48 732	2 237 288,90	2 237 288,90
Fourton Odysseus A	Suomi	100 518	11 913 382,65	11 913 382,65
Fourton Stamina A	Suomi	242 050	29 041 172,38	29 041 172,38
FRM Sigma Fund Limited	Caymansaaret	302 894	20 257 445,12	28 201 578,31
HBK Offshore Fund Ltd class C	Caymansaaret	259 850	19 855 139,73	19 855 139,73
Highbridge Asia Opportunities Fund, Ltd.	Bermuda	26 748	14 182 928,03	14 182 928,03
Lydian Overseas Partners Ltd. H-13	Caymansaaret	14 500	2 839 570,31	2 839 570,31
Och Ziff Europe Overseas Fund Ltd	Caymansaaret	20 433	17 763 675,68	17 763 675,68
Och-Ziff Asia Overseas Fund, Ltd	Caymansaaret	13 352	6 963 808,76	6 963 808,76
OP Vaihtovelkakirjalaina A osuudet	Suomi	98 539	9 087 221,36	9 087 221,36
OP-Latinalainen Amerikka A	Suomi	413 405	22 365 201,35	22 365 201,35
Paulson Credit Opportunities Ltd.	Caymansaaret	32 000	2 676 831,39	22 435 853,52
Polygon Global Opportunities Fund	Caymansaaret	292 243	12 799 260,99	12 799 260,99
QVT Global L.P. Fund	Caymansaaret	37 000 000	20 092 034,20	20 092 034,20
RMF Absolute Return Strategies I Ltd.	Caymansaaret	116 113	75 616 672,18	75 616 672,18
RMF Inv. Strategies Limited VV1 Top 20 class II	Caymansaaret	12 605	15 000 000,00	15 635 292,13
Shepherd Investments International, Ltd. Class C-3	Brittiläiset Neitsytsaaret	20 480	16 684 433,11	16 684 433,11
Solon Capital, Ltd	Bermuda	41 570	39 882 422,10	41 371 921,81
Ursus International Ltd. B/1	Brittiläiset Neitsytsaaret	5 156	9 300 452,15	14 334 309,74
Vicis Capital Fund (International)	Caymansaaret	29 148	22 660 094,84	27 134 593,80
Yhteensä			562 944 941,31	609 632 535,05
Yhteensä			6 950 414 091,20	7 177 268 181,28

*) Ei sisällä kiinteistörahastoja.

KONSERNIN AVOIMET ARVOPAPERILAINASOPIMUKSET

2008

2007

Lainaksi annetut osakkeet

Määrä	-	470 209 kpl
Jäljellä oleva hankintameno	-	5 294 874,28
Käypä arvo	-	7 777 184,22

KONSERNIN LAINASAAMISET**Muiden lainasaamisten erittely vakuuden mukaan**

Pankkitakaus	656 991 037,39	143 563 212,92
Takausvakuutus	240 285 484,62	200 022 699,38
Muu vakuus	126 392 878,08	81 523 419,85
Ei vakuudelliset		
lainat pankeille ja rahoitusyhtiöille	-	29 310 982,76
lainat muille	586 732 959,18	321 210 926,64
	<u>586 732 959,18</u>	<u>291 899 943,88</u>
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>1 610 402 359,27</u>	<u>746 320 258,79</u>

Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin

Kiinnelainasaamiset	553 451 032,78	10 921 072,03
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	15 147 437,76	16 888 642,16
Muut lainasaamiset	809 573 905,88	253 288 017,59
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>1 378 172 376,42</u>	<u>281 097 731,78</u>

Lähipiirilainat

56 950,00

63 650,00

Laina-aika on 1-15 vuotta. Korke on vähintään peruskoron suuruinen sopimuskorko.

KONSERNIN AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET 2008

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 735 872,47	12 455 458,44	19 191 330,91
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-2 253 479,19	-3 124 525,47	-5 378 004,66
Lisäykset	239 500,67	214 154,68	453 655,35
Vähennykset	-	-243 936,20	-243 936,20
Hankintameno 31.12.	4 721 893,95	9 301 151,45	14 023 045,40
Kertyneet poistot 1.1.	-4 542 192,92	-6 680 686,73	-11 222 879,65
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	2 253 479,19	3 124 525,47	5 378 004,66
Tilikauden poistot	-1 376 593,28	-1 309 320,27	-2 685 913,55
Kertyneet poistot 31.12.	-3 665 307,01	-4 865 481,53	-8 530 788,54
Kirjanpitoarvo 31.12	<u>1 056 586,94</u>	<u>4 435 669,92</u>	<u>5 492 256,86</u>

KONSERNIN SAAMISTEN ERITTELY

	2008	2007
Muut saamiset		
Omistusyhteisyrityksiltä	65 884,11	12 245,94

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2008	2007
Oma pääoma		
Takuupääoma	22 994 653,31	22 994 653,31
Muut rahastot		
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot		
1.1.	63 216 016,32	55 410 327,63
Siirto käyttämättömistä lahjoitusvaroista	-	94 427,09
Siirto edellisen tilikauden ylijäämästä	<u>4 326 611,32</u>	<u>7 711 261,60</u>
Muut rahastot		
1.1.	584 855,10	584 855,10
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		
1.1.	-14 750 481,94	-5 041 827,05
Jaettu takuupääoman korko	-1 552 139,00	-1 667 112,36
Lahjoitusvaroihin siirretty	-50 000,00	-50 000,00
Siirto yhtiöjärjestyksen mukaisiin rahastoihin	<u>-4 326 611,32</u>	<u>-7 711 261,60</u>
Tilikauden voitto (tappio)	<u>-9 331 292,08</u>	<u>-280 283,09</u>
	<u>61 111 611,71</u>	<u>72 045 040,63</u>
Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen:		
Takuuosuuden omistajien osuus		
Takuupääoma	22 994 653,31	22 994 653,31
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille	1 494 652,47	1 552 139,00
Vakuutuskenottajien osuus	<u>36 622 305,93</u>	<u>47 498 248,32</u>
Yhteensä	<u>61 111 611,71</u>	<u>72 045 040,63</u>

Takuuosuutta koskevat yhtiöjärjestyksen pääasialliset määräykset:

Takuupääoma jakaantuu 13 672 takuuosuuteen. Takuuosuuksilla on keskenään yhtäläiset oikeudet yhtiön varoihin ja voitonjakoon.

Yhtiön varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä yhtiön velat ylittävistä varoista takuuosuuden omistajille kuuluu takuupääomaa vastaava osuus sekä sille yhtiöjärjestyksessä määritelty kohtuullinen tuotto. Muu osa velat ylittävistä varoista kuuluu vakuutuskenottajille osana vakuutuskantaa.

Yhtiöllä ja takuuosuuden omistajilla on lunastusoikeus, mikäli takuuosuus on siirtynyt muulle kuin yhtiön takuuosuuden omistajille.

KONSERNIN VAKUUTUSTEKNISEN VASTUUVELAN ERITTELY

	2008	2007
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	12 136 922 991,00	11 026 430 521,00
Osittamaton lisävakuutusvastuu	765 860 969,00	3 937 093 705,00
Ositettu lisävakuutusvastuu	31 278 350,00	75 113 987,00
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	-778 963 161,00	6 797 103,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	<u>12 155 099 149,00</u>	<u>15 045 435 316,00</u>
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	7 463 822 517,00	6 697 730 915,00
Tasointuvastuu	993 868 306,00	917 883 826,00
Korvausvastuu yhteensä	<u>8 457 690 823,00</u>	<u>7 615 614 741,00</u>
Vakuutustekninen vastuuvetka yhteensä	<u><u>20 612 789 972,00</u></u>	<u><u>22 661 050 057,00</u></u>

KONSERNIN VELKOJEN ERITTELY

Velat omistusyhteisyrityksille		
Muut velat	-	412 799,61

KONSERNIN VAKUUDET JA VASTUUSITOUKSET

2008

2007

Omasta puolesta annetut vakuudet

Vuokranmaksun vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 556 018,00	3 505 557,56
Lainojen vakuudeksi annetut kiinnitykset		
Rahalaitoslainat		
Lainojen määrä	271 491,35	416 277,58
Annetut kiinnitykset	3 531 927,00	3 700 114,00
Johdannaiskaupan vakuudeksi annetut pantit	356 199 741,02	231 776 221,29
Osakelainauksen vakuudeksi annetut pantit	-	984 668,29

Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut
Sijoitussitoumukset

Pääomarahastot	1 172 750 921,55	920 883 544,72
Muut sijoitussitoumukset	5 060 010,00	5 060 010,00

Johdannaissopimukset

Suojaavat

Valuuttajohdannaiset

Valuuttanvaihtosopimukset

Avoimet, kohde-etuus	-	16 607 947,58
käypä arvo	-	1 940 974,47

Ei-suojaavat

Korkojohdannaiset

Futuuri- ja termiinisopimukset

Avoimet, kohde-etuus	-560 450 550,33	475 858 838,96
käypä arvo	0,00	0,00

Optiosopimukset

Avoimet, ostetut, kohde-etuus	13 409 485,92	197 634 331,91
käypä arvo	8 909 966,23	3 025 015,28

Koron- ja luottoriskinvaihtosopimukset

Avoimet, kohde-etuus	289 948 311,56	-507 148 271,55
käypä arvo	430 653 049,16	24 988 546,27

Valuuttajohdannaiset

Termiinisopimukset

Avoimet, kohde-etuus	3 046 495 011,94	3 489 522 560,95
käypä arvo	-22 078 452,93	41 806 470,12

Suljetut, käypä arvo

	139 982 906,84	2 715 794,17
--	----------------	--------------

Optiosopimukset

Avoimet, ostetut, kohde-etuus	5 600 949 359,90	2 565 431 241,20
käypä arvo	531 637 559,60	53 840 428,95
Avoimet, asetetut, kohde-etuus	-4 353 552 631,16	-1 460 835 129,92
käypä arvo	-330 383 758,79	-13 124 867,32

Valuutanvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	108 686 601,15	29 736 870,73
käypä arvo	10 476 450,07	-1 144 739,23
Osakejohdannaiset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	-254 222 264,73	-113 894 654,67
käypä arvo	0,00	0,00
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	612 417 147,82	3 859 357 299,00
käypä arvo	452 320 358,44	587 193 942,37
Avoimet, asetetut, kohde-etuus	-	-2 282 339 064,28
käypä arvo	-	-159 896 676,91
Tuotonvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	105 326 840,63	77 206 658,54
käypä arvo	16 567 272,56	-23 666 952,96
Hyödykejohdannaiset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	55 274 881,87	3 855 954,08
käypä arvo	0,00	0,00
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	85 151 058,90	-
käypä arvo	1 478 272,83	-
Tuotonvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	-75 638 000,49	234 783 528,44
käypä arvo	1 775 836,72	2 767 022,56

Suljettujen ja erääntyneiden johdannaisten tulos on kirjattu täysimääräisesti tulosvaikutteisesti.

Arvostusperiaatteet

Noteerattujen johdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen pörssissä noteerattua hintaa.

Noteeraamattomien osake- ja hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat vastaavanlaisten noteerattujen sopimusten markkinahintoihin tai ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin käyvistä arvoista. Korko- ja valuuttajohdannaisten käyvät arvot perustuvat markkinanoteerauksiin, ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin käyvistä arvoista tai ne on määriteltä käyttäen yleisesti tunnettuja teoreettisia hinnoittelumalleja.

Yhteisvastuumäärä

Yhtiö kuuluu Osuuspankkikeskus Osk:n edustamaan verovelvollisuusryhmään. Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilittävästä arvonlisäverosta.

Arvonlisäveron tarkistusvastuu	11 945 865,00	16 151 410,00
Leasing- ja vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	1 686 760,48	1 523 600,98
Myöhempinä vuosina erääntyvät	1 647 775,14	2 537 153,18
Muut vastuusitoumukset	3 603 400,00	5 251 673,60

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN YHDISTELLYT TYTÄRYRITYKSET JA OSAKKUUSYRITYKSET 31.12.2008

ILMARISEN TYTÄRYRITYKSET		Kotipaikka	Omistusosuus %
1	Kiinteistö Oy Adrum	Helsinki	100,00
2	Kiinteistö Oy Aleksanterinkatu 13	Helsinki	100,00
3	Kiinteistö Oy Aleksanterinkatu 17	Helsinki	92,76
4	Kiinteistö Oy Alex Hänninen	Jyväskylä	100,00
5	Antilooppi Oy	Helsinki	100,00
6	Kiinteistö Oy Autoprint	Helsinki	61,65
7	Eielin Pysäköinti Oy	Helsinki	100,00
8	Asunto Oy Espoon Itsehallintotie 1	Espoo	100,00
9	Kiinteistö Oy Espoon Kutojankulma 2	Helsinki	100,00
10	Asunto Oy Espoon Markkinakatu 2	Helsinki	100,00
11	Asunto Oy Espoon Merivalkama 18	Espoo	100,00
12	Asunto Oy Espoon Neulaspolku 1	Helsinki	100,00
13	Asunto Oy Espoon Postipuuntalo	Espoo	100,00
14	Asunto Oy Espoon Puntaritie 2	Helsinki	100,00
15	Asunto Oy Espoon Puntaritie 5	Helsinki	100,00
16	Kiinteistö Oy Helsingin Armfeltintie 8	Helsinki	100,00
17	Asunto Oy Helsingin Eerikinkatu 41	Helsinki	100,00
18	Kiinteistö Oy Helsingin Elimäenkatu 28	Helsinki	100,00
19	Kiinteistö Oy Helsingin Elimäenkatu 30	Helsinki	100,00
20	Kiinteistö Oy Helsingin Eteläranta 8	Helsinki	100,00
21	Asunto Oy Helsingin Gyldenintie 5-7	Helsinki	100,00
22	Asunto Oy Helsingin Hanuripolku 4-6	Helsinki	100,00
23	Asunto Oy Helsingin Hellemäenpolku 10	Helsinki	100,00
24	Asunto Oy Helsingin Hiomotie 42	Helsinki	100,00
25	Asunto Oy Helsingin Hiomotie 44	Helsinki	100,00
26	Asunto Oy Helsingin Hiomotie 46	Helsinki	100,00
27	Asunto Oy Helsingin Hiomotie 48	Helsinki	100,00
28	Asunto Oy Helsingin Hitsaajankatu 15	Helsinki	100,00
29	Kiinteistö Oy Helsingin Höyläämönkulma	Helsinki	100,00
30	Asunto Oy Helsingin Kaustisenpolku 3	Helsinki	100,00
31	Asunto Oy Helsingin Laivalahdenportti 3	Helsinki	93,92
32	Asunto Oy Helsingin Leikosaarentie 26	Helsinki	100,00
33	Kiinteistö Oy Helsingin Lepakko	Helsinki	100,00
34	Asunto Oy Helsingin Länsisatamankatu 2	Helsinki	100,00
35	Kiinteistö Oy Helsingin Mechelininkatu 1	Helsinki	100,00
36	Kiinteistö Oy Helsingin Merikaapeli	Helsinki	100,00
37	Kiinteistö Oy Helsingin Merkurius	Helsinki	100,00
38	Kiinteistö Oy Helsingin Mikonkatu 9	Helsinki	100,00
39	Asunto Oy Helsingin Neitsytsaarentie	Helsinki	100,00
40	Asunto Oy Helsingin Näyttelijäntie 13	Helsinki	100,00
41	Asunto Oy Helsingin Palikkapolku 1	Helsinki	100,00
42	Asunto Oy Helsingin Piispantalot	Helsinki	100,00
43	Kiinteistö Oy Helsingin Punanotkonkatu 2	Helsinki	100,00
44	Kiinteistö Oy Helsingin Pääpostitalo	Helsinki	100,00
45	Kiinteistö Oy Helsingin Takkatie 1	Helsinki	100,00
46	Asunto Oy Helsingin Tulvaniitynpolku 3	Helsinki	100,00
47	Asunto Oy Helsingin Ulappasaarentie 4	Helsinki	100,00
48	Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 21	Helsinki	100,00
49	Asunto Oy Helsingin Vanha Viertotie 9	Helsinki	100,00
50	Asunto Oy Helsingin Viulutie 9	Helsinki	100,00
51	Kiinteistö Oy Helsingin Väinämöisenlinna	Helsinki	100,00
52	Kiinteistö Oy HTC Pinta	Helsinki	100,00
53	Kiinteistö Oy Huittisten Lauttakylänkatu 12	Helsinki	100,00
54	Asunto Oy Hyvinkään Kankurinkatu 5	Hyvinkää	100,00
55	Asunto Oy Hämeenlinnan Hallituskatu 14	Helsinki	100,00
56	Asunto Oy Hämeenlinnan Kummilantie 6	Hämeenlinna	100,00
57	Asunto Oy Hämeenlinnan Pikkujärventie 9	Hämeenlinna	100,00
58	Asunto Oy Imatran Poutakuja 5	Imatra	100,00
59	Kiinteistö Oy Julininkulma	Turku	79,33
60	Asunto Oy Jyväskylän Keskisentie 1	Jyväskylä	100,00
61	Asunto Oy Jyväskylän Kilpisenkatu 14	Jyväskylä	100,00
62	Asunto Oy Jyväskylän Suuruspuutatie 12	Jyväskylä	100,00
63	Asunto Oy Järvenpään Sahankaari 1-3	Järvenpää	100,00
64	Kiinteistö Oy Kangasalan Mäkirinteentie 1	Helsinki	100,00
65	Kiinteistö Oy Keravan Alikervantie 34	Helsinki	100,00
66	Kiinteistö Oy Keravan Isoahjo	Helsinki	100,00
67	Kiinteistö Oy Kolarin Lomarova III	Kolari	100,00
68	Asunto Oy Kotkan Korkeavuorenkatu 15	Kotka	100,00
69	Asunto Oy Kuopion Haapaniemenkatu 13	Kuopio	100,00
70	Kiinteistö Oy Kuopion Leväsentie 23	Helsinki	100,00

ILMARISEN TYTÄRYRITYKSET			Kotipaikka	Omistusosuus %
71	Kiinteistö Oy	Kuopion Puijonkatu 29	Helsinki	100,00
72	Kiinteistö Oy	Kuopion Telkkistentie 2	Kuopio	100,00
73	Asunto Oy	Kuopion Tulliportinkatu 30	Kuopio	100,00
74	Asunto Oy	Kuopion Vuorikatu 22	Kuopio	100,00
75	Kiinteistö Oy	Kutomotie 9	Helsinki	100,00
76		Kämp Galleria Oy	Helsinki	100,00
77		Kämp-Kiinteistöt Oy	Helsinki	100,00
78	Asunto Oy	Lahden Kauppakatu 38	Helsinki	100,00
79	Asunto Oy	Lahden Saimaankatu 60 a	Lahti	100,00
80	Kiinteistö Oy	Lappeenrannan Kauppatori	Lappeenranta	52,94
81	Asunto Oy	Lappeenrannan Kievarinkatu 1	Lappeenranta	100,00
82	Asunto Oy	Lappeenrannan Pikisaarenkatu 42	Lappeenranta	100,00
83	Asunto Oy	Lappeenrannan Valto Käkelänkatu 4-6	Helsinki	100,00
84	Kiinteistö Oy	Lielahden Kauppapuisto 1	Tampere	100,00
85	Kiinteistö Oy	Lielahden Kauppapuisto 2	Tampere	100,00
86	Asunto Oy	Mikkelin Röllinpolku 1	Mikkeli	100,00
87	Asunto Oy	Naantalin Palomäenkatu 5	Naantali	100,00
88	Kiinteistö Oy	Nummelan Ratastie 3	Helsinki	100,00
89	Kiinteistö Oy	Oulun Kauppurienkatu 9	Helsinki	100,00
90	Asunto Oy	Oulun Kurrenkuja 4-6	Oulu	100,00
91	Asunto Oy	Oulun Nahkatehtaankatu 14	Oulu	100,00
92	Asunto Oy	Oulun Peltolankaari 1	Oulu	100,00
93	Asunto Oy	Oulun Saaristonkatu 2	Oulu	100,00
94		Oy Grönqvist F.W. Ab	Helsinki	88,20
95	Kiinteistö Oy	Paraisten Liikekeskus	Parainen	71,92
96	Asunto Oy	Porin Isolinnankatu 14	Pori	100,00
97	Kiinteistö Oy	Porin Itäkeskuksenkaari 2	Helsinki	100,00
98	Asunto Oy	Rauman Ahteentie 3	Rauma	100,00
99	Asunto Oy	Rovaniemen Rovakatu 14	Rovaniemi	100,00
100	Kiinteistö Oy	Salomonkatu 7-9	Helsinki	79,34
101	Kiinteistö Oy	Senato	Helsinki	100,00
102	Kiinteistö Oy	Sömäistenkatu 1	Helsinki	100,00
103	Asunto Oy	Tampereen Ankkarinraitti 4	Tampere	100,00
104	Asunto Oy	Tampereen lidesranta 14	Tampere	100,00
105	Asunto Oy	Tampereen lidesranta 16	Tampere	100,00
106	Asunto Oy	Tampereen Kalevanpuistotie 14	Tampere	100,00
107	Asunto Oy	Tampereen Lapinkaari 8	Tampere	100,00
108	Kiinteistö Oy	Tampereen Lokomonkatu 27	Tampere	100,00
109	Kiinteistö Oy	Tampereen Sellukatu 30	Tampere	100,00
110	Asunto Oy	Tampereen Tapettikatu 5	Tampere	100,00
111		Tietollmarinen Oy	Espoo	30,00
112	Asunto Oy	Turun Ahterikatu 12	Turku	100,00
113	Asunto Oy	Turun Laivurinkatu 4	Turku	100,00
114	Asunto Oy	Turun Reelinkikatu 7	Turku	100,00
115	Kiinteistö Oy	Tuusulan Huurrekuja 2	Helsinki	100,00
116	Asunto Oy	Vaasan Pitkääkatu 32	Vaasa	100,00
117	Asunto Oy	Vantaan Helmikuja 2	Vantaa	100,00
118	Asunto Oy	Vantaan Helmikuja 4	Vantaa	100,00
119	Kiinteistö Oy	Vantaan Jönsaksentie 4	Helsinki	100,00
120	Asunto Oy	Vantaan Lautamiehentie 11	Vantaa	100,00
121	Asunto Oy	Vantaan Lautamiehentie 9	Vantaa	100,00
122	Kiinteistö Oy	Vantaan Myllykivenkuja 6	Vantaa	100,00
123	Kiinteistö Oy	Vantaan Pakkalantie 23	Vantaa	100,00
124	Kiinteistö Oy	Vantaan Pakkalantie 25	Vantaa	100,00
125	Kiinteistö Oy	Vantaan Pakkalantie 27	Vantaa	100,00
126	Kiinteistö Oy	Vantaan Rälssitie 9	Helsinki	100,00
127	Asunto Oy	Vantaan Solkikuja 4	Vantaa	100,00
128	Kiinteistö Oy	Vantaan Tietotie 11	Helsinki	100,00
129	Asunto Oy	Vantaan Tädyketie 4	Vantaa	100,00
130	Asunto Oy	Vantaan Valtuustokatu 6	Vantaa	100,00
131	Kiinteistö Oy	Virtain Inkantie 62	Helsinki	100,00

(1)

1) Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen ääniosuus 70,00

ILMARISEN OSAKKUUSYRITYKSET

Vakuutusosakeyhtiö Garantia Helsinki 26,30

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Yhtiöjärjestyksen mukaan takuupääoman korko on perustekorko lisättyinä yhdellä prosenttiyksiköllä. Vuodelta 2008 näin laskettu tuotto prosentti on 6,5 ja takuupääoman korko 1 494 652,47 euroa.

Emoyhtiön jakokelpoinen vapaa oma pääoma tilinpäätöksessä 31.12.2008 on 73 531 689,85 euroa, josta tilikauden voitto on 5 989 062,21 euroa.

Hallitus ehdottaa, että takuupääoman korkona vuodelta 2008 jaetaan 1 494 652,47 euroa, 50 000,00 euroa varataan hallituksen käytettäväksi lahjoituksina yleishyödyllisiin tarkoituksiin ja muu osuus voitosta eli 4 444 409,74 euroa siirretään varmuusrahastoon.

Helsingissä 23. päivänä helmikuuta 2009



Hannu Syrjänen



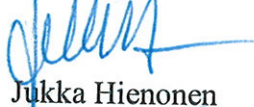
Lauri Ihalainen

Leif Fagernäs

Jukka Alho



George Berner



Jukka Hienonen



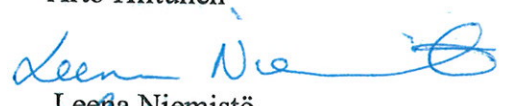
Arto Hiltunen



Reijo Karhinen



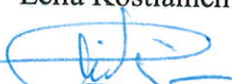
Leila Kostiainen



Leena Niemistö



Markku Vesterinen



Matti Viljanen

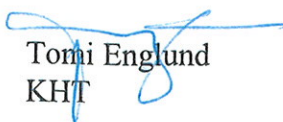


Harri Sailas
toimitusjohtaja

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaan. Tilintarkastuskertomus on annettu tänään.

Helsingissä 10. päivänä maaliskuuta 2009

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö



Tomi Englund
KHT



Harri Pärssinen
KHT